

VÉGET NEM ÉRŐ TÖRTÉNET

Nyomozás az InterContinental expresszen

Véget nem érő nyomozás

Az adott szálig: **XIV/2. A vésett ezüst iránytű — A sértetlen bársony és a hideg rézfény**

1. Felszállás az InterContinental Expresszre

M. É. V. krónikás

Az nem volt olyan vonat, amelyről az ember egyszerűen azt mondta volna: "elindult".

Az emberek inkább úgy beszéltek róla, mintha mindig is létezett volna.

Mintha a sínek már akkor is ott lettek volna, amikor az első utas még csak álmodott arról, hogy valaha felszáll rá.

A szerelvény hosszú, sötétzöld oldalával lassan gördült át a kis állomáson.

2. I/1. A hiányzó pecsétnyomó — Polírozott ezüst és hideg tea

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi szalonjában a mahagóni burkolat halk, ütemes rezgéssel kísérte a kerekek gördülését. Az Intercontinental Express szinte észrevétlenül szelte a vidéket, miközben az ezüst étkészletek visszafogottan csörrentek a frissen vasalt abroszokon. Monsieur Émile Vaneau, aki immár hetedik éve tekintette e száguldó terek egyikét állandó otthonának, kényelmesen hátradőlt a bordó bársonyfotelben. Ősz haja makulátlanul fésült volt, tekintete pedig a megszokott, derűs kívülállással követte a szalonba belépők mozdulatait.

Az ablak mellett ülő fiatal diplomata láthatóan nehezen viselte a csendet. Hárompercenként pillantott a saját órájára, majd türelmetlenül megigazította a zakója hajtókáját, ahová egy finom megmunkálású bross volt kitűzve.

– Ez a zötykölődés felháborító – jegyezte meg a fiatalember, bár a szerelvény olyan simán haladt, mint a kés a meleg vajban. – Ön hogyan képes ilyen nyugodt maradni, uram?

– Úgy, fiatalember – felelte Vaneau halk, kimért hangon –, hogy megtanultam különbséget tenni a vonatok mozgása és az utasok türelmetlensége között. Az előbbi törvényszerű, az utóbbi viszont tisztán választható állapot.

A diplomata válasza sem méltatta a megjegyzést, helyette szorosan magához ölelte a lábánál pihenő, vastag bőrből készült táskáját. A szalon túlsó felén egy idős grófnő

kortyolgatta a teáját, miközben egy komor tekintetű, túl szoros gallért viselő úr állt mögötte. A légkörben ott lebegett az a sajátos, fojtott feszültség, amely mindig megelőzi a bonyodalmakat a nemzetközi járatokon.

– A következő állomásunk Saint-Mireux lesz, uraim – lépett oda a kalauz halk léptekkel, majd tisztelettudóan meghajolt Vaneau felé. – A menetrend szerint harminc perc múlva érkezünk.

– Köszönöm, Laurent – bólintott a fődetektív. – Úgy vélem, Saint-Mireux-ig még pontosan elegendő időnk van arra, hogy a teánk kihűljön, és valami egészen kellemetlen meglepetés érjen bennünket.

Laurent alig fejezte be a hajbókolást, amikor a folyosó felől éles zörej hallatszott. A VIP hálókocsi 3-as fülkéjének ajtaja lendületesen kivágódott, és a szalonba beszaladt a grófnő személyi komornyikja. Az arca sápadt volt, keze remegett.

– Kiraboltak! – kiáltotta elfulladó hangon, miközben a szalon minden utasa felé fordult. – A hercegi pecsétnyomó... eltűnt a páncéldobozból! A doboz zárva volt, de a bársony bélés teljesen üres!

A szalonban pillanatnyi, feszült csend támadt. A diplomata önkéntelenül rászorított a táskájára, a grófnő lassan letette a csészéjét, Vaneau pedig csupán egyetlen, finom mozdulattal kiegyenesedett a fotelban. Az arca változatlanul higgadt maradt, de a szemében megjelent az a jól ismert, éles szikra. A rejtély megérkezett.

3. I/2. A hiányzó pecsétnyomó — Bőrtáskák és ártatlan félreértések

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau lassan letette a teáscsészéjét a finom porcelánalátétre. A szalonban uralkodó némaság szinte tapinthatóvá vált, miközben a komornyik elfulldogáló légzése kitöltötte a teret. A fiatal diplomata ösztönösen még szorosabban szorította magához a vastag bőrtáskát, ami azonnal magára vonta a szobában tartózkodók tekintetét.

– Miért néz így rám mindenki? – csattant fel a diplomata, hangjában a sértett önérzet és a felriadó idegesség keverékével. – Ebben a táskában szigorúan bizalmas diplomáciai

iratok találhatóak! Felháborító, hogy pusztán a jelenlétem miatt gyanúba keverem magam!

- Egyelőre senki sem vádolta Önt semmivel, fiatalember - jegyezte meg Vaneau meglepően derűs nyugalommal. - A türelmetlen önvédelem azonban mindig rendkívül szórakoztató látványosság. Különösen egy száguldó vonaton, ahol a menekülési lehetőségek meglehetősen korlátozottak.

Laurent, a kalauz tisztelettudóan lépett közelebb a komornyikhoz. A felindult szolgáló esküdözött, hogy a hercegi pecsétnyomó dobozának egyetlen kulcsa mindvégig a mellényzsebében lapult, a zár pedig sértetlen maradt. A grófnő hűvös, kimért mozdulattal intett a komornyiknak, hogy hallgasson, majd megvető pillantást vetett a diplomatára.

- Ha valóban ártatlan - mondta a grófnő jéghideg hangon -, akkor bizonyára nem zárkozik el attól, hogy átvizsgálják a poggyászát. A családom pecsétnyomója pótolhatatlan érték, és nem hagyhatja el ezt a szerelvényt.

A diplomata látványos felháborodással csapta le a bőrtáskát a szalon közepén álló kisasztalra. Kivette belőle az iratkötegeket, amelyek közül hirtelen kiesett egy nehéz, bársonyba csomagolt tárgy. A jelenlévőkben elakadt a lélegzet. A komornyik diadalmasan felkiáltott, Laurent pedig már a kezeit nyújtotta felé, biztosra véve, hogy a rejtély megoldódott. Ám amikor a kendőt kibontották, csupán egy súlyos, sárgarézből öntött levélnehezék került elő, amely egy idegen követség címerét viselte.

A diplomata elvörösödött, és zavartan magyarázni kezdte a kabinet titkait, miközben a szalon utasai csalódottan sóhajtottak fel. Monsieur Vaneau csendesen mosolygott az orra alatt. Végighúzta mutatóujját a mahagóni asztal polírozott szélén, miközben tekintete a komornyik makulátlanul tiszta kesztyűjére és a páncéldoboz hűlt helyére tévedt.

- A dolgok ritkán azok, amiknek első pillantásra látszanak - jegyezte meg a detektív halk eleganciával. - A legmegtévesztőbb félrevezetés mindig az, amit mi magunk akarunk meglátni a másikkal szemben.

4. I/3. A hiányzó pecsétnyomó — Az elfeledett kesztyű és a csikorgó fékek

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau lassan kihúzta mellényzsebéből a régi, kopottas ezüst zsebóráját. A szalon halk pattogással visszhangzó csendjében tisztán lehetett hallani a fedél finom kattanását. Vaneau egy pillanatig némán tanulmányozta a számlapot, majd a jelenlévőkre emelte meleg, kifürkészhetetlen tekintetét.

– Pontosan hat perc múlva Val-de-Lys állomásra érkezünk – mondta halkan, olyan természetes egyszerűséggel, mintha csak a kellemes esti időjárásról jegyzett volna meg valamit. – És mielőtt a mozdonyvezető befejezné a fékezést, célszerű tisztázni a hercegi pecsétnyomó valódi útját.

A szalonban tartózkodók ösztönösen közelebb léptek egymáshoz. Laurent, a fiatal kalauz értetlenül hunyorgott, a grófnő pedig türelmetlenül kiegyenesedett.

– Mindannyian azt hittük – folytatta Vaneau, és halk léptekkel közelebb sétált a kisasztalhoz –, hogy a tettes a doboz kinyitásával kaparintotta meg az értékes tárgyat, és a diplomata gyanús bőrtáskája szolgált rejtkehelyül. Ez kétségtávolosan roppant meggyőző félrevezetés volt. Azonban elfelejtkeztünk egy apró, ám annál árulkodóbb részletről: a doboz zárja teljesen sértetlen maradt, a kulcs pedig végig a komornyik zsebében lapult.

– És miért olyan érdekes ez, Monsieur Vaneau? – kérdezte a grófnő felvont szemöldökkel.

– Mert a pecsétnyomót valójában soha nem zárták be abba a dobozba – felelte Vaneau csöndes mosollyal, miközben a komornyik felé fordult. – A komornyik úr kesztyűje makulátlanul tiszta. Ám a bal mutatóujján a finom pamutszálak közé egy apró, vörös viaszmorzsa tapadt. Olyan viasz, amelyet kizárólag a hercegi ház használt. A pecsétnyomó nem tűnt el a zárt dobozból; végig ott lapult a saját tenyerében, amikor a nyitott dobozt megmutatta a társaságnak.

A komornyik arca hirtelen krétafehérré vált. Hátrálni kezdett a kijárat felé, szája szólni nyílt volna, hogy tagadjon, ám mielőtt Vaneau kimondhatta volna a végső vádoló mondatot, a szerelvény váratlanul nagyot zökkent. A fém csikorgása végigfutott a VIP

hálókocsi padlóján, a kristálypoharak vészjóslóan összecsendültek a tálcán. Az Intercontinental Express lassan, de eltökélten begördült Val-de-Lys gőzfedte peronjára. Az ajtók sziszegve feltáruhtak. A peronról határozott léptekkel két helyi nyomozó lépett a szalonba, élükön egy szigorú tekintetű tisztviselővel. A férfi hűvös pillantást vetett a szobában állókra, majd habozás nélkül a sápadt komornyikhoz lépett.

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a hercegi vagyon eltulajdonításának kísérlete ügyében – jelentette ki a rendőrtiszt, és felkattintotta a bilincset a remegő szolgáló csuklójára.

Monsieur Vaneau finom bicventéssel kísérte a jelenetet. – Pontosan úgy – tette hozzá halkán –, ahogy az várható volt.

A letartóztatottat elvezették, a szalon utasai pedig megkönnyebbülten sóhajtottak fel. A grófnő bocsánatkérő bólintással búcsúzott a fiatal diplomatától, mielőtt leszállt volna a hűvös esti levegőre. A személyzet fellelegzett, és nekilátott az elmozdult tárgyak rendberakásának. Ekkor az ajtóban új utas bukkant fel: egy középkorú úr, aki szokatlanul kevés poggyásszal érkezett, de gyanakvó, túlságosan is kíváncsi pillantással méregette a szalon faburkolatát.

Émile Vaneau csendesen elrakta ezüst zsebóráját, és meleg, távoli mosollyal követte az új jövevény ideges mozdulatait. Az ajtók bezáródtak, s a szerelvény nekilódult az éjszakának, hogy a következő állomás felé robogva meg hozza az új rejtély első, még jelentéktelennek tűnő mozzanatát.

5. II/1. Új rejtély a hálókocsin — A viaszpecsétés boríték és a vörös agyag

Mr. Poliniak

A rendőrtiszt befejezte a mondatot, és a komornyikot kattanó bilincsből kísérték le a Val-de-Lys állomás gőztől homályos peronjára. A grófnő megkönnyebbült sóhajjal törölte meg a homlokát, s a fiatal diplomatával együtt elhagyta a szerelvényt, hogy tisztázza a hercegi udvarnál a történeteket. Laurent, a fiatal kalauz még mindig kissé kábultan rendezgette az asztalon a kristálypoharakat, miközben az Intercontinental Express zökkenőmentesen kigördült az állomásról, maga mögött hagyva a sötétedő várost.

– Úgy vélem, kalauz úr, a teázás körüli bonyodalmak ezzel végleg megoldódtak – jegyezte meg Monsieur Émile Vaneau meleg, csendes hangon, miközben visszaült megszokott, bordó bársonnyal borított foteljába. – A hercegi ház becsülete ép maradt, és a tea sem hűlt ki teljesen.

– Bárcsak minden utazás ilyen tisztán végződne, Monsieur Vaneau – sóhajtott Laurent, s egy polírozott kendővel megtörölte az asztallapot. – De a következő megállóig még csöndes az éjszaka. Saint-Mireux felé tartunk, s a VIP hálókocsiba csak egyetlen új utas váltott jegyet.

A vonat egyenletes lüktetéssel szelte a sötétséget. Vaneau halkan lapozgatta az esti újságot, amikor a folyosó felől léptek zaja törte meg a szalon békéjét. Az új utas, egy magas, élére vasalt öltönyt viselő, láthatóan zaklatott úriember lépett be. Nem kért kávét, és a kabátját sem vetette le, csupán a mellényzsebéhez kapott, mintha valamit megszállottan ellenőrizne.

– Bocsássanak meg a zavarásért – mondta halkan, miközben szemei nyugtalanul cikáztak Vaneau és a kalauz között. – Csupán azt szeretném tudni... a kalauz úr nem talált egy viaszpecsétetes borítékot a hatos fülke előtt?

Laurent megrázta a fejét. Vaneau felnézett az újságja mögül, s éles, mégis derűs tekintetével végigmérte a férfit. Észrevette, hogy az úriember cipőjének sarkán friss, nedves vörös agyag világít – olyan föld, amely nem Val-de-Lys peronjáról származott. A rejtély első, még apró és jelentéktelennek tűnő szála észrevétlenül szövődni kezdett a VIP hálókocsi csöndjében.

6. II/2. Új rejtély a hálókocsin — Rejtélyes karcolások és a vörös agyag

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express töretlen ritmusban száguldott az éjszakában Saint-Mireux irányába. A VIP szalon finom bársonyfoteljében ülve Monsieur Émile Vaneau komótosan emelte ajkához a csészéjét, miközben éles tekintete a láthatóan feldúlt új utason pihent. A férfi, aki Monsieur Delaunay néven mutatkozott be, idegesen simította végig zakója hajtókáját, próbálva leplezni remegő kezeit.

- A boríték csupán magántermészetű családi iratokat tartalmazott - magyarázta Delaunay, miközben tekintete a folyosó homályos szegleteit pásztázta. - Semmi értékeset, ami egy idegen számára hasznos lehetne.

- A családi ügyek rendszerint a legértékesebbek, legalábbis az érintettek számára - válaszolta Vaneau halk, kimért hangon. - Különösen, ha az ember olyan sietősen indul útnak, hogy a cipőjére tapadt vörös agyagot sincs ideje letörölni. Bár Val-de-Lys peronja tiszta mészfűből és kavicsból áll, a téглаégetőiről ismert előző megálló környéke pontosan ilyen árnyalatú földdel büszkélkedhet.

Delaunay egy pillanatra elhallgatott, s erőltetett mosoly jelent meg az arcán.

- Egy idős úrnak talán nem kellene mások lábbelijével foglalkoznia.

- Nem vitatom - jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. - De amikor Odakint koromsötét van, a tájban való gyönyörködés lehetőségei meglehetősen korlátozottak.

Ekkor Laurent, a fiatal kalauz lépett vissza a szalonba. Arcán tiszteletudó, ám aggodalmas kifejezés ült. Megállt Vaneau fotelje mellett, s halkán jelentette, hogy a hatos фуlke előtt ugyan nem talált elhagyott borítékot, ám a sárgaréz kilincsen friss, mély karcolások nyoma látható, mintha valaki szakszerűtlenül, de határozottan próbálta volna feszíteni a zárat.

Mielőtt Delaunay válaszolhatott volna, a folyosó távolabbi végéből tompa, fémes koppanás hallatszott, s a VIP hálókocsi zárt ajtói mögöl egy pillanatra elfojtott halk jajdulás szűrődött ki. A rejtély szálai a szalon csendjében még szorosabbra fonódtak.

7. II/3. Új rejtély a hálókocsin — Felfeszített zárok és a rezes gombú láda

Mr. Poliniak

A fémes koppanást követő némaság szinte tapinthatóvá vált a VIP hálókocsi szalonjában. Laurent kalauz habozás nélkül a zárt folyosóajtó felé lépett, miközben Monsieur Delaunay arca még sápadtabbra vált, mint addig bármikor. Monsieur Émile Vaneau ellenben csupán finom mozdulattal helyezte vissza porceláncsészéjét a csészealjra, mintha a hang csupán egy kissé félrenyomott zongorabillentyű lett volna a megszokott esti szimfóniában.

- Úgy tűnik, a megválaszolatlan kérdések türelmetlenebbek nálunk - jegyezte meg Vaneau csendesen, miközben felemelkedett kényelmes foteljéből. - Ha jól sejtem, a rejtélyes karcolások készítője nem várt meg bennünket a hatos fülke előtt.

Amikor átsétáltak a szomszédos folyosószakaszra, egy rezes gombú utazóláda hevert az átjáró szőnyegén, félig felborulva. Mellette egy középkorú hölgy állt, kezét a szívéhez szorítva; a szalonból nemrég távozott, csipkekendő Madame Vernier volt az, aki rémülten meredt a padlóra szórt tárgyakra. A láda kinyílt fedele alól félretolt selyemkendők és egy apró, sárgaréz záródású fadoboz tűnt elő — ám a fadoboz fedelét valaki hevenyészve feszegette fel, a pántjai meghajlottak.

- Csak... csak vissza akartam térni a fülkémbel! - dadogta Madame Vernier, és Delaunay-ra pillantott, akinek a tekintete rögtön a szétnyílt dobozra tapadt. - Valaki elrohant mellettem a sötétben, és nekem ütközött!

- Különös - fordult Vaneau féloldalasán Delaunay felé, s szemeiben halvány, fanyar fény csillant. - Ön azt mondta, Monsieur Delaunay, hogy a borítékban lévő magániratai senki más számára nem képviselnek értéket. Mégis, úgy tűnik, ezen a vonaton meglehetősen sokan sietnek félreértelmezni a tulajdonjog fogalmát. Vagy talán Madame Vernier doboza is az Ön családi örökségéhez tartozik?

- Ez abszurd feltételezés! - háborodott fel Delaunay, habár szemei idegesen cikáztak a láda és a folyosó végi kijárat között. - Semmi közöm e hölgy csomagjaihoz!

- Tény - bólintott Vaneau, s kesztyűs kezével óvatosan megérintette a kinyitott fadoboz peremét. - De az már kevésbé tekinthető véletlennek, hogy a doboz pántjain pontosan olyan mély, friss karcolások láthatók, mint a hatos fülke sárgaréz kilincsén. Úgy látszik, valaki egyetlen szerszámmal próbálja megoldani az összes esti gondját.

A szerelvény egyenletes zakatolással száguldott tovább a sötétségben, miközben Saint-Mireux elhagyott fényei már rég elmaradtak a vonat mögött. Laurent kalauz aggódva nézett Vaneau-ra, ám az idős detektív csupán elsimította zakója hajtókáját. A nyomok nem eltűntek, csupán újabb csomót kötöttek a rejtély szövevényes szálaira.

8. II/4. Új rejtély a hálókocsin — A téves gyanú és a rézlemezes zsebkés

Mr. Poliniak

Laurent kalauz óvatosan térdelt le a szőnyegre, hogy összegyűjtse Madame Vernier szétszóródott holmiját, miközben Monsieur Delaunay láthatóan alig várta, hogy kivonhassa magát a kellemetlen figyelem középpontjából. A VIP hálókocsi szűk folyosóján a feszültség szinte sűrűbb volt, mint a szalonból kiáramló szivarfüst. Émile Vaneau félrehajtotta zakója hajtókáját, és csendes alázattal hajolt a feltört fadoboz fölé.

– Ha jól értem a helyzetet, Monsieur Delaunay – szólalt meg Vaneau a rá jellemző kimért, nyugodt hangon –, mindenki azonnal arra a következtetésre jutott, hogy Ön próbálta megszerezni a doboz tartalmát. Hiszen Ön volt az, aki a leginkább aggódott az elveszett magániratai miatt.

– Maga engem gyanúsít, Monsieur Vaneau? – emelte fel a hangját Delaunay, bár a homlokán meglendülő izzadságcseppek nem a felháborodásról, sokkal inkább a riadalomról tanúskodtak.

– Egyelőre csak azt gondolom, hogy a látszat túlságosan is törekszik az Ön bűnösségének bizonyítására – válaszolta a detektív fanyar mosollyal. – És a látszat ritkán dolgozik ingyen. Nézze csak meg közelebbről ezt a feszítésnyomot. A sárgaréz perem nem kívülről, hanem belülről felfelé görbült meg. A zár nem a külső erőszaknak engedett, hanem a doboz belsejébe Rejtett rugós szerkezet pattant ki.

Madame Vernier hirtelen elhallgatott, s csipkekendőjét az ajkához szorította. A szőnyegen, a félretolt selymek között egy kisméretű, rézlemezes zsebkés csillant meg, amelyen nem a tulajdonosnő monogramja állt. A félrevezetés kísérlete nyilvánvalóvá vált: valaki szándékosan rendezte úgy a jelenetet, hogy a gyanú árnyéka Delaunay-ra hulljon, miközben az igazi elkövető a zavart kihasználva egyre közelebb került a valódi céljához.

– Azt hiszem, a rejtélyes idegen, aki Madame Vernier-nek ütközött, pontosan tudta, mit csinál – jegyezte meg Vaneau, miközben zsebre tette a kesztyűs kezét. – De a kapkodás mindig nyomot hagy maga után. A szerelvény hamarosan Elberen állomására ér, és addigra a hiányzó láncszemek is a helyükre kerülnek.

A vonat kerekének ütemes ritmusa nem csillapodott, ahogy az Intercontinental Expressz tovább száguldott az éjszakában, elhagyva a sínek melletti néma fasorokat.

9. II/4. Új rejtély a hálókocsin — Ezüstszálak és a félreértett zsákmány

Mr. Poliniak

A nyomok nem tűntek el, csupán újabb réteget kaptak a VIP hálókocsi félhomályos folyosóján. Monsieur Émile Vaneau lassan előrehajolt, s csillogó tekintettel vizsgálta meg a kinyitott fadoboz meghajlott sárgaréz zárját. Laurent kalauz tisztelettudó távolságból, de megfeszült figyelemmel tartotta a zseblámpa fényét, miközben Monsieur Delaunay láthatóan egyre kellemetlenebbül érezte magát a kialakult helyzetben.

– Nyilvánvalóan egy közönséges besurranó tolvajról van szó – jelentette ki Delaunay hűvösnek szánt, de kissé remegő hangon. – Valaki kihasználta a sötétséget, s most próbálja a felelősséget másokra hárítani.

– A közönséges tolvajoknak van egy elvitathatatlan erényük: a hatékonyság – jegyezte meg Vaneau elgondolkodva, miközben csipeszéért nyúlt a zakója belső zsebébe. – Nem töltenek percek egy sárgaréz pánt feszegetésével a nyílt folyosón, ha a láda tartalmát egyetlen határozott mozdulattal is magukkal vihetnék. Ráadásul a közönséges tolvaj ritkán hagy maga után finom szövésű ezüstszálat a feszegetett zár fogai között.

Madame Vernier halkán felszisszent, és reakciója nem maradt észrevétlen. Vaneau a csipesz hegyével óvatosan kiemelte a doboz pereméről a csillogó textildarabkát, majd elégedetten megforgatta a fényben. Delaunay arca erre még jobban elkomorult.

– Ön szerint ez bizonyít bármit is? – horkantott fel a férfi. – Ezen a vonaton tucatnyian hordanak elegáns ruhákat! Akár az én zakómról is származhatna, vagy bárki máséről a VIP osztályon!

– Valóban – bólintott megértően Vaneau. – Csakhogy az Ön zakója tiszta gyapjú, Monsieur Delaunay, míg ez az ezüstszál egy olyan hímzett zsebkendő sarkából való, amelyet kizárólag a négyes fülke lakója használt a vacsoránál. Úgy tűnik, a félrevezetés, amelyet eddig mindannyian a boríték eltűnésének hittünk, sokkal rétegzettebb, mint gondoltuk. A tettes nem elvenni akart valamit e dobozból, hanem elrejtteni benne.

Laurent kalauz halk köszörüléssel jelezte jelenlétét, míg a szerelvény ütemes csikorgással vett be egy éles kanyart a sötétben. Az Intercontinental Expressz feltartóztathatatlanul haladt tovább az éjszakában, s a folyosó ablakán túl már derengeni kezdtek Elberen állomásának első külső jelzőfényei. Vaneau elrakta a kis fémcsipeszt, s elégedett mosollyal simította meg ősz bajuszát: a mozaikdarabok lassan, de elkerülhetetlenül kezdtek a helyükre kerülni.

10. II/5. Új rejtély a hálókocsin — A rejtett rekesz és a hímzett selyem

Mr. Poliniak

Elberen állomásának sárgás fényei lassan elmaradtak az ablakok mögött, ahogy az Intercontinental Expressz kiegyensúlyozott morajlással visszatért az éjszakai sínek ritmusába. A VIP hálókocsi folyosóján Monsieur Émile Vaneau nem siettette a válaszokat. Hűvös tapintatossággal emelte meg a kinyitott láda belső válaszfalát, amely alatt, a sárgaréz pánt védelmében, egy vékony, gondosan összehajtott selyempapír lapult.

– Úgy tűnik, a feltételezett veszteség valójában egy felettébb körültekintő megőrzési kísérlet volt – jegyezte meg Vaneau halkan, miközben Laurent kalauz készségesen közelebb emelte a zseblámpát. – Egy valódi besurranó tolvaj aligha vesződött volna azzal, hogy egy rejtett rekeszbe csúsztassa a legértékesebbnek vélt iratot, mielőtt látványosan felfeszíti a külső zárat.

Madame Vernier önkéntelenül elsimította elegáns selyemruhája hajtását, s tekintete egyetlen feszült pillanatra a saját kézitáskájára tévedt.

– Bocsásson meg, fődetektív úr, de még mindig nem látom be, miért kellene egy apró ezüstszálból messzemenő következtetéseket levonni – mondta kimérten, bár a hangja a kelleténél egy árnyalattal élesebben csengett. – Az efféle díszítések nem egyediek a VIP osztályon.

– Valóban nem – bólintott megértően Vaneau, s száraz, elegáns mosoly suhant át az arcán. – Ám a hímzett szálak ritkán akadnak fenn önállóan a láda pántján, hacsak nem sietős mozdulatok kíséretében kerülnek kapcsolatba a fémkapoccsal. Az ember a legkörültekintőbb szándék közepette is elkövetheti a legkisebb figyelmetlenséget.

Monsieur Delaunay karba font kézzel, gyanakvóan horkantott fel.

- Ön tehát azt állítja, hogy a félrevezetés szándékos volt? Ez felette képtelen gondolat!
- A tények ritkán törődnek azzal, mi tűnik képtelenségnek, Monsieur Delaunay – válaszolta Vaneau teljesen higgadtan. – Csupán azzal, mi történt valójában.

A szerelvény ütemes robogással haladt tovább az éjszakában a következő állomás, Chantenay felé. Vaneau óvatosan lezárta aládát, s elégedetten konstataálta, hogy a felderítés szakasza a végéhez közeledik: a hiányzó részletek lassan, de elkerülhetetlenül Kirakóssá állnak össze.

11. II/6. Új rejtély a hálókocsin — Halvány tintafoltok és az óvatos gyanú

Mr. Poliniak

A hálókocsi selyemtapétás folyosóján a fali lámpák meleg fénye alig láthatóan vibrált a sínek egyenletes lüktetésére. Monsieur Émile Vaneau nagy gondossággal hatogatta ki a rejtett rekeszből előkerült selyempapírt, ügyelve arra, hogy a papír sarkában látható, halvány kék tintafolt ne sérüljön.

- Ez a csomagolás nem csupán óvintézkedés volt – jegyezte meg Vaneau halkan, felpillantva a feszülten várakozó társaságra. – Sokkal inkább egy olyan üzenet, amelyet a megtalálójának szántak, nem pedig a véletlennek.

Monsieur Delaunay türelmetlenül megigazította zakója hajtókáját, s lépett egyet a keskeny folyosón.

- Bocsásson meg, fődetektív úr, de nem túlzás egyetlen tintafoltból messzemenő következtetéseket levonni? Bárki elejthette azt a tollat a kocsiban.

- Bárki, valóban – válaszolta Vaneau száraz, kimért mosollyal. – Kivéve azokat, akik a mai estén kizárólag fekete tintával írtak a szalonkocsiban. A kék tinta manapság a diplomáciai levelezés sajátos privilégiuma.

Madame Vernier önkéntelenül elrejtette finom bőrkesztyűs kezét a táskája mögé. Vaneau tekintete egyetlen másodpercre megpihent a mozdulaton, ám nem tette szóvá; a jó időzítés a nyomozásban éppolyan fontos, mint a vasúti menetrendben.

- Ön mindig ilyen bosszantóan magabiztos? – kérdezte a hölgy hűvös eleganciával,

próbálva leplezni a hangjában bujkáló feszültséget.

– Nem, Madame – felelte Vaneau higgadtan. – Csak akkor, amikor a részletek túlságosan igyekeznek elrejtteni magukat.

Laurent kalauz tisztelettudóan visszalépett, miközben az Intercontinental Expressz fékei halkan felszisszentek, jelzve, hogy a szerelvény lassan csökkenti a sebességét. A kocsik ablakán túl feltűntek Chantenay állomásának hűvös, lámpafényes peronjai, s a felderítés szakasza egy újabb, még tisztább megvilágításba helyezte az eseményeket.

12. II/7. Új rejtély a hálókocsin — Lopakodó árnyak és a félbehagyott üzenet

Mr. Poliniak

A Chantenay állomás gázlámpáinak sárgás fénye végigsiklott a VIP hálókocsi polírozott faburkolatán, ahogy az Intercontinental Expressz csikorgó fékekkel megállt a peron mellett. A folyosó feszült csendjét csupán a mozdony távoli, ritmikus gőzfúvása törte meg. Monsieur Émile Vaneau aprólékos gonddal tette el a kék tintafoltos selyempapírt, majd tekintetét lassan a jelenlévőkre emelte.

Monsieur Delaunay türelmetlenül megköszörülte a torkát, és feszengve igazított egyet az ingujján. – Ugyan, fődetektív úr, egyetlen tintafoltból és egy összehajtott papírlapból aligha lehet felelősségre vonni bárkit is. A diplomáciai mentesség amúgy is komoly dolog.

– A diplomáciai mentesség valóban védelmet nyújt a kellemetlen kérdések ellen – válaszolta Vaneau halk, kimért hangon. – A tények ellen azonban, sajnálatos módon, a legmagasabb rangú útleveél sem nyújt védelmet.

Madame Vernier hűvös tekintettel méregette a nyugalmazott fődetektívet, miközben bőrkesztyűs kezével apró, ideges mozdulatot tett a táskája pántján. – Ön úgy beszél, mintha máris mindent tudna, Monsieur Vaneau. Nem tart attól, hogy a túlzott magabiztosság vakvágányra vezeti?

– A magabiztosság veszélyes luxus lenne az én koromban, Madame – felelte Vaneau egy halvány, elegáns mosoly kíséretében. – Én csupán a megfigyeléseimre hagyatkozom. És a megfigyeléseim szerint valaki a társaságban túl sokat fáradozott azzal, hogy ne

hagyjon nyomot, miközben a legnyilvánvalóbb részletről feledkezett meg.

Laurent kalauz halk léptekkel közeledett a folyosón, tálcáján egy frissen pecsételt távirattal. Az ablakon túl a chantenay-i hordárok zaja lassan elült, s a kocsiajtók hűvös fémes csattanással záródtak be. Az szerelvény halkan zökkenve indult meg a következő állomás, Salignac irányába, miközben a felderítés szakasza a végéhez közeledett, s a szálak már láthatóan egyetlen elkerülhetetlen csomópont felé mutattak.

13. II/8. Új rejtély a hálókocsin — A salignaci peron és a leleplezett álarc

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi selyemtapétás szalonjában szinte megállt a levegő. Monsieur Delaunay feszülten igyekezett megőrizni diplomáciai tartását, míg Madame Vernier idegesen simította végig finom bőrkesztyűjét. Monsieur Émile Vaneau ekkor kimért mozdulattal benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zseboráját. Egy halk kattanással kinyitotta, egyetlen pillantást vetett egyenletes mozgására, majd halkan megszólalt:

– Pontosan hat perc múlva Salignac állomásra érkezünk.

A jelenlévők mind közelebb léptek, mint akik tudják, hogy a visszaszámlálás elkezdődött. Vaneau nyugodt hangon folytatta a levezetést. Lépésről lépésre idézte fel az eseményeket: mindenki azt hitte, hogy a rejtélyes üzenet és a felfeszített zárok egy külső behatoló munkáját dicsérik. A rezes gombú láda és a rézlemezes zsebkés csupán gondosan felépített elterelés volt – a félrevezetés, amely tévútra terelte a gyanút.

– A valódi igazság azonban mindig a legkisebb, látszólag jelentéktelen részletben rejtőzik – mondta Vaneau, és hangjában finom, elegáns él bujkált. – A kék tintafolt nem a boríték lezárásakor keletkezett, hanem a sietős felbontásakor. És csupán egyetlen ember visel olyan ritka, importált selyembélésű kesztyűt, amely magába szívta ezt a sajátos pigmentet.

– Ez képtelenség! – csattant fel Madame Vernier, de a hangja megbicsaklott. Vaneau halványan elmosolyodott, felállt, és éppen kimondta volna a végső konklúziót:

– A leleményes elkövető tehát nem más, mint...

Abban a pillanatban a vonat hirtelen nagyot fékezett. Fémes csikorgás futott végig a

szerelvényen, a kristálypoharak megcsörrentek az asztalkán, és az Intercontinental Expressz lassan, méltóságteljesen begördült Salignac állomás gázlámpás peronja mellé. A hálókocsi nehéz tölgyfa ajtaja halkan sziszegve kitárult. A peronon már két helyi nyomozó várakozott, akik habozás nélkül beléptek a folyosóra. A vezetőjük röviden körbehordozta a tekintetét a szalonban lévőkön, majd határozott léptekkel Madame Vernier elé lépett.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, diplomáciai iratok eltulajdonítása és elkövetett csalás ügyében.

- ...Madame Vernier - fejezte be halkan Vaneau a félbeszakadt mondatát, mintha a hatóságok pontosan az ő forgatókönyve szerint érkeztek volna.

A letartóztatott hölgyet szó nélkül kísérték le a vonatról. A peronon felzúdult a szokásos állomási zsivaly: néhány utas leszállt, míg újak léptek a kocsiba. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben az új érkezők poggyászeit igazgatta. Egy magas, szürke kalapos úr lépett be a VIP hálókocsi folyosójára, aki görcsösen ragaszkodott egy szokatlanul könnyű, mégis duplán zárt fémkofferhez, és elutasítóan intett a kalauznak. Vaneau csendesen zsebre tette az ezüstórát, és elgondolkodva figyelte az új utast. Az ajtók becsukódtak, s a szerelvény komótosan kigördült a salignaci állomásról a sötét éjszakába.

14. III/1. Új rejtély a hálókocsin – Füstös lámpások és a megkésett utazó

Mr. Poliniak

Egy magas, sötét köpenyes úriember lépett a VIP hálókocsi folyosójára, kezében egy szokatlanul nehéz, rézveretes táskával. Laurent kalauz udvarias fejhajtással segítette fel a poggyászt, miközben Monsieur Émile Vaneau a szalon sarkából, langyos teáját kortyolva, csendesen figyelte az új jövevényt. Salignac állomás gázlámpáinak halvány fénye lassan elenyészett a sötét ablaküvegeken, ahogy az Intercontinental Expressz ismét felgyorsult a kanyargós síneken.

A megszokott, ütemes robogás gyorsan visszahozta a VIP kocsiba a megszokott nyugalmat. Monsieur Delaunay, megkönnyebbülve, hogy a korábbi kellemetlen

diplomáciai incidens megoldódott, illedelmesen elkészönt Vaneau-tól, és visszavonult a fülkéjébe. Az újonnan érkezett utas, aki Herr Lindner néven mutatkozott be, egy ritka drágakövekkel foglalkozó szakértőként írta le magát. Tartása kimért volt, ám tekintete újra meg újra a folyosó felé tévedett, valahányszor a személyzet egy-egy tagja elhaladt a szalon előtt.

– Kellemes este ez az utazásra, nem gondolja, Monsieur? – kérdezte Lindner, miközben feszülten igazította meg a zakója hajtókáját.

– Kétségtől – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – A vonatnak megvan az a csodálatos tulajdonsága, hogy rendületlenül halad előre, függetlenül attól, hogy az utasok mit próbálnak elrejteni a csomagjaikban.

Ahogy az éjszaka előrehaladt, a szerelvény egyenletesen száguldott a következő állomás, Saint-Mireux felé. Laurent kalauz éppen egy friss tálcányi kamillateával lépett volna be a szalonba, amikor a szomszédos folyosószakasról hirtelen éles, fémes kattanás, majd egy elfojtott felkiáltás hallatszott.

Herr Lindner pillanatokkal később riadtan rohant ki a fülkéjéből, arcából minden szín kiszaladt. Kezében csupán a rézveretes táska elvágott pántját tartotta; a nehéz láda zára nyomtalanul eltűnt, a bársonybélésű belső rekesz pedig teljesen üresen tátongott.

15. III/2. Új rejtély a hálókocsin – Átvágott bőrszíjak és a néma szemtanú

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau rendkívül kimérten tette le teáscsészéjét a kis kerek asztalra, mielőtt felállt volna. Herr Lindner keze szemmel láthatóan remegett, ahogy a vastag bőrszík elnyűttnek tűnő, ám valójában borotvaéles szerszámmal átvágott végét mutatta. Laurent kalauz a szomszédos ajtajában állt, tálcáján a gőzölgő kamillateával, és döbbenten figyelte a VIP hálókocsi szalonjában uralkodó váratlan zűrzavart.

– Nyugodjon meg, mein Herr – mondta Vaneau halkan, miközben finom mozdulattal átvette a bőrdarabot. – A kétségbeesés ritkán segített még megtalálni az elveszett tárgyakat, ellenben kiválóan alkalmas arra, hogy elfedje a legfontosabb nyomokat. Kérem, vezessen a fülkéjébe.

A drágakőszakértő szobájában tiszta rend uralkodott. A rézveretes táska helye még tisztán látszott az asztalt borító plüsterítő benyomódásán, ám magának a ládának nyoma sem volt. Az ablak zárva állt, a függönyök mozdulatlanul csüngtek, és a szűk helyiségben semmi sem utalt erőszakos behatolásra vagy dúlásra.

– Egyetlen pillanatra fordultam csak el! – méltatlankodott Lindner, miközben homlokáról egy zsebkendővel törölgette az izzadságot. – A szellőzőt akartam beállítani, mert túl meleg volt. Mikor visszafordultam, a nehéz láda már sehol sem volt! Felháborító! Maga szerint hogyan lehetséges ez?

– A fizika törvényei szerint meglehetősen nehezen – felelte Vaneau száraz eleganciával, miközben hajolt meg kissé, hogy átvizsgálja a padlószőnyeget. – Egy rézveretes, súlyos doboz ritkán tanul meg repülni zárt ablak mellett. A vágás a szíjon pedig meglepően egyenes egy olyan elkövetőtől, akinek elvileg sietnie kellett.

Laurent kalauz bizonytalanul megköszörülte a torkát. Állítása szerint senki nem haladt át a folyosón, mióta elhagyák Salignacot. Ahogy a szerelvény ütemes zakatolással lassítani kezdett Saint-Mireux állomás közeledő fényei felé, Vaneau tekintete a fülke ajtajának rézkilincsére tapadt. A rejtély kibontakozott, de a megoldás szálai még mélyen a félhomályban rejtőztek.

16. III/3. Új rejtély a hálókocsin — Poros rézveretek és a leplezett időkésés

Mr. Poliniak

Saint-Mireux állomása villanásszerűen maradt el a VIP hálókocsi ablakai mögött, miközben az Intercontinental Expressz újabb lendületet vett az éjszakában. Herr Lindner türelmetlenül törölgette homlokát, miközben Monsieur Émile Vaneau nagy lupe nélkül, csupán félrebillentett fejjel tanulmányozta a fülke ajtófélfáját és a padlót.

– Ön szerint a tolvaj még mindig a vonaton van? – kérdezte Lindner fojtott, ingerült hangon. – Vagy egyszerűen kidobta a ládát az ablakon a nyílt pályán? Az a doboz pótolhatatlan smaragdokat tartalmazott!

– Ha valaki veszi a fáradságot, hogy átvágjon egy vaskos bőrszíjat, ritkán teszi azért, hogy a zsákmányt a szélnek eresztse – jegyezte meg Vaneau halkán, miközben

ujjbegyével végigsimított a rézkilincs alatti apró, szinte láthatatlan karcoláson. – A szándékos rongálás mindig több időt vesz igénybe, mint az, hogy egyszerűen elvigyünk valamit, ami nincs odarögzítve.

Laurent kalauz bűnbánóan állt a keskeny folyosó küszöbén. – Monsieur Vaneau, megesküszöm, hogy Salignac óta egyetlen idegen utas sem lépett be ebbe a szektorba. A szalonban is csend volt, csak az úriember kért meleg teát.

– És Ön természetesen azonnal teljesítette a kérését, ami felettébb dicséretes – felelte a detektív egy halvány, udvarias mosoly kíséretében. – A túlzott figyelmesség azonban néha kiváló takarót nyújt a figyelmetlenségnek. Nem a hiányzó kalauzt hibáztatom, Laurent. Sokkal inkább azt a tényt, hogy a bőrszój átvágott felülete nem friss.

Herr Lindner megdermedt, s a keskeny zsebkendő megállt a kezében. – Hogy mondja?

– A bőrszój rostjai között apró, rászáradt olajfilmet találtam, ami bizonyítja, hogy a vágás nem az elmúlt tíz percben történt – magyarázta Vaneau hűvös pontossággal, miközben visszasétált a kis szalonba, és helyet foglalt a karosszékben. – A táska nem az Ön szeme láttára tűnt el, mein Herr. Csupán most vették észre a hiányát. És míg a szerelvény Vevray felé közeledik, nekünk át kell gondolnunk, miért volt szüksége valakinek arra, hogy Ön csak most döbbenjen rá a veszteségre.

17. III/4. Új rejtély a hálókocsin – Ólomzárványok és a téves időzítés

Mr. Poliniak

– Ön szerint a saját figyelmetlenségemet kellene gyanúsítanom? – méltatlankodott Herr Lindner, miközben gépiesen összehajtogatta selyemzsebkendőjét. – A láda az ablak melletti asztalkán állt, amikor elhagytam a fülkét!

– Egyelőre csak azt valószínűsítem, hogy az Ön emlékezetét megelőzték az események – felelte Monsieur Émile Vaneau halkan, miközben visszasétált a VIP hálókocsi elegáns, plüssfotelekkel berendezett szalonjába. – A tények néha különös humorérékkel rendelkeznek, különösen, ha ólomzárványokról és elszáradt bőrszójakról van szó.

Laurent kalauz idegesen igazította meg az egyenruhája gombjait. – Ha a vágás nem most történt, Monsieur Vaneau, akkor a tolvaj nem is lépett be a szektorba Saint-Mireux

óta?

- Pontosan így van - bólintott a nyugalmazott fődetektív, miközben felvett az asztalról egy finom porcelán csészét, majd visszatette a helyére. - A félrevezetés lényege éppen az volt, hogy Önök mindannyian a jelenlegi pillanatra figyeljenek. A bőrszíjat még a felszállás előtt gyengítették meg, a láda helyén álló nehéz fémdoboz pedig csupán a súlyt volt hivatott utánózni, hogy a hiány ne tűnjön fel azonnal. A tolvaj nem elvitt valamit a vonaton, hanem itt hagyott valamit, ami nem oda való.

- Ez képtelenség! - csattant fel Lindner. - Maga szerint valaki szándékosan csapott be engem, csak hogy időt nyerjen?

- A képtelenség csupán egy olyan lehetőség, amivel még nem állt szándékunkban megismerkedni - jegyezte meg Vaneau szinte szórakozottan, majd kinézett a sötét ablakon. A szerelvény ütemes zakatolással gyorsított a kanyargós síneken, ahogy Vevray állomása felé közeledett. - A kérdés most már csupán az, hogy a láda valódi tartalma mikor hagyta el a fülkét, és ki volt az az utas, aki túlságosan is ügyelt rá, hogy ne látszódjon sürgetőnek a dolga.

18. III/5. Új rejtély a hálókocsin — A cserélt nehezék és a pontosság ára

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi elegáns szalonjában összegyűlt társaság feszülten figyelte az ősz hajú úriembert. Monsieur Émile Vaneau lassan benyúlt a mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta, egyetlen pillantást vetett a finom csiszolású számlapra, majd nyugodtan az egybegyűltekre emelte tekintetét.

- Pontosan hat perc múlva Pont-Valais állomásra érkezünk - mondta csendesen, miközben az óra fedelét magától értetődő természetességgel visszapattintotta.

- Valamennyien azt hittük, hogy a rablás az elmúlt órákban, menet közben történt - folytatta Vaneau, miközben megállott a szalon középső asztala mellett. - Herr Lindner méltatlankodása teljesen meggyőzőnek tűnt, a bőrszíjak friss vágása pedig a jelenre terelte a figyelmet. A félrevezetés kulcsa azonban nem a hiányban, hanem a többletben rejlett. A fém dobozban, amelyet a nehéz láda helyén hagytak, ólomzárványok

maradványai voltak. A tolvaj nem elvitt valamit a vonaton, hanem előre kiszámított súlyt hagyott itt, hogy a cserét ne vegyék azonnal észre.

- De ki tehetett ilyet? - kérdezte Laurent kalauz elfehéredett arccal.

- Csupán az, aki pontosan ismerte a láda tartalmát, és akinek módjában állt a csomagok rendezése még a felszállás előtt - pillantott Vaneau a székén fészkelődő utasra. - A biztosítási összeg megszerzéséhez nem kellett más, mint egy teherbíró másolat és a saját emlékezetének szándékos átírása. Amikor kimondanám, hogy az elkövető nem más, mint...

A mondat félbeszakadt. Az InterContinental Express hirtelen nagyot fékezett. A csiszolt kristálypoharak megcsörrentek az asztalkákon, a szerelvény kerekei élesen csikorgó hangot adtak ki, majd a vonat méltóságteljesen begördült Pont-Valais fényben úszó peronjára.

Az ajtók sziszegve kinyídtak. A peronról két helyi nyomozó lépett fel a hálókocsi folyosójára. A vezetőjük határozott léptekkel belépett a szalonba, röviden körbehordta a tekintetét, majd közvetlenül a sápadt utas elé állt.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, szándékos csalás és hamis vádak ügyében - jelentette ki a nyomozó, miközben az érintett csuklójára kattant a bilincs.

- ...mint maga Herr Lindner - fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatát kimérten, mintha a rendőrség csupán az ő pontos időzítéséhez igazodott volna.

A letartóztatott férfit elvezették. A peronon néhány utas leszállt, míg mások felkapaszkodtak a VIP hálókocsi lépcsőjén. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, és nekilátott az új vendégek fogadásának. Az egyik újonnan érkező, fekete kalapos úr túlságosan is ügyelt rá, hogy ne ejtse le az apró, lakkozott fadobozt, amelyet a karja alatt szorongatott.

Monsieur Émile Vaneau csöndesen figyelte a jelenetet a szalon ablakából. Az ajtók becsukódtak, és a szerelvény kiegyensúlyozott zakatolással lassan elindult a következő állomás felé. Az új utasokkal együtt megérkezett a következő rejtély első, még jelentéktelennek tűnő mozzanata is.

19. IV/1. Új rejtély a hálókocsin — A bársonytok és az eltévedt kulcs

Mr. Poliniak

A fekete kalapos úr határozott léptekkel haladt végig a VIP hálókocsi folyosóján, nyomában egy hordárral, aki láthatóan alig bírta a sötétbarna, vaskos fémcsatokkal lezárt ládát. Laurent kalauz zsebkendőjével megtörölte a homlokát, és megkönnyebbült hajlongással üdvözölte az új érkezőt, miközben az InterContinental Expressz zökkenőmentesen kigördült Pont-Valais lámpafényes peronjáról, hogy felgyorsulva vágjon neki az éjszakának Osterwick irányába.

Monsieur Émile Vaneau kényelmesen elhelyezkedett a szalon plüssfotelében, és az asztalára helyezett gőzölgő teáscsészét nézte. A régi ezüst zsebóra már visszakerült a mellényzsebébe, megszokott helyére, jelezve, hogy a pontosságra vágyó Herr Lindner esete végleg lezárult. A nyugalmazott fődetektív arcán halvány, kimért mosoly suhant át, ahogy meghallotta a kalauz elfojtott sóhaját.

– Úgy tűnik, Laurent, a vonaton a csend mindig csak átszállójegyre jogosult – jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben egy finom mozdulattal felemelte a csészét. – A nyugalom ritka vendég, ám amíg felszolgálják a megfelelő teát, nem panaszkodhatunk.

– Igaza van, Monsieur Vaneau – válaszolta Laurent, miközben átrendezte a kristálypoharakat a tálcán. – Azt hittem, ez az este már csendben telik el. Bár az új utasunk, Monsieur Gautier, eléggé türelmetlennek tűnik. Külön kérése volt, hogy a csomagját azonnal a fülkéjébe vigyék, és senki se nyúljon hozzá.

Ebben a pillanatban a sötét kalapos úr lépett be a szalonba. Elegáns, sötétkék kabátot viselt, s bár mozdulatai udvariasak voltak, tekintete nyugtalanul cikázott a helyiség bútorai és a jelenlévők között. A kezében egy kis, bársonnyal borított dobozt tartott, amelyet olyan szorosan ölelt magához, mintha az élete függne tőle. Megállt a szalon közepén, és kimérten megszólalt:

– Bocsánat a zavarásért... Meg tudná mondani valaki, hogy a VIP fülkék zárai teljes biztonságot nyújtanak-e az éjszaka folyamán?

– Természetesen, uram – válaszolta Laurent büszkén. – Az InterContinental Expressz VIP hálókocsijában az utasok értékei tökéletes biztonságban vannak.

Vaneau csendben figyelte az utast. Észrevette, hogy a férfi kesztyűs kezén a bársonytok zárja csupán félig volt lepattintva, és a sarkából egy keskeny, aranyozott papírcsík lógott ki – egy olyan okmány szegélye, amelyet láthatóan kapkodva rejtettek el. Amikor a férfi megfordult, a tok aljából egy apró, fémes koccanással kiesett egy kisméretű, vésett rézkulcs, és végiggördült a szőnyegen, pontosan a detektív cipője mellett állva meg.

– Úgy vélem, uram, ez az Ön tulajdona – mondta Vaneau, és anélkül, hogy lehajolt volna, cipője orrával finoman a férfi felé gurította a tárgyat. – Bár a kulcsok természetükből fakadóan szeretnek elveszni, a rejtélyek legtöbbször éppen velük kezdődnek.

20. IV/2. Új rejtély a hálókocsin — A törött pecsét és a néma aggodalom

Mr. Poliniak

– Úgy vélem, uram, ez a kis tárgy túlságosan sietve kívánt elszabadulni – mondta Monsieur Vaneau csendesen, miközben lehajolt, és leheletfinom mozdulattal felvette a rézkulcsot a szőnyegről.

Gautier arca egy pillanatra elfehéredett. Szinte kikapta a kulcsot a nyugalmazott detektív kezéből, majd gyorsan besülylesztette kabátja mély zsebébe. Kétségbeesett igyekezettel próbált uralkodni magán, ám a homlokán kiütkező apró izzadságcseppek elárulták belső feszültségét.

– Köszönöm – morogta fojtott hangon. – Csupán egy jelentéktelen apróság. Egy régi íróasztal kulcsa, semmi több.

– A jelentéktelen apróságok rendelkeznek azzal a kellemetlen tulajdonsággal, hogy a legrosszabb pillanatban szeretnek elgurulni – jegyezte meg Vaneau egy halvány mosoly kíséretében, majd kortyolt egyet a teájából. – És általában éppen akkor, amikor valaki a legnagyobb gondossággal próbálja elrejteni őket.

Gautier nem válaszolt. Sarkon fordult, és sietős léptekkel a VIP fülkéje felé indult. Laurent kalauz elképedve nézett a távozó utas után, majd gondosan elrendezte a szalonzsák szélén felejtett szalvétákat. A vonat közben egyenletes ütemben száguldott az éjszakában Vandrecourt irányába.

Néhány perccel később halk, tompa puffanás hallatszott a folyosó végéről, amelyet egy

elfojtott felkiáltás követett. Laurent azonnal elindult a hang irányába, Vaneau pedig kimért, kényelmes léptekkel követte őt. Gautier fülkéjének ajtaja félig nyitva állott: a férfi a padlón térdepelt, s a sötétbarna láda fedele fel volt hajtva.

A láda belsejében sűrűn telepakolt, nehéz kötegekben álló iratok feküdtek. Ám a legfelső mappa vörös viaszpecsétje frissen törött volt, s a bársonytokból kilógó aranyozott papírcsík párja hiányzott. Gautier rémülten nézett fel a belépőkre.

– Valaki... valaki hozzányúlt a csomagomhoz! – nyögte ki. – Amíg a szalonban voltam!

21. IV/3. Új rejtély a hálókocsin — A hiányzó szalag és a kettős árnyék

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau nem sietett. Megfontolt, halk léptekkel lépte át a VIP fülke küszöbét, majd megállt Laurent kalauz mellett, és finoman félredöntött fejjel szemlélte a padlón fekvő ládát. Gautier még mindig a szőnyegen térdepelt, s ujjai idegesen remegtek a felhajtott fedél peremén.

– Ez képtelenség! – pattant fel Gautier, miközben igyekezett eltakarni a nyitott rekeszt. – Valaki behatolt ide, mialatt a szalonban teáztam! A törött pecsét és a hiányzó aranyozott papírcsík mindent bizonyít. A vonat biztonsága egyszerűen katasztrófa!

Laurent kalauz zavartan igazította meg a sapkáját, s óvatosan Vaneau felé pillantott, mintha a nyugalmazott detektív tekintetéből próbálna támaszt meríteni. Vaneau azonban csupán a zsebéből kihúzott makulátlan, fehér zsebkendőjével törölte meg a szemüvegét, mielőtt megszólalt volna.

– Ön úgy véli, uram, hogy egy tolvaj alig két perc alatt kinyitotta a kabinját, feltörte a ládáját, elvitt egyetlen szalagot, majd gondosan visszahúzta maga mögött a zár ny nyelvét? – kérdezte Vaneau elgondolkodva.

– Pontosan ez történt! Maga talán kételkedik a szavaimban? – csattant fel Gautier, s szemeiben ingerült villámok cikáztak.

– Egyáltalán nem – felelte Vaneau higgadtan, miközben a szemüvegét visszatette az orrára. – Csupán feltűnt, hogy a viaszmorzsák nem kifelé, a padlóra hullottak, hanem a láda belsejében, a papírok tetején pihennek. A tolvajok általában sietnek, s a fizika

törvényei ritkán alkalmazkodnak az ő menetrendjükhöz.

Gautier torka kiszáradt, elfojtott egy káromkodást, de nem tudott mit válaszolni. Laurent kalauz halk megkönnyebbüléssel sóhajtott fel, miközben a szerelvény egyenletesen ringott a sötét síneken. Az InterContinental Expressz feltartóztathatatlanul robogott tovább Saint-Mireux irányába, a fülkében rekedt csöndben pedig a megválaszolatlan kérdések súlya egyre nehezebbé vált.

22. IV/4. Új rejtély a hálókocsin – A félreértett nyom és a selyemkesztyű

Mr. Poliniak

Monsieur Gautier zavara csak egyetlen futó pillanatig tartott, mielőtt igyekezett visszanyerni elbizakodott tartását. Zsebre vágta a kezét, s a nyitott ládára mutatott.

– Akárhogy is történt, a tény tény marad, Vaneau úr! A feljegyzéseim hiányoznak, és ez az apró incidens komoly fenyegetést jelent a társaság érdekeire. A kalauz kötelessége, hogy azonnal értesítse a hatóságokat a legközelebbi megállóban!

Laurent kalauz aggodalmasan lépett egyet előre, de Monsieur Vaneau csendes kézmozdulattal megállította. A nyugalmazott detektív lassan a fülke kis asztalkájához sétált, ahol egy félig kiürült teáscsésze állt. Megkoppintotta a porcelán szélét a körmével, s a halk, tiszta csengés betöltötte a fülkét.

– A vakmerő tolvaj teóriája kétségkívül roppant drámai, Gautier úr – jegyezte meg Vaneau finom, kimért mosollyal. – Csupán egyetlen apróság nem illik a képbe. Ön azt állította, hogy a szalonban teázott, amikor az eset történt. A csészéjében lévő tea azonban még mindig gőzölög, miközben a láda rézveretén lévő friss ujjlenyomatok selyemkesztyű használatára utalnak. Arra a finom selyemre, amely jelenleg az Ön zakójának jobb zsebéből lóg ki.

Gautier arca egy árnyalatnyit elfehéredett, s önkéntelenül a zsebéhez kapott.

– Ez... ez tiszta képtelenség! Csak a hideg ellen húztam kesztyűt! Nem vádolhat meg azzal, hogy a saját tulajdonomat dézsmálom fel!

– Dehogyan vádolom, uram – felelte Vaneau száraz eleganciával. – Egyelőre csupán azt állítom, hogy a félrevezetés néha kényelmesebb, mint a teljes igazság. Mindenki azt

hitte, hogy egy külső behatoló törte fel a zárat, miközben a valódi szándék csupán az volt, hogy a hiányzó papírszalaggal elterelje a figyelmet a láda alsó, még érintetlen rekeszéről. A színház jól sikerült, csak a díszletek nem voltak teljesen pontosak.

Laurent kalauz meglepetten pillantott a ládára, miközben a szerelvény egy éles kanyarban megbillent. Az InterContinental Expressz zökkenőmentesen robogott tovább az éjszakában, s a kerek egyenletes ritmusa jelezte, hogy a következő állomás, Valcourt már nincs messze. Vaneau csendben felvonta a szemöldökét, miközben Gautier megdermedve állt a fülke közepén, tudva, hogy a gondosan felépített játéka apró darabjaira hullott.

23. IV/5. Új rejtély a hálókocsin — A rejtett rekesz és a halk kattanás

Mr. Poliniak

Monsieur Gautier idegesen megköszöri a torkát, miközben igyekezett megőrizni megingott méltóságát. Kinyújtott ujjai kissé remegtek, ahogy a láda szélére támaszkodott, s megpróbált ártatlan meglepetést szimulálni.

– Még ha a kesztyű az enyém is, Vaneau úr, ez nem bizonyít semmit! Egy tehetős embernek joga van megóvni a kezét a fém hidegétől. A dokumentumaim elvesztése valós fenyegetés, nem pedig holmi színházi előadás!

– A kétségbeesés bizonyára megmagyarázza a sietséget, Gautier úr – jegyezte meg Émile Vaneau higgadt, száraz mosollyal, miközben végighúzta az ujját a láda peremén. – Ám a zárszerkezet finom illesztései ritkán hazudnak egy régi barátnak. A hiányzó papírszalag sosem volt a tolvaj zsákmánya. Ön csupán azért távolította el, hogy a figyelmet a felső rekeszre irányítsa, miközben a valódi szándéka az alsó, rejtett rekesz tartalmának leplezése volt.

Laurent kalauz döbbenten lépett közelebb, ahogy Vaneau egyetlen finom mozdulattal megnyomta a rézpánt melletti apró kiemelkedést. A láda alja halk kattanással felpattant, feltárva egy érintetlen, pecsétetes borítékot. Gautier arca most már teljesen elveszítette maradék színét.

Vaneau lassú, kimért mozdulattal benyúlt a mellényzsebébe, s elővette régi ezüst

zsebóráját. Kinyitotta. Egy pillanatig csendben nézte a mutatók egyenletes haladását, majd nyugodtan megszólal:

– Pontosan nyolc perc múlva Montmiral állomásra érkezünk.

– Ön azt akarta, hogy a társaság biztosítója külső rablást könyveljen el – folytatta Vaneau, elrakva az órát. – A teáscsésze melege, a selyemkesztyű nyoma és a rejtett rekesz épsége mind ugyanabba az irányba mutatnak. Ön nem áldozat volt, Gautier úr, hanem saját maga gondosan előkészített félrevezetésének egyetlen szereplője, aki elfelejtette, hogy a részletek mindig felelnek.

Amikor Vaneau kimondaná a megbízó pontos nevét, a vonat hirtelen nagyot fékez. Poharak csörrennek a szomszédos fülkékben, s a szerelvény lassan, méltóságteljesen begördül Montmiral állomásra.

Az ajtók csikordulva kinyílnak. A peronon már két helyi nyomozó várakozik, akik határozott léptekkel lépnek a fülkébe. A vezetőjük röviden körbenéz, majd Gautier-hoz fordul:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, csalás és hatósági félrevezetés ügyében.

Vaneau csak most fejezi be a mondatát, halk és kimért hangon addig ki nem mondott részletekkel kiegészítve a lezárást, mintha a rendőrség pontosan tudta volna, kiért érkezett.

A letartóztatottat elvezetik a hűvös éjszakai peronra. Az utasok egy része álmosan leszáll, míg újak lépnek a folyosóra. A személyzet megkönnyebbülten fellelegzik. A szomszédos fülkéből egy újonnan érkezett úriember lép ki, aki feltűnően kevés poggyásszal utazik, ám egy nehéz, lelakatolt fémkazettát szorít a karja alá. Vaneau csendben figyel. Az ajtók becsukódnak, s a vonat elindul a következő állomás felé.

24. IV/6. Új rejtély a hálókocsin — Az elcserélt poggyász és a halvány puskapor

Mr. Poliniak

Montmiral nyirkos peronján a hűvös éjszakai levegő lassan felváltotta a fülke fojtogató feszültségét. Gautier urat határozott léptekkel kísérték el a helyi nyomozók, míg az utasok egy része álmosan leszállt a gördülő kocsik mellé, újak pedig megkezdték a

felszállást. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, s egy zsebkendővel megtörölte a homlokát, miközben a szerelvény fémes csikorgással felkészült az indulásra.

Monsieur Émile Vaneau némán állt a VIP hálókocsi folyosóján, az ablaknak támaszkodva. Hófehér haja alatt tekintete kísért a peron forgatagát. Bár a hamisítás ügyére pont kerülhetett volna a gyorsvonat krónikájában, Vaneau jól tudta, hogy az Intercontinental Expresszen egyetlen lezárás sem jelent valódi végállomást. Az ajtók csikordulva záródtak, s a szerelvény lassan kívánszorgott Montmiral lámpáinak fényéből a sötét, nyitott táj felé.

Az új felszállók között egy vékony, sötét köpenyes úr keltette fel a detektív figyelmét. Nem a szokatlanul sietős léptei miatt, hanem mert meglepően kevés poggyásszal érkezett: egyetlen, láthatóan könnyű, gravírozott rézcsattal ellátott bőrtáskát vitt a kezében, mégis úgy fogta, mintha mázsás súlyt cipelne. Amikor elhaladt a VIP fülkék előtt, halk, fémmozdulás-szerű zörrenés hallatszott a táska belsejéből, s a levegőben egy pillanatra halvány, kesernyés puskaporillat terjengett.

- Kellemes estének nézünk elébe, uram - szólalt meg a férfi száraz, rekedtes hangon, amikor észrevette Vaneau kimért pillantását, majd kissé túl gyorsan fordította el a fejét.

- Kizárólag a hőmérsékletet illetően, uram - válaszolta Émile Vaneau elviselhetően udvarias, de távolságtartó mosollyal. - A társaság mindig ügyel rá, hogy a huzat ne zavarja meg az utasok pihenését.

A férfi bólintott, majd sietve belépett a szomszédos fülkébe, gondosan maga mögött húzva a tolóajtót. Laurent kalauz éppen ekkor lépett Vaneau mellé, tálcáján egy friss, gőzölgő teáscsészével.

- Úgy tűnik, végre nyugodt éjszakánk lesz, Vaneau úr. A gépész szerint fennakadás nélkül haladunk tovább.

Vaneau a teáscsészére pillantott, majd finoman megrázta a fejét. A folyosó szőnyegén, az új utas fülkeajtájának tövében apró, finom koromszemcsék csillogtak a lámpafényben.

- A nyugalom, kedves Laurent, legtöbbször csak a vihar előtti csend. Különösen akkor, ha az ember puskaporos táskát hordoz a karján.

25. IV/7. Új rejtély a hálókocsin — A puskaporos táska és a végső megálló

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi keskeny folyosóján fojtogató csend uralkodott. A szomszédos fürkék ajtói lassan kinyíltak, s az utasok kíváncsian gyűltek össze a lámpafényben. A sötét köpenyes úr az ablaknak támaszkodva szorította magához a rézcsatos bőrtáskát, miközben Laurent kalauz feszülten egyensúlyozott a teástálcával. Monsieur Émile Vaneau komótosan benyúlt a mellényzsebébe, majd elővette régi ezüst zsebóráját. Egy halk pattanással kinyitotta, s egyetlen nyugodt pillantást vetett az ingára.

– Pontosan négy perc múlva Valcourt állomásra érkezünk – szólalt meg Vaneau kimért, elegáns hangján, miközben visszacsúsztotta az órát a helyére. – És amíg áthaladunk a váltókon, érdemes tisztázni, miért keltett akkora riadalmat ez a szerény bőrtáska. Mindenki azt hitte, a puska illata és a fémes zörrenés egy közelgő merénylet előszele. A félelem azonban kiválóan elhomályosítja a tisztánlátást.

Vaneau lépett egyet a sötét köpenyes férfi felé, aki idegesen hátrált. A detektív nem emelte fel a hangját, száraz humora mégis finoman áthatotta a szavait. „A tegnap esti elcserélt poggyász csupán látványos elterelés volt, amellyel a figyelmünket a csomagterre irányították. A puska pedig, nos, nem robbanásra szolgált. A finom kénes keveréket azért szórták a táska bélésébe, hogy elfedje a hamisításhoz használt, friss vegyi tinta jellegzetes, szúrós szagát.”

– Ez képtelenség! – csattant fel a férfi, de a hangja megbicsaklott.

– A tények ritkán törődnek azzal, mit tartunk képtelenségnek – jegyezte meg Vaneau halk mosollyal. – A szőnyegen maradt koromszemcsék és a rézcsat egyedi kintornaszerű kattánása árulta el, hogy a táska belsejében egy hordozható pecsétnyomó prés lapul. Így hát teljesen nyilvánvaló, hogy a valódi elkövető nem más, mint...

A mondat közepén a szerelvény hirtelen nagyot fékezett. A fémfékek csikorgása végigfutott a kocsikon, a teáscsészék megcsörrentek Laurent tálcáján, s az Intercontinental Expressz lassan begördült Valcourt gőzben úszó peronja mellé.

Az ajtók csikordulva kinyíltak. A lépcsőn határozott léptekkel három helyi nyomozó lépett fel. A vezetőjük röviden körbehordozta a tekintetét a folyosón, majd egyenesen a

sötét köpenyes férfi elé lépett.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, állami értékpapírok hamisítása és csempészete ügyében – jelentette ki a tiszt.

- ...mint a szomszédos fülke látszólag túlságosan is óvatos lakója – fejezte be Vaneau a mondatát teljes nyugalommal, mintha a rendőrség érkezése csupán egy gondosan időzített végszó lett volna.

A letartóztatott férfit némán kísérték le a vonatról Valcourt hűvös éjszakájába. A peronon az utasok egy része leszállott, s helyükre újak érkeztek. Laurent kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben megtörölte a homlokát. Ekkor egy idős, elegáns hölgy lépett a kocsiba, aki egy meglepően nehéz, bársonyruhával letakart kalitkát vitt a kezében, amelyből ütemes, halk mechanikus ketyegés szűrődött ki. Vaneau némán figyelte az új jövevényt, miközben az ajtók csapódva bezáródtak, s a szerelvény lassan kigördült az állomásról a sötét éjszakába, a következő megálló felé.

26. V/1. Új rejtély a hálókocsin — A hímezett monogram és a hideg viasz

Mr. Poliniak

A letartóztatott hamisítót a csendőrök határozott mozdulatokkal kísérték le a peronra. A várakozó utasok kíváncsi pillantásai közepette a gőz lassan elnyelte az alakjukat, s amint a szerelvény nehéz ajtai csattogva bezárultak, az Intercontinental Expressz ismét kigördült Valcourt állomásáról. A füstös éjszakában a kerekek ütemes kattogása váltotta fel a peron zaját.

Laurent, a kalauz, mély megkönnyebbüléssel sóhajtott fel, miközben összeszedte a megcsörrent teáscsészéket aVIP hálókocsi kisasztaláról.

- Úgy tűnik, Monsieur Vaneau, Ön nélkül a vonatunk hamarabb elmerülne a kaotikus zűrzavarban, mint ahogy elérnénk a következő megállót – jegyezte meg tiszteletteljes, halk mosollyal.

- Túlértékeli a szerepemet, kedves Laurent – felelte Émile Vaneau, miközben kényelembe helyezte magát a kárpitozott fotelben. – A bűnözők csupán túl sok figyelmet fordítanak a részletekre, s közben elfelejtik a legegyszerűbb tényeket. A rend hiánya

ritkán a véletlen műve; többnyire a túlzott igyekezet szüleménye.

Ahogy a szerelvény felgyorsult a sötét síneken, a hálókocsi végében új utas tűnt fel. Egy magas, szürke galléros köpenyt viselő úr lépett be, aki mindkét kezével görcsösen szorított egy kisméretű, kőrisfa dobozt. Tekintete nyugtalanul cikázott a fülkék számozása között, s amikor elhaladt Vaneau mellett, óvatlanul elejtett egy élére hajtogatott zsebkendőt. A finom vásznon halvány vörös viasznyomok látszódtak, s egy apró, cizellált rézkulcs gurult ki belőle a puha szőnyegre.

– Elnézést a figyelmetlenségemért! – szabadkozott az idegen, s láthatóan kapkodva kapott a kulcs után, miközben homlokán apró verejtékcseppek csillogtak a fali lámpa fényében.

– A figyelmetlenség természetes emberi állapot, uram – mondta Vaneau kimért, elegáns hangján. – A kulcsok pedig meglehetősen sajátos tulajdonsággal bírnak: csak akkor válnak igazán fontossá, ha valami zárva marad utánuk.

Az új utas válasz nélkül, sietősen bevonult a fülkéjébe, s a zár kattánása élesen visszhangzott a csendes folyosón. Alig telt el azonban negyedóra, amikor Laurent sápadt arccal tért vissza az étkezőkocsi felől. Kezében egy feltépett, hímzett monogramos selyemtokot tartott, amelyet az egyik üres asztalon talált. A tokból hiányzott a tartalom, s a bársony bélésen friss, vörös viaszmorzsák árulkodtak arról, hogy az értékét alig néhány perccel ezelőtt tulajdonították el.

27. V/2. Új rejtély a hálókocsin — A félrevezető viasznyom és a halk koppanás

Mr. Poliniak

Émile Vaneau óvatosan átvette a feltépett selyemtokot Laurent-tól, s hüvelykujjával végigsimította a szakadt bársony peremét. A vörös viaszmorzsák még puhák voltak, mintha alig néhány perccel ezelőtt morzsolódtak volna le a pecsétről. A nyugalmazott fődetektív nem sietett a következtetésekkel; tekintete a folyosó sötétedő ablakaira siklott, ahol a kerekek ütemes kattogása ritmikus háttérzajt adott a gondolatainak.

– Úgy véli, a szürke köpenyes úr... – kezdte Laurent halk, fojtott izgalommal, de Vaneau egyetlen enyhe kézmozdulattal félbeszakította.

– A gyanú, kedves Laurent, rendkívül kényelmes holmi – jegyezte meg elgondolkodva. – Úgy simul az ember elméjére, mint egy megszokott kabát, ám ritkán védi meg az igazságot a megfázástól. Az az úr kétségkívül zaklatott volt, s a viasz nyoma sem véletlen. De a túlságosan kézenfekvő válaszok mögött többnyire csak egy újabb, álságos zár rejtőzik.

A fődetektív lassan felállt a kárpitozott fotelból, és az étkezőkocsi felé indult. A folyosó fali lámpáinak sárgás fénye kimérten kísérté lépteit. Az étkezőkocsiban már alig páran időztek: az ablak melletti asztalnál a szürke köpenyes férfi ült, aki mozdulatlanul bámulta a kőrisfa dobozt az ölen, míg tőle két asztallal odébb egy elegáns, finom tapintású kesztyűt viselő hölgy teázott csendesen.

Laurent az üres középső asztalra mutatott, ahol a széttépett tokot lelte. Vaneau odalépett, de nem a selyemmaradványt, hanem az asztal alatti részegélyt vizsgálta meg. Egy apró, fémes csillogás hívta fel magára a figyelmét a szőnyeg szélén: nem viaszmorzsa volt az, s nem is a korábban látott rézkulcs darabja, hanem egy apró, hajlított ezüstkapocs, amelyet nyilvánvalóan egy drága utazótáska béléséből téptek ki hirtelen mozdulattal.

– A tények néha meglepő humorérzékkel rendelkeznek – szólalt meg Vaneau higgadt, száraz eleganciájával. – A szürke köpenyes úr túlságosan sok nyomot hagyott maga után a folyosón. Ám egy valóban óvatos tolvaj nem szór el kulcsot, zsebkendőt és viaszmorzsát is ugyanabban a negyedórában, hacsak nem az a szándéka, hogy minden szem kizárólag őrá szegeződjön.

28. V/3. Új rejtély a hálókocsin — Az ezüstkapocs és a csikorgó fékek

Mr. Poliniak

Az étkezőkocsiban a levegő szinte megfagyott, ahogy a jelenlévők lassan mind az üres középső asztal köré gyűltek. Émile Vaneau elégedetten tekintett végig a társaságon. A szürke köpenyes úr még mindig a kőrisfa dobozát szorította az ölen, míg az elegáns hölgy hűvös nyugalommal emelte ajkához a teáscsészét. Vaneau kimérten végigvezette az eseményeket: a széttépett selyemtök, a folyosón elszórt viaszmorzsák és a

felbukkanó rézkulcs mind csupán egy jól megkomponált színházi előadás kellékei voltak. A szándékosan hátrahagyott nyomok túlságosan is zajosak voltak ahhoz, hogy valódi bűnelkövetőt leplezzenek le.

- Mindenki azt hitte, a szürke köpenyes úr próbálta elrejteni a zsákmányt - folytatta Vaneau, s hangja kiegyensúlyozottan betöltötte a kocsit. - Ám a félrevezetés ott bukott el, ahol az óvatosság véget ért. Nem a viasz, s nem is a rézkulcs árulta el az igazságot, hanem az a szőnyeg szélén talált apró, hajlított ezüstkapocs. Olyan darab, amely nem egy köznapis utazóládából, hanem egy rendkívül drága, egyedi készítésű utazótáska béléséből szakadt ki a sietségben.

A nyugalmazott fődetektív ekkor lassan benyúlt mellényzsebébe, és elővette régi ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta, egy pillanatra nézte a mutatók mozgását, majd kimérten megszólalt:

- Pontosan három perc múlva Valcourt állomásra érkezünk. A selyemtök tartalmát az a személy tulajdonította el, aki egész este ártatlanul teázott, miközben a táskájában már ott lapult a valódi zsákmány. Az elkövető tehát...

Mielőtt azonban kimondhatta volna a nevet, a szerelvény hirtelen nagyot fékezett. Az asztalokon lévő csészék és poharak csörrenve koccantak össze, a csomagok megremegtek a tartókon. Az Intercontinental Expressz lassan begördült Valcourt csendes, lámpafényes peronja mellé. Az ajtók sziszegve kinyíltak, s két helyi nyomozó lépett a kocsi folyosójára. A vezetőjük rögvest az elegáns, teázó hölgyhöz lépett:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a felbecsülhetetlen értékű miniatúra eltulajdonításának ügyében.

- ...amint azt a rendőrség pontossága is igazolja - fejezte be Vaneau a mondatát teljes nyugalommal, mintha a hatóságok érkezése csupán a menetrend természetes része lett volna.

A letartóztatott hölgyet szó nélkül elvezették, a szürke köpenyes férfi pedig megkönnyebbülten sóhajtott fel. A peronról néhány utas leszállt, míg az újonnan felszállók között egy fiatal úr tűnt fel, aki túlságosan könnyű, szinte teljesen üres bőrtáskát szorongatott a kezében, miközben gyanakvó pillantásokat vetett a kalauzra. Vaneau csendesen figyelte a jelenetet, miközben az ajtók becsukódtak, s a vonat ritmikus kattogással újra útnak indult a következő állomás felé, magával hozva egy újabb rejtély még alig észrevehető árnyékát.

29. VI/1. Új rejtély a hálókocsin — A kongó bőrtáska és az éjféli huzat

Mr. Poliniak

A szerelvény ritmikus zökkenéssel hagyta maga mögött Valcourt csendes, lámpafényben úszó peronját. Az Intercontinental Expressz VIP hálókocsijában a feszültség lassan felengedett, ahogy Laurent kalauz halkan és szinte észrevétlenül összegyűjtötte a félbehagyott teáscsészéket. A megszokott rend visszaállt, a kerékpárok fémhangú kattogása a síneken pedig ismét átvette az uralmat a társalgó felett.

Monsieur Émile Vaneau kényelmesen elhelyezkedett a sötétkék bársonyfotelben, és visszafogott érdeklődéssel figyelte az újonnan érkezett utast. A fiatal férfi a sarokasztalnál ült, és két kézzel szorította az ölében tartott bőrtáskát. A tartása merev volt, tekintete idegesen ugrált a folyosó ablakai és a kerek rézóra között. A táska méretéhez képest meglepően könnyűnek tűnt; valahányszor a férfi kissé megmozdította, a bőr felülete nem feszült meg, mintha a belseje teljesen üres lett volna. – Úgy tűnik, az új úr rendkívül értékesnek tartja a semmit – jegyezte meg halk, száraz tónusban Laurent, miközben elhaladt Vaneau fotelje mellett.

– A semmi néha sokkal nehezebb teher, mint gondolnánk, Laurent – válaszolta a nyugalmazott fődetektív, miközben finom mozdulattal kiigazította a mandzsettáját. – Különösen akkor, ha valaki attól tart, hogy rátalálnak.

Az éjszaka előrehaladtával a vonat nehéz sötétségben száguldott Chantraine iránya felé. A folyosókon kihunytak a fő fények, csak a rézszegélyű falilámpák halvány, borostyánsárga derengése világította meg a polírozott fa burkolatot. Ekkor hirtelen éles, hideg huzat csapott be a hármaskabina felől, s a zár kattánása szokatlanul nyersen törte meg a kerek monotóniáját. A kabina ajtaja lassan feltárult, és a fiatal férfi elfehéredett arccal lépett ki a folyosóra – kezében már csak a széttépett bélésű, teljesen üres bőrtáskát szorongatva.

30. VI/2. Új rejtély a hálókocsin — A széttépett selyembélés és a halvány borostyánfény

Mr. Poliniak

A széttépett bélésű táska csendesen hullott a VIP hálókocsi sötétkék szőnyegére. A fiatal férfi háta a folyosó faburkolatának támaszkodott, légzése szapora volt, ujjai görcsösen kulcsolódtak össze. Laurent kalauz halk szisszenéssel lépett közelebb, kezében a félbehagyott teástálcával, de Monsieur Émile Vaneau egyetlen megnyugtató kézmozdulattal intette mérsékletre.

– A rémület ritkán segít visszaszerezni azt, ami elveszett, fiatalember – mondta Vaneau kiegyensúlyozott, halk hangján. – De ha megosztja velünk, pontosan mit hiányol, legalább tudni fogjuk, mit keresünk.

A fiatal utas – aki Julien néven iratkozott fel az utaslistára – sápadtan nyelt egyet. Elmondása szerint a táskában nem pénz vagy ékszer lapult, hanem egy családi levéltár utolsó, bizalmas dokumentumai, amelyeket most, az éjféli huzat és a hirtelen sötétség perceiben valaki kiragadott a rekeszből. Vaneau lassan lehajolt, és két ujjával felemelte a megrongált bőrtáskát. Finom mozdulattal végigsimította a hasítás szélét.

– Különös – jegyezte meg a nyugalmazott fődetektív, miközben tekintete a fali lámpa derengésében megcsillanó selyemszálakra szegeződött. – A bélés nem elszakadt egy durva rántástól. Ezt egy rendkívül éles, finom pengével vágták át, mégpedig belülről kifelé haladva. Úgy tűnik, a táska szerkezete már az utazás megkezdése előtt sérült volt. – Azt akarja mondani, hogy a dokumentumok nem is most tűntek el? – kérdezte Julien idegesen, miközben szemei a sötét ablaküvegre tévedtek.

– Egyelőre csak annyit állítok, hogy a tények néha különös humorérzéssel rendelkeznek, amikor a kapkodás próbálja irányítani őket – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – A hármás fülke ablakának retesze félig nyitva állt, mégis tiszta a külső perem.

A vonatszerkezet éles fémhanggal zökkent egyet, jelezve, hogy az Intercontinental Expressz elhagyta a nyílt pályaszakaszt, és csendesen begördült Chantraine állomásának halványan megvilágított peronja mellé. A kerekek csikorgása lassult, a folyosón pedig az éjszakai csend ellenére halk léptek zaja visszhangzott. Vaneau nem mozdult, csupán a tekintetével követte a füstös üvegajtó mögött feltűnő újabb árnyakat.

31. VI/3. Új rejtély a hálókocsin — A kifordított selyemszálak és a halk fékezés

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi csendjét csupán a sínek egyenletes lüktetése törte meg. Julien még mindig a falnak támaszkodva figyelte a folyosó sötétedő sarkait, míg Laurent kalauz a tálcáján rezgő teáscsészéket próbálta egyensúlyban tartani. Monsieur Émile Vaneau kimérten végigsétált a kék szőnyegen, majd zakója belső zsebébe nyúlt, és elővette régi ezüst zsebóráját. Lassan kinyitotta, egy pillanatig némán nézte a finoman ketyegő mutatókat, majd nyugodtan megszólalt:

– Pontosan hét perc múlva Mireval állomásra érkezünk.

Laurent kalauz kíváncsian lépett közelebb, Julien pedig idegesen igazította meg a gallérját. Vaneau a széttépett bőrtáska felé mutatott. – Mindenki azt hitte, hogy egy ismeretlen behatoló csapott le az éjféli sötétségben, és kívülről feszítette fel a rekeszeket. A félrevezetés mesterei voltak, hiszen a nyitott ablak és a hirtelen huzat tökéletes színpadot biztosított. Csakhogy a selyembélés elemi szálai kifelé hajoltak, nem befelé. A vágást a táska belsejéből ejtették, ami azt jelenti, hogy a dokumentumok sosem hagyták el a tulajdonosuk kezét a feltételezett rablás során.

– Ez képtelenség! – háborodott fel Julien, de a hangja bizonytalanul elcsuklott. – Ön nyíltan gyanúsít engem?

– Egyelőre csak azt gondolom, hogy a tények tisztázása sokkal kényelmesebb, mint egy hiábavaló színjáték fenntartása – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – A hiányzó családi iratok végig az Ön kabátjának duplán varrott bélésében pihentek. Az elkövető tehát nem más, mint...

Vaneau mondatát hirtelen éles fémcsikorgás vágta ketté. Az Intercontinental Expressz váratlanul nagyot fékezett; a folyosó fali lámpái megremegtek, a szomszédos étkezőkocsiból pedig üvegek csörrenése hallatszott. A szerelvény lassulva begördült Mireval állomásának lámpafényben úszó peronja mellé.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, és a peronról két helyi nyomozó lépett a kocsiba. A vezetőjük szigorú tekintettel nézett körül, majd határozott léptekkel Julien elé állt. – Letartóztatom Önt a törvény nevében, biztosítási csalás és szándékos félrevezetés

ügyében – jelentette ki a tiszt. Vaneau csak ekkor fejezte be a félbeszakadt gondolatot, mintha a rendőrség érkezése pontosan kiszámított lépés lett volna: – ...mint Ön maga, fiatalember.

Miután a bilincsbe vert utast elvezették, a hálókocsi hangulata lassan lecsillapodott. Laurent megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben a peronról új utasok léptek a szerelvényre. Egy fekete kalapos úr szállt fel, aki feltűnően kevés poggyászt hozott magával, viszont egy apró, nehéz rézdobozt szorított az oldalára, amelyet egyetlen pillanatra sem engedett el. Vaneau csendben figyelte az érkezőt. Az ajtók becsukódtak, s az Intercontinental Expressz csikorgó kerekekkel indult tovább a következő állomás felé.

32. VI/4. Új rejtély a hálókocsin – A rézveretes doboz és a finom fémpor

Mr. Poliniak

A fekete kalapos úr egyetlen apró, de szembetűnően nehéz, rézpántokkal megerősített mahagónidobozt szorított a karja alá. Egyetlen szót sem szólt, tekintetével kerülte a teáskannát egyensúlyozó Laurent kalauzt, majd kimért, szinte gyanakvó léptekkel sietett a négyes számú фуlke felé. Az ajtó halk kattanással záródott mögötte, kizárva a folyosó tompa világítását.

Monsieur Émile Vaneau a hálókocsi végéből, megszokott, derűs nyugalomával figyelte a jelenetet. Az Intercontinental Expressz komótosan kigyorsított, elhagyva Mireval állomását, és az éjszakai sötétségben robogott tovább a következő megálló, Lansac felé. A sínek ritmikus kattogása megszokott dallammal töltötte be a VIP kocsik elegáns csendjét, ám a megnyugvás csupán néhány percig tartott.

Az étkezőkocsi felőli ajtó hirtelen csapódott ki, és egy fiatal, elegáns diplomata, Henri Moreau lépett a folyosóra. Arca sápadt volt, kesztyűs kezével ingerülten matatott a zakója gombjai körül. Hangosan panaszkolta, hogy a Mirevalban töltött pár perces állás során nyomtalanul eltűnt a családi pecsétgyűrűje, amelyet a zsebóraláncán viselt, s amely a delegációja diplomáciai felhatalmazását igazolta.

– Valaki kihasználta a kavarodást, és besurrant a kabinjomba! – jelentette ki

felháborodva Moreau, miközben gyanakvó pillantást vetett a folyosó zárkózott fülkéire. – Ez hallatlan szemtelenség! Ön mindig ilyen közönyösen szemléli az ilyen súlyos bűncselekményeket, Monsieur Vaneau?

– Nem közönyösen, csupán türelemmel – válaszolta Vaneau, miközben finoman igazított egyet a zakója hajtókáján. – Az izgalom ritkán hozza vissza az elveszett tárgyakat, ellenben kiválóan alkalmas arra, hogy figyelmen kívül hagyjuk a legnyilvánvalóbb részleteket.

A nyugalmazott detektív ekkor közelebb lépett a négyes fülke ajtajához. A szőnyeg mélykék plüssén, közvetlenül a küszöb mellett, apró, aranyló rézporszemcsék csillogtak a fali lámpa fényében. A tettes talán gyors volt, de a szerelvény nem állt meg, s az új rejtély első finom szálai máris elkezdtek kibontakozni.

33. VI/5. Új rejtély a hálókocsin — A rézporszemcsék és a halk reszelőhang

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau nem sietett. Lassan guggolt le a szőnyeghez, s ujjhegyével alig láthatóan megérintette a négyes fülke küszöbén csillogó, finom fémport. A rézporszemcsék frissek voltak, s az éjszakai huzat még nem hordta szét őket a folyosó sötétkék plüssén.

– Ön szerint a tettes most éppen a zsákmányát számlálja odabent? – kérdezte Henri Moreau, miközben feszülten méregette a zárva tartó ajtót. A fiatal diplomata láthatóan nehezen viselte a tétlenséget. – Ha azonnal nem törjük rá az ajtót, a családi pecsétgyűrűm örökre eltűnik!

– A sürgetés kiváló módszer arra, hogy egy elhamarkodott mozdulattal tönkretegyük a saját bizonyítékainkat – jegyezte meg Vaneau száraz, kimért eleganciával, miközben felegyenesedett, és zsebkendőjével finoman megtörölte az ujját. – A zárt ajtók mögött zajló eseményeknek megvan az a tulajdonságuk, hogy előbb-utóbb fény derül rájuk. Különösen akkor, ha a bent tartózkodó úr láthatóan munkához látott.

Laurent, a kalauz ekkor lépett közelebb, tálcáján két gőzölgő teáscsészével. Bizonytalanul pillantott a négyes kabin felé, majd halk hangon megerősítette Vaneau

sejtelmét: a fekete kalapos úr a felszálláskor kifejezetten kérte, hogy senki se zavarja, és a mahagónidobozt egy pillanatra sem engedte ki a kezéből.

A folyosó csendjét hirtelen egy alig hallható, ritmikus fémhang törte meg a kabin belsejéből. Olyan volt, mintha valaki rendkívül finom reszelővel dolgozna egy apró tárgyon. Moreau felhorkantott, ám Vaneau egyetlen intéssel csendre intette a diplomatát.

Az Intercontinental Expressz egyenletes zakatolással száguldott át a sötét vidéken. Lansac fénypontjai már régen elmaradtak a vonatszerelvény mögött, s a VIP hálókocsi utasai lassan közeledtek Chantelle állomása felé, miközben a rejtély száalai egyre szorosabbra fonódtak.

34. VI/6. Új rejtély a hálókocsin – A kettős fenék és a finom reszelék

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau egyetlen megfontolt kézmozdulattal intette csendre a türelmetlenkedő diplomatát. Henri Moreau fel-alá járkált a VIP hálókocsi sötétkék szőnyegén, miközben Laurent, a kalauz, bámulatos egyensúlyérzéssel tartotta tálcáján a gőzölgő teáscsészéket.

– A reszelő hangja, kedves Moreau úr, valóban ingerlő lehet a szokatlan füleknek – jegyezte meg Vaneau száraz, kimért mosollyal. – Ám ha alaposabban megfigyeli a ritmusát, észreveheti, hogy a bent tartózkodó úr nem egy elcsent családi pecsétgyűrűt próbál megsemmisíteni. A finom sárgaréz reszelék a küszöbön sokkal inkább egy zárszerkezet vagy egy kettős rekesz illesztésére utal.

– És ön szerint ez megnyugtató? – csattant fel Moreau fojtott hangon. – Egy idegen az éjszaka közepén a fülkéjébe zárkózva barkácsol, miközben az én örökségemnek nyoma veszett!

– A pánik ritkán szolgált jó tanácsadóként a történelemben – válaszolta Vaneau higgadtan, miközben tekintete a négyes kabin mahagóni ajtajának rézkilincsére tapadt.

– A tényeknek megvan az a kedves szokásuk, hogy türelmesen megvárják, amíg összefüggéseikben vizsgáljuk őket. Laurent, mondja csak, a fekete kalapos úr egyedül

szállt fel a szerelvényre?

– Teljesen egyedül, Monsieur Vaneau – felelte a kalauz tisztelettel tudóan. – Csupán azt a bizonyos mahagónidobozt vitte magával, de a fogantyúját olyan görcsösen szorította, mintha az élete függne tőle.

– Nos, a görcsös ragaszkodás a legtöbbször nem a bűntudat, hanem a félelem jele – tűnődött el a nyugalmazott fődetektív. A fülkéből ekkor elhallgatott a reszelő halk sziszegése, s helyét egy tompa, elégedett kattanas vette át.

Az Intercontinental Expressz lassan csökkentette a sebességét, ahogy a sötétségből kirajzolódtak Chantelle állomásának első halvány lámpafényei. Vaneau könnyedén megigazította zakója hajtókáját. A rejtély képe lassan feltárult, s a végső következtetéshez már csak a megfelelő pillanat hiányzott.

35. VI/7. Új rejtély a hálókocsin — A rézsarkok titka és a menetrend szerinti igazság

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi keskeny folyosóján összegyűlt társaság feszülten figyelte a négyes kabin megnyíló ajtaját. A fekete kalapos úr lépett ki, kezei között a mahagónidobozzal, míg Henri Moreau idegesen törölgette az izzadságot a homlokáról. Monsieur Émile Vaneau ekkor komótos mozdulattal előhúzta zsebéből a régi, mívességében is kopott ezüst zsebóráját. Kinyitotta a fedelét, egyetlen pillantást vetett a finoman ketyegő mutatókra, majd nyugodt, kimért hangon megszólalt:

– Pontosan négy perc múlva Avermes állomásra érkezünk.

Ezzel zsebre tette az órát, és megigazította zakóját. – Moreau úr azt hitte, hogy a becses öröksége veszélyben forgott, és a tettes a hálókocsiban elrejtőzve próbálja megsemmisíteni a hiányzó leletet. A félrevezetés ott kezdődött, amikor mindannyian azt tételeztük fel, hogy a doboz zárját felfeszítették. Ám a küszöbön lévő finom sárgaréz reszelék elárulta az igazságot: nem rombolás történt, hanem egy pontos rekesz illesztése. A doboz tulajdonosa csupán biztonságba helyezte a saját iratait. A valódi szándék nem a rablás volt, hanem a mesterségesen keltett pánik, amely alatt ki lehetett volna cserélni a doboz tartalmát.

- De hát ki tenne ilyet?! - méltatlankodott Moreau, miközben hátrálni próbált a folyosó sötétebb sarka felé. - Ez képtelenség!

- A tények ritkán törődnek azzal, mit tartunk képtelenségnek - jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával. - A leleplező részlet a hiányzó selyemszálak iránya és a megmunkált rézsarkok friss karcolása volt. Az elkövető nem más, mint...

A mondat közepén az Intercontinental Expressz hirtelen nagyot fékezett. A csikorgó kerekek hangjára poharak csörrentek Laurent tálcáján, s a szerelvény zökkenve begördült Avermes peronja mellé.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, és a helyi rendőrség két nyomozója lépett a VIP kocsi folyosójára. A vezetőjük szigorú tekintettel nézett körbe, majd egyenesen Moreau felé lépett:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, okirat-hamisítás és csalási kísérlet ügyében!

- ...Moreau úr - fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatot, mintha a nyomozók érkezése csupán a menetrend apró, előre kiszámított eleme lett volna.

A letartóztatott férfit csöndben elvezették. A fekete kalapos úr megkönnyebbülten hajtott fejet Vaneau előtt, majd leszállt a vonatról. Laurent kalauz elégedetten sóhajtott fel, miközben az új utasok szálltak fel a szerelvényre. Egy fiatal nő lépett a folyosóra, aki túlságosan is féltve szorított magához egy kettős zárral ellátott, furcsán könnyűnek tűnő hegedűtokot, miközben percenként az órájára pillantott. Vaneau csendben figyelte a jelenetet, ahogy a nő kabátjának zsebéből egy apró, ezüstös kulcs hullott a szőnyegre. Az ajtók becsukódtak, s a vonat lassan nekilendült a következő állomás felé vezető útnak.

36. VII/1. Új rejtély a hálókocsin — A néma hegedűtok és a hűvös huzat

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Expressz zökkenőmentesen hagyta maga mögött Avermes kivilágított peronját, s lassan kigyorsítva vágott neki az éjszakai tájnak. A VIP hálókocsi folyosóján hamar helyreállt a megszokott, diszkrét csend. Laurent kalauz precíz mozdulatokkal simította le a szőnyeg futóját, mintha a korábbi rendőri intézkedés

csupán egy apró, elkerülhető menetrendi korrekció lett volna.

Monsieur Émile Vaneau kényelmesen elhelyezkedett a kabinja ablak melletti foteljében, s miközben a kihűlő teáját kortyolgatta, az új utast figyelte. A hármaskabinba bevonuló fiatal hölgy fekete utazókalapot viselt, és szinte görcsös ragaszkodással szorította magához a sötétbarna, kettős rézcsattal védett hegedűtokot. A mozdulataiból nem egy muzsikusszerű természetesség sugárzott, hanem egy kincsért féltő utazó leplezetlen szorongása.

– Úgy tűnik, kisasszony, a muzsika néha nehezebb teher, mint amennyire a dallamokból gondolnánk – jegyezte meg Vaneau halkán, amikor a hölgy óvatlanul a folyosó rézkorlátjának koccantotta a tokot.

– Ez... ez nem hangszer, vagyis nem teljesen – válaszolta a fiatal nő riadtan, majd sietősen lépett be a fülkéjébe, s a zárat kétszer is ráfordította. Laurent kalauz sokatmondó pillantást váltott a fődetektívvvel; a VIP kocsi törzsközsége ritkán zárt ajtót ilyen demonstratív sietséggel.

A vonat egyenletes zakatolással haladt a következő állomás, Valcourt felé. Az éjszaka csendjét fél órával később tompa, fémes koppanás törte meg a hármaskabin irányából, amelyet egy fojtott, elhaló sikoly követett. Mire Vaneau kinyitotta az ajtaját, a fiatal nő már a folyosón állt, sárga arccal, reszkető kézzel mutatva a földön fekvő tokra. A zár érintetlen volt, ám a finom bársonybélés közül hiányzott a rejtélyes, nehéz tárgy, amelyről az imént még hallgatott. Az új rejtély ezzel megérkezett a robogó szerelvényre.

37. VII/2. Új rejtély a hálókocsin — A bársonybélés benyomódása és a rézszellőző

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau nem kapkodott. Amíg Laurent kalauz zseblámpával a kezében, látható idegességgel kémlelte a folyosó sötétebb sarkait, a fődetektív lassan lehajolt a szőnyegen fekvő hegedűtokhoz. A sötétbarna bársonybélésen mély, határozott kontúrú benyomódás látszott – egy nehéz, láthatóan fémes tárgy lenyomata, amely nyomtalanul tűnt el a látszólag belülről kulcsra zárt kabinból.

– Ha jól sejtem, kisasszony, a hiányzó tárgy nem rendelkezett szárnyakkal – jegyezte

meg Vaneau elgondolkodva, miközben ujjbegyével óvatosan végighúzza a tok sértetlen rézcsatjait. – A zárszerkezeten a karcolás legkisebb nyoma sem látszik. Ez vagy arra utal, hogy az elkövető bámulatosan türelmes mesterember, vagy arra, hogy az ajtó egyetlen pillanatra sem volt olyan biztonságos, mint Ön hitte.

A fiatal hölgy görcsösen összeszorította a kezét, s gyanakvó pillantást vetett a nyugalmazott detektívre. – Ön talán azt állítja, hogy nem zártam be a kabint? Tisztán emlékszem a zár dupla kattánására, amikor beléptem!

– Csupán azt állítom, kisasszony, hogy a tények néha meglehetősen tiszteletlenül viszonyulnak az emlékeinkhez – felelte Vaneau halk, kimért eleganciával. Miközben beszélt, a kabin szellőzőrácsa felől finom, hűvös huzat csapta meg az arcát. A fődetektív tekintete a rézkeretre tévedt, ahol a rögzítőcsavarok körül alig látható, friss dörzsölési nyomok csillantak meg a fali lámpa halvány fényében.

A szomszédos kabin ajtója ekkor halk nyikordulással résnyire nyílt, s egy bosszús tekintetű utas pillantott ki a folyosóra, de Vaneau egyetlen megnyugtató kézmozdulatára visszahúzódott. Az Intercontinental Expressz egyenletes ritmusban szelte az éjszakát Saint-Mireux irányába, miközben a rejtély kibontakozó szálai egyre mélyebbre vezettek a VIP hálókocsi zárt világában.

38. VII/3. Új rejtély a hálókocsin — A hajlított rézkampó és a hűvös légrés

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau végtelen türelemmel vizsgálta a sárgaréz szellőzőrács alatti keskeny fa szegélyt. Laurent kalauz zseblámpájának imbolgó fénye sárgás kört rajzolt a polírozott felületre, ahol apró, friss karcolások húzódtak a fémkeret szélétől a szellőzőcső mélye felé. A fiatal hölgy gyanakvóan méregette a fődetektívet, miközben ujjaival a bársonybélésű hegedűtok szélét babrálta.

– Úgy véli, a tolvaj a szellőzőn keresztül távozott? – kérdezte a lány fojtott hangon, szinte elutasító kétkedéssel. – Ez a nyílás alig szélesebb egy tenyérnél!

– A fizika törvényei felettébb szigorúak, kisasszony – felelte Vaneau csöndesen, miközben apró csipeszt húzott elő a zakója belső zsebéből. – Egy felnőtt ember valóban

képtelen lenne áthatolni rajta, kivéve természetesen, ha az illető folyékony halmazállapotú. Mivel azonban az ilyesfajta utasok meglehetősen ritkák a VIP hálókocsikban, kénytelenek vagyunk feltételezni, hogy csupán a hiányzó tárgy tette meg ezt a szokatlan utat.

A csipesz hegye apró, selymes szálát emelt ki a szellőzőrács rézcsavarja alól. A finom, kékes fonal halványan megcsillant a lámpa fényében. Laurent kalauz elfojtott felkiáltással lépett közelebb, s azonnal a szomszédos kabin mogorva utasára terelte a gyanút, aki korábban oly bosszúsan pillantott ki a folyosóra.

– Az az úr egy kékes árnyalatú köpenyt visel! – mutatott rá Laurent izgatottan. – Biztosan ő használt valamilyen trükkös kampót a résen át!

– A kapkodó következtetések elképesztő rugalmasságról tanúskodnak, Laurent – jegyezte meg Vaneau száraz eleganciával, miközben a szálát egy kis papírtasakos tokba helyezte. – De ne feledjük: a kék selyem nem kizárólag köpenyek szegélyén fordul elő. Néha a legdrágább utazótáskák belső rekeszeit bélelik vele.

Az Intercontinental Expressz mély, egyenletes zakatolással vágott át az éjszakán. A kerekek ritmikus kattogása jelzést adott a közelgő kanyarról, miközben a szerelvény Oiseval irányába száguldott. A rejtély nemhogy tisztázódott volna, de a hűvös huzattal együtt újabb kétségeket fújt a zárt hálókocsi folyosójára.

39. VII/4. Új rejtély a hálókocsin – A kék fonalcspadák és a hűvös bizonyosság

Mr. Poliniak

Laurent kalauz elszántan igazította meg a sapkáját, s szinte diadalmasan mutatott a folyosón morcosan fel-alá sétáló, kékes köpenyt viselő úr felé. A fiatal hölgy görcsösen szorította magához a hegedűtokot, miközben tekintete a folyosó szellőzőrácsa és a gyanúsított között csapongott. A légkör pattanásig feszült a zárt VIP hálókocsiban, ám Monsieur Émile Vaneau arcán egyetlen izom sem rándult.

– A teóriája rendkívül szemléletes, Laurent – jegyezte meg Vaneau szelíden. – Ugyanakkor feltételezi, hogy egy dörzsölt tolvaj nyílttéri színházi előadásként viseli a saját bűnjeleit. A tapasztalat azt mutatja, hogy a valódi elkövetők ritkán öltöznek a saját

nyomaik színébe, hacsak nem szándékosan szeretnének figyelmet kelteni.

A fődetektív ekkor lassan a mellényzsebéhez nyúlt, s kiemelte régi, polírozott ezüst zsebóráját. Egy halk pattintással kinyitotta a fedelét, s egyetlen megfontolt pillantást vetett a mutatókra.

- Pontosan hét perc múlva Marlotte állomásra érkezünk - szólalt meg halk, de ellentmondást nem tűrő hangon.

Az utasok önkéntelenül közelebb léptek. Vaneau nyugodtan a papírtasakba zárt selyemszálra mutatott. - A félrevezetés mesteri volt. Mindenki azt hitte, hogy a tárgyat a szellőzőcsövön át húzták ki a kabinból, s a kékes fonal a tolvaj köpenyéből származik. Valójában azonban a fonalat nem kívülről húzták be, hanem belülről akadt fenn: a hegedűtok saját védőhuzatának elrejtett, kék selyembéléséből tépték ki, amikor a szerkezetet kapkodva próbálták kiszabadítani. A szellőzőrács karcolásai csupán friss elterelésül szolgáltak.

Mielőtt a fiatal hölgy vagy Laurent közbeszólhatott volna, a szerelvény hirtelen nagyot fékezett. A csikorgó kerekek hangja betöltötte a folyosót, s a kristálypoharak halkán csörrentek a tálcákon. Az Intercontinental Expressz lassan begördült a kivilágított Marlotte állomásra.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, s a peronról azonnal két helyi nyomozó lépett a VIP kocsi folyosójára. A vezetőjük szigorú pillantással mérte fel a jelenlévőket, majd egyenesen a fiatal nőhöz lépett:

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a biztosítási csalás és a hamis vádak ügyében.

Vaneau csak ekkor fejezte be a korábban félbehagyott gondolatát, halvány mosollyal lezárva az ügyet:

- ...hiszen a legbiztosabb módja egy értékes tárgy eltüntetésének az, ha maga a tulajdonos kiált lehangosabban tolvajt.

A megbilincselte nőt elvezették, s a szerelvény néhány perc múlva ismét nekiállt az éjszakának. A személyzet fellélegzett, a folyosó kiürült. Egy új utas szállt fel a szomszédos kabinba, aki mindössze egyetlen, túlságosan is könnyűnek tűnő rézkulccsal az ujján sétált el Vaneau előtt. A fődetektív némán követte tekintetével a mozdulatot, s tudta: a következő rejtély első apró porszeme már meg is érkezett.

40. VII/5. Új rejtély a hálókocsin — A viaszbevonatú henger és a halk koccanás

Mr. Poliniak

Marlotte kivilágított peronja lassan elenyészett a sötétségben, amint az Intercontinental Expressz csikorgó fémhangok kíséretében ismét felvette megszokott, ritmikus tempóját. Laurent kalauz megkönnyebbülten fújtatva igazította meg az egyenruháját, s egy tisztességes sóhaj kíséretében lépett a VIP hálókocsi kényelmes bőrfoteljében ülő Monsieur Émile Vaneau mellé.

– Bámulatos volt, Monsieur Vaneau – jegyezte meg a fiatalember őszinte hódolattal. – Bevallom, egy pillanatra azt hittem, az egész kocsiban káosz tör ki.

– A káosz ritkán tör ki magától, Laurent – válaszolta Vaneau halkán, miközben gőzölgő teájához nyúlt. – Általában alapos előkészítés és túlzott igyekezet kell hozzá. Most azonban, ha szabad kérnem, egy kevésbé mozgalmas csésze teát szeretnék elfogyasztani, mielőtt a szerelvény megközelíti Valcourt állomását.

A nyugalom azonban csak a következő szakasz kezdetéig tartott. A Marlotte-ban felszállt új utas, egy megnyerő fellépésű, szürke öltönyös úriember – aki Dr. Oskar Kroll néven jegyezte be magát a kalauznál – feltűnően sűrűn ellenőrizte a zakója belső zsebét. A férfit láthatóan nyomasztotta valami, mégis kínos gonddal ügyelt arra, hogy a 4-es kabin ajtaját félig nyitva hagyja, mintha folyamatosan várna valakit a folyosóról.

Vaneau az újságja pereme felett figyelte a jelenséget. Tapasztalt szeme azonnal kiszúrta a finom ellentmondást: egy férfi, aki láthatóan féltve őriz egy apró tárgyat, ritkán hagyja nyitva a kabinajtót, hacsak nem szándékosan akarja felhívni magára a figyelmet.

Ebben a pillanatban a vonat egy finom zökkenővel haladt át a váltón, s a folyosó puha szőnyegén halk, fémes koccanás visszhangzott. Egy polírozott, sárgaréz henger gurult ki a 4-es kabinból, pontosan Vaneau cipőjének orra elé. A kupakja elvált a törzsétől, s a belsejéből semmi sem esett ki – csupán egy vékony, friss sárga viaszréteg csillant meg a fali lámpa fényében. Dr. Kroll arca egyetlen másodperc alatt sápadt el, miközben gyanakvóan a saját, még fel sem bontott poggyászára meredt.

41. VII/6. Új rejtély a hálókocsin — A finom csavarvonal és a hűvös viaszszag

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau nem sietett a mozdulattal. Lehaza nyúlva a szőnyegen pihenő, sárgaréz hengerről visszatükröződő sárga fényfoltra, két ujjával óvatosan megemelte a vékony fémtokot. A friss viasz jellegzetes, édeskés illata még tisztán érezhető volt a hűvös folyosói levegőben.

– Úgy tűnik, Dr. Kroll, a tárgyai önállóbbak, mint ahogyan azt a menetrend engedné – jegyezte meg Vaneau a rá jellemző kimért, halk tónusban.

Dr. Kroll szorosan egymáshoz préselte az ajkait, majd meglepő hirtelenséggel nyúlt a henger után, ám Vaneau egyetlen kecses kézmozdulattal a kis asztalkára helyezte azt, pontosan a teáscsészéje mellé. A szürke öltönyös úr orcáján apró izom rándult meg.

– Ez csupán egy jelentéktelen mintatartó, Monsieur – felelte Kroll, miközben hangja kissé megbicsaklott. – Egy geológiai vizsgálat nehezen szétválasztható kelléke. Bocsánatért esedezem a zavarásért.

– Egy geológiai minta, amely sárga méhviasszal van kibélelve, bizonyára rendkívül érzékeny a rázkódásra – tűnődött el Vaneau, miközben finoman körbeforgatta a hengert a fali lámpa fényénél. – Különösen érdekes azonban, hogy a csavarmenet még mindig finom műszerolajtól fénylik. Egy olyan tárgyat, amelyet régen lezártak, aligha olajoznak meg közvetlenül az elindulás előtt.

Laurent kalauz feszülten lépett közelebb, tekintetét a kis rézhengerre szegezve. Dr. Kroll lassan hátrált egy lépést a fülkéje felé, de nem tudta levenni a szemét a polírozott réztokról. Vaneau a zakózsebéből egy finom monoklit vett elő, s alaposabban szemügyre vette a kupak belső peremét: a sárga viaszréteg alatt apró, párhuzamos karcolások húzódtak, amelyeket nem kőzet, hanem egy finom rézkampó hagytak maguk után.

– A következő megállónkig, Elberen állomásáig még elegendő időnk van arra, hogy megértsük, miért volt szüksége valakinek egy üres, de frissen viaszolt henger álejtésére – mondta Vaneau, s egy apró, hűvös mosollyal a teáscsészéjéért nyúlt. – A kérdés már csak az, hogy a henger eredeti tartalma még a VIP kocsiban van-e, vagy már korábban helyet cserélt valami mással.

42. VII/7. Új rejtély a hálókocsin — A dupla szigetelés és a tompa rezonancia

Mr. Poliniak

A sárgaréz henger hűvös tapintása és a friss méhviasz leheletnyi illata még jelen volt a szűk folyosón, amikor a szerelvény enyhén megdőlt egy elnyújtott kanyarban. Monsieur Émile Vaneau óvatosan a zsebébe süllyesztette a monokliját, s elégedett nyugalommal szemlélte a teáscsészéje mellett pihenő polírozott fémtokot. Dr. Kroll zakója szegélyét babrálta, miközben tekintete láthatóan kereste a legközelebbi kiutat a kellemetlen helyzetből.

– Egy természetkutató számára a fegyelem elengedhetetlen – jegyezte meg Vaneau könnyed eleganciával, alig hallhatóan megkavarva a gőzölgő teáját. – Ám úgy tűnik, a geológia tudománya az utóbbi időben meglepően szoros kapcsolatba került a finommechanikával. A rézkampó olyan nyomot hagyott a hengeren, amelyet egy közönséges mintavételi szerszámkészlet aligha indokolna.

Dr. Kroll köszörülte a torkát, és megpróbált visszanyerni valamit korábbi kimértségéből.

– A feltevései elhamarkodottak, Monsieur. Egy utazó tudós csomagjában óhatatlanul előfordulnak apróbb karcolások, a szerelvény rázkódása pedig sok mindent megmagyaráz. Ön túl sokat lát bele egy ártalmatlan mintatartóba.

– Lehetséges – bólintott Vaneau, s hangjában nem volt sem gúny, sem él. – A tények azonban ritkán tévednek, még ha néha szeretik is megtréfálni a felületes szemlélőt. Laurent, lenne olyan kedves, s megnézné a kilences fülke feletti szellőzőrács alsó peremét? A finom rézreszelék jelenléte a folyosó ezen szakaszán pontosan arra utal, hogy a henger nem a szőnyegen nyerte el végleges formáját.

Laurent kalauz habozás nélkül a falban futó szellőzőpanelhez lépett, ahol a polírozott rézveretek találkoztak a mahagóni faborítással. Dr. Kroll arca e pillanatban érezhetően elfehéredett. A fémrács mögötti dupla szigetelés mentén finom, alig látható rés tátongott, amelyből halk rezonancia kíséretében egy apró, selyemszállal rögzített tárgy körvonala derengve rajzolódott ki.

– Úgy vélem, Elberen állomása előtt még akad egy kis tisztázandó feladatunk – fordult Vaneau a tudós felé egy halk, kimért mosollyal. – Az igazság ugyanis, ellentétben a jól

viaszolt hengerekkel, ritkán szorul kenőolajra.

43. VII/8. Új rejtély a hálókocsin — A finom csiszolásnyom és a rejtett üreg

Mr. Poliniak

Laurent kalauz óvatos mozdulattal emelte ki a selyemszálon függő apró tárgyat a szellőzőrács mögül. A lámpás sárgás fénye megcsillant a hengeres rézalkatrészen, amelynek felületén alig látható, elkeskenyedő hornyok húzódtak. Dr. Oskar Kroll zavartan nyúlt a gallérjához, s miközben igyekezett megtartani a tudósok megszokott, távolságtartó tartását, tekintete akaratlanul is a folyosó sötétebb sarka felé tévedt.

– A finommechanika valóban csodákra képes, ha megfelelő kézbe kerül – jegyezte meg Monsieur Émile Vaneau, miközben gőzölgő teáscsészéjét a kis asztalkára helyezte. – Ám a fémfelületen látható apró csiszolásnyomok nem egy geológiai mintavétel emlékei. Sokkal inkább egy olyan mesterember kézlenyomatai, aki pontosan tudta, miként kell egy rejtett üreget észrevétlenné tenni a szellőzővezetékben.

Dr. Kroll mély lélegzetet vett, s kísérletet tett arra, hogy visszanyerje a fölényét. – Ön láthatóan kedvét leli a mesés feltételezésekben, Monsieur Vaneau. Egy kísérleti szeizmográf alkatrészéről van szó, amelyet a nagysebességű menetstabilitás vizsgálatára helyeztem el. A selyemszál csupán a vibráció csillapítására szolgált.

– Valóban? – kérdezte Vaneau halk, kimért csodálkozással, miközben ujjbegyével végigsimította a mahagóni burkolat szélét. – Ritka az olyan tudományos műszer, amelynek jelenléte kizárólag a kilences fülke felett okoz tompa rezonanciát, miközben a szomszédos terasról elnémítja a beszélgetések hangját. A dupla szigetelés nem a hőtől óvta ezt a szerkezetet, hanem a figyelmes fülektől.

Laurent kalauz halk csodálkozással vizsgálta a fémhenger peremét, ahogy a rézreszelék apró szemei lepergetek a kesztyűjéről. Dr. Kroll arca ekkorra már teljesen elveszítette korábbi magabiztos színét, s feszülten hallgatott. Megértette, hogy a detektív nem csupán a tárgy jelenlétét tárta fel, hanem annak pontos szerepét is a hálókocsi sötétben zajló eseményeiben.

– Ne feledje, kedves doktor – tette hozzá Vaneau egy hűvös, de békés mosoly

kíséretében, miközben tekintete az ablakon túli sötétségre tévedt –, a vakmerőség gyakran kapkodáshoz vezet, a kapkodás pedig mindig otthagyja a maga apró jelzéseit. Montclar állomása már nincs messze, s addigra a legkisebb rejtett üreg is feltárja a maga titkát.

44. VII/9. Új rejtély a hálókocsin — A rézhenger titka és a váratlan fékezés

Mr. Poliniak

A VIP hálókocsi salonjában fojtott csend uralkodott, miközben az utasok lassan mind a finom mahagóniasztal köré gyűltek. Monsieur Émile Vaneau nyugodt mozdulattal elővette régi ezüst zsebóráját, lepattintotta a fedelét, s egyetlen pillantást vetett a mutatókra.

– Pontosan négy perc múlva Klarinau állomásra érkezünk – szólalt meg halk, kimért hangon, majd visszacsúsztatta az órát a mellényzsebébe.

– Minden jelenlévő azt hitte, hogy a szellőzővezetékéből előkerült alkatrész egy ártalmatlan kísérleti szeizmográf része, ahogyan azt doktor Kroll oly készségesen állította – folytatta Vaneau, s tekintete a feszülten hallgató tudósra tévedt. – A korábbi napokban feltűnt kék fonalcspadák és a félreértett nyomok mind azt a látszatot keltették, hogy egyszerű csempészetről vagy szabotázsról van szó. Ám a kettős szigetelés nem a műszert óvta a vibrációtól, hanem a bent rekedt hangokat szűrte ki.

– Az igazságot az a parányi csiszolásnyom árulta el a rézhenger peremén – mutatott az asztalon heverő tárgyra Vaneau. – Egyetlen tudományos szerkezet sem igényel ilyen pontos, egyedi illesztést, hacsak nem arra tervezték, hogy a kilences fülke bizalmas beszélgetéseit továbbítsa. És a tettes, aki ezt a szerkezetet elhelyezte, nem más, mint...

A mondat végén a szerelvény hirtelen, éles csikorgással nagyot fékezett. A teáscsészék megcsörrentek a tálcán, az utasok önkéntelenül a kapaszkodók után nyúltak. Az Intercontinental Expressz lassan begördült a kivilágított peron mellé, s a lassuló kerekek ritmikus kattogása végül elhalt.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, s a folyosón két helyi nyomozó határozott léptei visszhangoztak. A vezetőjük belépett a salonba, szigorú tekintettel körbehordta a

szemét, majd egyenesen a megdermedt tudóshoz lépett.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, tiltott adatszerzés és ipari kémkedés ügyében, Dr. Kroll – jelentette ki erélyesen.

- ...aki így próbálta megszerezni a szomszédos fülke bányászati jogairól szóló dokumentumokat – fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatot, mintha a hatóság érkezése csupán a menetrend aprólékos része lett volna.

A bilincsbe vert Dr. Krollt elvezették, s a peronon néhány megkönnyebbült utas leszállt. Helyükre újak érkeztek: egy szikár úriember lépett a VIP kocsi folyosójára, aki láthatóan túlságosan is féltve szorított magához egy nehéz, dupla pecséttel lezárt bőrtáskát. Vaneau csendben figyelte a mozdulatait, miközben az ajtók bezáródtak, s a vonat robogott tovább a következő állomás felé.

45. VIII/1. A dupla pecsétetes bőrtáska — A szikár utazó és az éjféli zörrenés

Mr. Poliniak

A Klarinau állomás éjszakai fényei lassan elenyésztek az ablakok mögött, ahogy az Intercontinental Expressz ismét felvette megszokott, gépies ritmusát. A VIP hálókocsi szalonjában visszatért a csend, amelyet csupán a sínek halk zakatolása és a finom porcelánok koccanása tört meg. Laurent, a kalauz, irigylésre méltó higgadtsággal takarította el a félbeszakadt teázás nyomait, mintha egy ipari kém letartóztatása a legtermészetesebb esti programpont lett volna.

Monsieur Émile Vaneau kényelmesen hátradőlt a kárpitozott fotelben, és lassan kortyolta gőzölgő teáját. Tekintete az új utasra tévedt, aki alig negyedórája szállt fel a vonatra. A szikár, szürke öltönyös úriember – aki a jegye alapján Gabriel Sterling néven utazott – feszülten ült a sarokban. Két kezével görcsösen szorította az ölében pihenő, nehéz bőrtáskát, amelynek csatjait vörös viaszpecsétek zárták le.

- Megengedheti, uram, hogy a fülkéjébe vigyem a poggyászát? – lépett hozzá Laurent udvariasan. – A nehéz táskák ritkán tesznek jót a pihentető alvásnak.

- Hozzá ne nyúljon! – csattant fel Sterling, s szemeiben ideges riadtság villant. – Ez a táská egyetlen pillanatra sem kerülhet ki a felügyeletem alól!

Vaneau halvány, alig látható mosollyal tette le a csészéjét.

- A csomagok iránti túlzott ragaszkodás többnyire nem a súlyuknak szól, hanem a bennük őrzött dolgok súlyának - jegyezte meg halkan. - Ám a túlzott óvatosság néha pontosan arra hívja fel a figyelmet, amit elrejteni kívánunk.

Sterling komor pillantást vetett a nyugalmazott detektívre, de nem válaszolt. Röviddel éjfél előtt felállt, és szorosan magához ölelve a táskát, visszavonult a négyes számú fülkébe. A szalon kiürült, a lámpák borostyánsárga fénye tompult, miközben a vonat a következő állomás, Saint-Mireux felé száguldott az éjszakában.

Az éjszaka közepén azonban tompa puffanás, majd egy elfojtott kiáltás törte meg a folyosó csendjét. Laurent azonnal a négyes fülkéhez sietett, ahol az ajtó félig nyitva állt. Gabriel Sterling a szőnyegen feküdt elkábulva, míg az asztalon heverő bőrtáska vörös pecsétjei apró szilánkokra törve heverték a padlón - s a táska belseje teljesen üres volt.

46. VIII/2. A sértetlen zárszerkezet — Viaszpor és a hűvös éjszaka

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau kimért léptekkel lépett be a négyes számú fülkébe, ahol a levegőben még érezhető volt az összetört viasz halvány, méhviaszos illata. Laurent már felsegítette a szőnyegről a szédelgő Gabriel Sterlinget, aki a dívány szélén ülve, halántékát szorítva bámult maga elé. A nehéz bőrtáska ott feküdt az asztalon: fedele nyitva, belseje mint a kisöpört padlás, teljesen üres.

- Meggyőző alakítás - jegyezte meg halkan Vaneau, miközben gomblyukába igazította a szegfűjét, és közelebb lépett az asztalhoz. - A sérülés a fején szerencsére felületes, ám a táska tartalmának eltűnése annál mélyebb benyomást kelt.

- Kiraboltak! - nyögte Sterling elcsukló hangon, miközben vad tekintettel nézett körbe. - Valaki behatolt ide, miközben aludtam! Nem érti? Mellesleg az a táska nem üresre volt tervezve!

- Ezt a hiánya is meglehetősen egyértelműen jelzi, uram - válaszolta a fődetektív szárazon. - Ugyanakkor a rejtélyek természetéhez hozzátartozik, hogy a legzajosabb rablások hagynak maguk után a legkevesebb fizikai nyomot.

Vaneau lehajolt, és egy vékony csipesz segítségével felemelt a szőnyegről egy vörös viaszszilánkot. Megvizsgálta a lámpa sárgás fényénél, majd figyelmét az asztalon heverő táskára fordította. A sárgaréz zár csiszolt felülete teljesen karcolásmentes volt. A csat retesze finoman, akadás nélkül járt, amikor a detektív kipróbálta.

- Rendkívül udvarias tolvajjal van dolgunk - jegyezte meg Vaneau Laurent felé fordulva.
- Nemcsak hogy elaltatta Sterling urat, de arra is ügyelt, hogy a zárszerkezetben a legkisebb kárt se tegye. A pecsétet feltörték, de a kulcslyuk környéke sértetlen. Vagy a zár nyitásához mesteri ügyesség kellett, vagy a kulcs eleve nem volt olyan messze a zárómechanizmustól.

- Azt akarja mondani, hogy én... - kezdte Sterling felháborodottan, ám a hirtelen mozdulattól megszedült, s kénytelen volt visszahanyatlani a párnákra. - A táskában pótolhatatlan értékű váltók és bizalmas dokumentumok voltak! Miért tennék kárt a saját vagyonomat igazoló iratokban?

- Nem tételeztem fel semmit, uram - mondta Vaneau egykedvűen. - Csupán megállapítottam, hogy a tények ritkán törődnek az utasok elvárásaival. A zár nem erőszaknak adta meg magát, hanem szándéknak.

47. VIII/3. A viaszporos ingujj — Hűvös csend és a finom félrevezetés

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau lassan megfordította ujjai között a vörös viaszszilánkot, mielőtt óvatosan visszatette volna a kis csipeszt a zakója belső zsebébe. Laurent kalauz feszülten figyelte minden mozdulatát, míg Gabriel Sterling a díványon ülve láthatóan egyre nehezebben viselte a fülkében uralkodó kimért nyugalmat.

- Maga csak áll itt és gondolkodik, miközben az elkövető már a szerelvény másik végén járhat a papírjaimmal! - csattant fel Sterling, és zsebkendőjével a halántékát törölgette.

- Nem látja, hogy időt veszítünk?

- Az idő rendkívül ragaszkodó természetű, Sterling úr - válaszolta Vaneau szinte szelíden. - Mindig velünk marad, függetlenül attól, hogy milyen gyorsan futunk utána. A kapkodás ellenben ritkán teremt tisztánlátást.

A fődetektív ekkor közelebb lépett a szőnyegen ülő utashoz, és tekintete megragadt a férfi elegáns, sötétkék zakójának jobb ujján. A finom posztó szövetszála között apró, alig észrevehető vörös porréteg csillogott a lámpa sárgás fényében – pontosan ugyanolyan árnyalatú, mint a feltört pecsét viasza.

– Rendkívül figyelemreméltó – jegyezte meg Vaneau, s mutatóujjával gyengéden megérintette a férfi mandzsettáját. – Úgy tűnik, a vörös viasz nemcsak a táska zárját díszítette, hanem az Ön kabátujjával is közeli ismeretségbe került. Esetleg emlékszik rá, mikor lépett kapcsolatba a pecséttel a rablás előtt?

– Én... természetesen a lepecsételéskor! – vágta rá Sterling hirtelen, ám a hangja kissé megbicsaklott. – Tegnap délután, Párizsban! De mi köze ennek a mostani merényletnek?

– Egyelőre csak annyi, hogy a friss viaszpor ritkán marad meg huszonnégy órán át egy selyem bélésű ingujjon anélkül, hogy elkenődne – mondta Vaneau szárazon, majd Laurent felé fordult. – A félrevezetés igazi művészete abban rejlik, hogy a legegységelműbb nyomot pontosan ott hagyjuk, ahol mindenki keresni fogja. Ám a tények, mint tudjuk, ritkán engedelmeskednek a szándéknak.

A vonatszerelvény halkan megremegett, amint a kerekek átvágódtak egy váltón. Az ablakon túl a sötétség lassan feloszlott, jelezve, hogy az Intercontinental Expressz rendületlenül halad tovább az éjszakában, miközben a négyes fülke rejtélye még korántsem érte el a végkifejletét.

48. VIII/4. A selyemszövet szála – Finom ellentmondás és a hajnali hűvösség

Mr. Poliniak

Gabriel Sterling idegesen rántotta meg zakója ujját, próbálva eltakarni a leleplező vörös porszemcséket. A négyes fülkében megállt a levegő; csak a szerelvény ütemes zakatolása töltötte ki a csendet. Laurent kalauz feszülten állt a tolóajtó mellett, sárgaréz lámpásának sárga fénye halkan imbolygott a polírozott faburkolaton.

– Bárki hozzáérhetett ahhoz a fránya pecséhez! – erősködött Sterling, miközben tekintete ide-oda ugrált a fülke tárgyai között. – Amikor a hordárok áthozták a csomagokat a peronon, óriási volt a tülekedés. Biztosan akkor dörzsölődött a

kabátomhoz!

– A minőségi spanyol viasz különös tulajdonsága, Sterling úr – szólalt meg Vaneau szinte elmélkedő hangon –, hogy szilárd állapotában rendkívül ellenálló. Csak akkor szóródik ilyen finom, porszerű szilánkokra, ha hirtelen, oldalirányú nyomás éri. Pontosan olyan nyomás, amilyen a zár feszegetésekor keletkezik.

A nyugalmazott fődetektív lassan az ablakhoz lépett, ahonnan a hajnali pára borította fenyvesekre nyílt rálátás. Tekintete egy pillanatra megállt a kisasztalon heverő apró, rézkarikás kulcstartón. A karikán egyetlen kulcs sem fityegett, csupán egy apró, üres fémkarika árulkodott arról, hogy nemrégiben még tartozott hozzá valami.

– Egy hiányzó kulcs néha jóval beszédesebb, mint egy megtalált bizonyíték – jegyezte meg Vaneau, miközben zsebkendőjével gondosan megtörölte pápaszemét. – Különösen akkor, ha a táska zárszerkezete teljesen sértetlen maradt, mégis a belső peremén gyűlt össze a legtöbb viaszpor. A félrevezetés logikája ott bicsaklik meg, amikor a tettes tökéletes rablás látszatát keltve megfélekedzik a saját beidegződéseiről.

Sterling torka kiszáradt, s önkéntelenül a háta mögé rejtette a jobb kezét. Laurent kalauz halk köhögéssel jelezte jelenlétét, majd visszafogottan megjegyezte, hogy a vonatszerelvény szűk fél órán belül Montmirail állomására ér. Vaneau csupán egyetlen kimért intéssel nyugtázta a hírt, miközben tekintetében a kirakós darabkáinak összeállása tükröződött.

49. VIII/5. A rejtett kulcskarika — Húvös következtetések és a reggeli derengés

Mr. Poliniak

Gabriel Sterling lassan engedte le a háta mögé rejtett kezét, de a mozdulatban több volt a kényszerű megadás, mint a magabiztosság. A fülke kisasztalára helyezett üres rézkarika halkan megmozdult a vonat egyenletes rezgésétől, mintha maga is megerősítené Vaneau szavait.

– Ön úgy állítja be a dolgot, mintha elterveztem volna ezt az egészet – mondta Sterling, megpróbálva visszatérni a megszokott, gőgös hangneméhez. – A kulcs elveszett, valóban. Ám ez még messze nem bizonyítja, hogy én nyitottam volna ki azt a táskát.

- Igaza van - bólintott Vaneau kötelező udvariassággal. - Egy elveszett kulcs csupán hanyagság. Ám ha egy sértetlen zár belső peremén spanyol viasz nyomai találhatók, miközben a kulcskarika belső ívéen finom karcolások látszanak, az már nem a véletlen műve. A kulcsot nem elhagyták, hanem sietve feszítették le a karikáról.

Laurent kalauz önkéntelenül lépett egyet előre, sárgaréz lámpásának meleg fénye megvilágította Sterling zakójának jobb hajtókáját. A finom posztón apró, szinte láthatatlan olajfolt sötétlett, pontosan olyan, amelyet a VIP hálókocsi rejtett rekeszeinek finommechanikai zárai hagynak a figyelmetlen kézen.

- Ön szerint én egy közönséges tolvaj lennék? - kérdezte Sterling hűvösen, bár a homlokán apró izzadságcseppek jelentek meg.

- Közönségesnek semmiképpen sem nevezném, Sterling úr - válaszolta Vaneau száraz eleganciával. - A közönséges tolvajok ugyanis általában letörlik a műszerolajat a hajtókájukról, mielőtt a társalgóba lépnek.

A szerelvény odakint ritmikusan kattogott a síneken, miközben a hajnali köd lassan felszakadt a fenyvesek felett. A távolban feltűntek Vignemont állomásának első jelzőlámpái, pislákoló vörös fényük áttörte a szürkés párát. Vaneau zsebkendőjét eltéve az ablakpárkányra támaszkodott, s csendesen figyelte az események óramű pontosságú kibontakozását.

50. VIII/6. A feloldott viaszpecsét — Hűvös végszó és a váratlan fékezés

Mr. Poliniak

A folyosón felhalmozódott feszültség szinte tapinthatóvá vált, ahogy aVIP hálókocsi utasai mind egyetlen szűk térbe gyűltek. Monsieur Émile Vaneau lassan benyúlt a mellényzsebébe, majd elővette régi, karcolt ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta a fedelét, egy pillanatig mozdulatlanul nézte a számlapot, majd nyugodtan az egybegyűltekre pillantott.

- Pontosán hat perc múlva Laufenthal állomásra érkezünk - szólalt meg csendesen. - És mielőtt megállnánk, illendő tisztázni a kettős pecsét történetét. Mindannyian azt hitték, hogy a bőrtáskát durva erőszakkal fessegették ki az éjszaka folyamán, hiszen a

társalgóban elhagyott, széttépett selyemszálak és a feltűnően elhelyezett viaszpor mind erre utaltak. Ez azonban csupán egy gondosan felépített elterelés volt, amelynek célja az volt, hogy a figyelmünket a személyzetre irányítsa.

Gabriel Sterling megpróbált közelebb lépni az ablakhoz, de Laurent kalauz udvarias, mégis határozott mozdulattal állta útját. Vaneau elrakta a zsebóráját, és szikár eleganciával folytatta a levezetést.

- Az elkövető nem törte fel a zárat. Különleges, finommechanikai műszerolajat használt a belső peremeken, hogy a pofa halkabb és könnyebben nyitható legyen, majd lefeszegette a kulcsot a saját karikájáról. Ám a sietségben elkövette azt a hibát, hogy a hajtókájával hozzáért a rejtett rekesz frissen olajozott széléhez. A félrevezetésre szánt selyemszálak elfeledtették volna velünk a tényeket, ha az a bizonyos apró folt nem árulja el az igazságot. Így hát a diplomáciai táska valódi kifosztója nem más, mint...

Abban a szent pillanatban a szerelvény hirtelen hatalmasat fékezett. A fém sikolya végigfutott a kocsikon, a társalgó asztalain a kristálypoharak megcsörrentek, s az utasok önkéntelenül a kapaszkodók felé nyúltak. Az Intercontinental Expressz csikorgó kerekekkel, lassan begördült a párás Laufenthal állomás peronja mellé.

Az ajtók sziszegve kitárultak. A peronon már két határozott fellépésű, sötét köpenyes helyi nyomozó várakozott, akik habozás nélkül felléptek a VIP kocsi lépcsőjén. A vezetőjük röviden körbenézett a csendes társaságon, majd egyenesen Gabriel Sterlinghez lépett.

- Letartóztatom Önt a törvény nevében, a diplomáciai táska feltörése és iratok eltulajdonítása ügyében - jelentette ki a főfelügyelő hűvös hivatali hangon.

Vaneau igazított egyet a mandzsettáján, és hajszálpontosan hozzáfűzte a félbeszakadt mondatához:

- ...mint Sterling úr, ahogyan azt a hatóságok jelenléte is illendően igazolja.

A letartóztatott férfit némán elvezették a ködös peronon át. A hálókocsi feszültsége lassan feloldódott, a személyzet tagjai megkönnyebbülten lélegeztek fel. Miközben néhány utas leszállt, egy új utazó lépett a kocsi folyosójára: egy magas, szótlan úriember, aki feltűnően kevés poggyászt hordott magával, ám a kabátja zsebéből egy nehéz, szokatlan formájú sárgaréz kulcs lógott ki. Vaneau egyetlen pillantással nyugtázta a jelenetet, miközben az ajtók becsukódtak, és a vonat komótosan kigördült az állomásról a következő úti célja felé.

51. IX/1. A megkarcolt borostyángomb — Hűvös csend és az új utasok

Mr. Poliniak

A letartóztatott Sterlinget a helyi nyomozók hatásosan kísérték le a laufenthali peronra. Az utasok feszült figyelme lassan elernyedett, ahogy a VIP hálókocsi folyosóján visszatért a megszokott csend. Laurent kalauz diszkrét sóhajjal rendezte el az összekeveredett poharakat a társalgóasztalon, miközben az ajtók sziszegve bezáródtak.

A szerelvény nehézkesen megmozdult, s a kerekek ritmikus kattogása jelzést adott a továbbutazásnak a gomolygó párában álló Saint-Mireux irányába. Monsieur Émile Vaneau csendesen visszahúzódott a kényelmes bőrfotelébe, és kimért mozdulatokkal simította el selyemnyakkendőjét. A korábbi rejtély megoldása számára már a múlté volt; gondolatai mindig a jelen szilárd valóságához igazodtak.

A laufenthali megálló során néhány régi utast felváltottak az újonnan érkezők. A társalgóba egy finom tartású, idős hölgy lépett be, akit Elena Rostova bárónőként jegyzett be a kalauz, valamint egy feltűnően hallgatag úriember, aki túlságosan is óvatosan ügyelt a poggyászára. Vaneau egyetlen apró pillantással nyugtázta jelenlétüket, majd visszafordult a kávéjához.

– Úgy tűnik, a nyugalom ismét helyreállt, Monsieur Vaneau – jegyezte meg Laurent, miközben elhaladt a fotel mellett.

– A nyugalom, kedves Laurent, csupán két meglepetés közötti rövid szünet – válaszolta Vaneau halkán, száraz mosollyal. – És amíg a vonat halad, a meglepetésekre sem kell sokat várni.

A szavait igazolva, a kerekek egyenletes zakatolása közepette a hálókocsi túlsó végéből halk koccanás és egy fojtott felkiáltás hallatszott. A bárónő kezításkája a szőnyegre hullott, s belőle egy apró, szokatlanul megkarcolt borostyángomb gurult pontosan Émile Vaneau cipőjének orrához. A következő fejezet első, még ártatlannak tűnő rejtélye megérkezett.

52. IX/2. A megkarcolt borostyángomb — Finom karcolások és a hallgató utas

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau lassan, a korához képest meglepő eleganciával hajolt le a finom szőnyegen megállapodott tárgyért. Ujjai között megforgatta az apró, mézsárga borostyángombot, melynek csiszolt felületén nem a természetes zárványok, hanem mértani pontossággal bevéssett, finom karcolások futottak körbe. A selyemfényű felület elárulta: a vésés friss volt, s aligha származott véletlen súrlódásból.

– Attól tartok, Bárány, ez a kis dísz többet őriz a puszta emléknél – jegyezte meg Vaneau halkán, miközben a gombot átnyújtotta Elena Rostovának. – A borostyán általában a régmúlt erdők titkait őrizi, ez a darab azonban mintha egy jóval frissebb, élesebb történetről mesélne.

Elena Rostova bárónő finom, kesztyűs kezével átvette a gombot, s bár tekintete egyetlen pillanatra megingott, azonnal visszanyerte arisztokratikus tartását. Óvatosan visszasüllyesztette a tárgyat bársonytáskájába, majd halvány mosollyal biztosította a detektívet arról, hogy csupán egy jelentéktelen családi apróságról van szó, amely véletlenül csúszott ki a táska béléséből.

A társalgó sarkában ülő, hallgató úriember – aki a felszállás óta megszólalás nélkül őrizte a székéhez támasztott, kemény bőrtáskát – e mozdulatra láthatóan megfeszült. Ujjai rászorultak a táska rézkapocsára, s tekintete egy rövid, figyelmeztető pillantással találkozott a bárónőével. Laurent kalauz, aki éppen egy friss tálca gőzölgő teát helyezett el a kisasztalon, diszkrétén észrevételezte a jelenlévők közötti feszültséget.

– Egy újabb utazás, ahol a csomagok nehezebbeknek tűnnek a tartalmuknál – állapította meg Vaneau kimérten, miközben beleivott a kávéjába. – És ahol a gombok nem hiányoznak egyetlen jelenlévő kabátjáról sem. Ugye milyen figyelemreméltó?

A szerelvény eközben egyenletes ütemben szelte a gomolygó párát a közeledő Saint-Mireux felé. A rejtély szövődése lassan alakot öltött, de az igazság teljes mintázata még rejtve maradt a VIP hálókocsi félhomályában.

53. IX/3. A megkarcolt borostyángomb — Csalóka jelek és a mértani igazság

Mr. Poliniak

Saint-Mireux állomást maguk mögött hagyva az Intercontinental Expressz kerekei ritmikus kattogással szelték az éjszakát. A szalonkocsi visszafogott világításában Elena Rostova bárónő még mindig a bársonytáskáját szorította magához, mintha maga a finom szövet nyújthatna védelmet a kíváncsi tekintetek elől.

– Úgy vélem, Bárónő, a dolgok természetéből fakad, hogy a borostyán megőrzi a régmúlt zárványait – szólalt meg Monsieur Émile Vaneau, miközben gőzölgő teájából kortyolt egy aprót. – A felületén lévő friss karcolások azonban nem a természet, hanem egy igen türelmes ember kezét dicsérik. S ami még érdekesebb: nem pusztán díszítőértékkel bírnak.

A társalgó sarokfoteljében ülő, hallgatag úriember kissé előredőlt, kemény bőrtáskáját a lábához szorítva.

– Ön túlkombinálja a dolgokat, Monsieur Vaneau – jegyezte meg elfojtott, rekedtes hangon, felszállása óta először megszólalva. – Egy karcolás csupán baleset. Egy rosszul megválasztott tű vagy egy éles kulcs a zsebben. Nincs ebben semmi rejtély.

– Valóban, a tévedés mindannyiunk állandó kísérője – válaszolta Vaneau halvány, száraz mosollyal. – Ám a véletlen ritkán karcol három párhuzamos vonalat, amelyeket egy hajszálvékony ív metsz el pontosan harminc fokos szögben. Hacsak az Ön kulcsai nem rendelkeznek figyelemreméltó mértani műveltséggel.

Laurent kalauz halk léptekkel haladt át a szalonon, friss szalvétákat helyezve az kisasztalra, miközben tekintetével diszkréten felmérte a jelenlévők feszült arcélét. A hallgatag úriember keze megrezrent a bőrtáska rézkapocsán, de azonnal uralkodott magán.

– Ön mindig ilyen bosszantóan figyelmes? – kérdezte a bárónő, miközben igyekezett megőrizni jéghideg eleganciáját.

– Csak akkor, amikor a felületes magyarázatok kényelmesebbek próbálnak lenni a valóságnál – felelte Vaneau higgadtan, és zsebébe süllyesztette apró nagyítóját. – A félreértés ugyanis kellemes menedék, amíg el nem érjük a következő állomást.

A szerelvény ebben a pillanatban lágyan megdőlt a kanyarban, s az ablakok mögött felbukkantak Valcourt távoli, derengő fényei. A félrevezető feltételezések lassan szétfoszlottak, utat engedve a kibontakozó igazságnak.

54. IX/4. A megkarcolt borostyángomb — Geometriai árnyékok és a rejtett illesztés

Mr. Poliniak

Valcourt állomásán a szerelvény alig néhány percre állt meg, épp csak annyira, hogy a gőz és a hideg éjszakai levegő összekeveredjen a peron lámpafényében. Az utasok többsége még az igazak álmát aludta, ám a VIP hálókocsi szalonjában a feszültség megfogható maradt.

A hallgatag úriember elengedte a bőrtáska csatját, de ujjaival idegesen ritmust vert a combján. Elena Rostova bárónő óvatosan kibontotta a bársonytáska száját, s kitette az asztalra a borostyángombot, amelynek felületét a lámpafényben most tisztán kirajzolódó, háromszög alakú karcolások borították.

– A geometria szép tudomány – jegyezte meg Monsieur Émile Vaneau csendesen, s miközben a kalauz egy friss csésze teát helyezett elé, tekintetével átfogta a gomb apró részleteit. – Különösen akkor, ha nem rajzolják, hanem belevésik valamibe, amit eredetileg a zárszerkezet elrejtésére szántak.

– Ön folyamatosan találgat, Monsieur Vaneau – morogta az úriember, és felállt a karosszékből. – Egy sérült dísztárgyból próbál összeesküvést formálni, miközben a valódi tulajdonos feltehetően a szomszédos kocsiban alszik.

– Ha összeesküvésről lenne szó, uram, feltehetően lényegesen hangosabbak lennénk – felelte Vaneau száraz, elegáns nyugalommal. – Egyelőre csupán arról van szó, hogy ez a borostyán nem pusztán gomb, hanem egy finom szerkezet záródugója. S aki a karcolásokat ejtette rajta, nem elrontani akarta, hanem hozzáférni ahhoz, ami mögötte rejtőzik.

Laurent, a kalauz, mialatt halk léptekkel elhátrált a kisasztaltól, az ablak felé pillantott. Valcourt fényei lassan elmaradtak a hátuk mögött, a szerelvény pedig kigördült az éjszakába, s a sínek ritmikus zakatolása kísérte a szalonban maradtak elfojtott

hallgatását.

55. IX/5. A megkarcolt borostyángomb — Belső menetek és a finom fémpor

Mr. Poliniak

A vonat zakatolása egyenletes ritmust adott a szalon csendjének. Elena Rostova bárónő finom kesztyűs ujjával óvatosan megérintette az asztalon heverő borostyángombot, mintha ellenőrizni akarná, hogy a lámpafényben felsejlő karcolások nem csupán a fáradtság szüleményei.

- Ha a háromszög alakú bevágás geometriailag pontos, akkor az aligha tekinthető véletlen sérülésnek - jegyezte meg Monsieur Émile Vaneau, miközben kimérten megkavarta csészéjében a gőzölgő teát. - A természet ritkán dolgozik hajszálpontos szögekkel, kivéve, ha egy elrejtett finommechanikai szerkezet segíti a munkáját.

A hallgató úriember szorosan összefonta a karját, és az ablak sötétjére szegezte tekintetét, ahogy a táj elmosódott árnyai suhantak el mellettük. - Mindez csupán puszta feltételezés, Monsieur Vaneau. Egy utazó elejti a gombját a folyosón, egy másik pedig véletlenül rálép a sarkával. Ehhez aligha kell órásmasternek lenni.

- Igaza van, uram - bólintott Vaneau halk, száraz eleganciával. - Egy rosszul megválasztott cipősarok valóban figyelemreméltó alakzatokat képes formálni. Ugyanakkor meglehetősen ritkán hagy mikroszkopikus finomságú rézreszeléket a borostyán belső furatában. S még ritkábban teszi ezt úgy, hogy a gomb a zárszerkezet rejtett csapját takarja.

Laurent, a kalauz, tisztelettudó távolságból követte a szalonban zajló eszmecserét, kezében az ezüstitálcával. Amikor a szerelvény megremegett egy sínváltón, halk szisszenéssel jelezte, hogy a puszta tagadás ideje lejárt, s a jelenlévők figyelme óhatatlanul a felderített részletekre terelődött.

- A karcolások iránya megmutatja, merre fordították el a szerszámot - tette hozzá a nyugalmazott fődetektív, s hűvös pillantást vetett a kisasztal szélére. - S amíg a szerelvény Saint-Mireux irányába robog a sötétben, érdemes megfontolnunk, ki rendelkezett elegendő idővel ahhoz, hogy a zárrekesz belső menetét megsértse.

56. IX/6. A megkarcolt borostyángomb — Mikroszkopikus reszelék és az elforgatott tengely

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau egy vékony, csontnyelű nagyítót vett elő zakója belső zsebéből, és az asztal fölé hajolva szemügyre vette a borostyángomb belső peremét. A lámpa meleg fénnel világította meg a VIP hálókocsi szalonját, miközben a kerekek ütemes kattogása a kinti fagyos éjszaka egyenletes ritmusát közvetítette.

– A finom rézkarcok iránya nem véletlenszerű – jegyezte meg a nyugalmazott fődetektív, s ujjai között kimérten megforgatta a kis tárgyat. – Egy balra forgató, határozott mozdulat nyoma. Mintha valaki nem csupán elhelyezni akarta volna ezt a gombot a zárrekesznél, hanem egy apró emelőt próbált volna elmozdítani vele.

A hallgató úriember közelebb lépett a kisasztalhoz, ám kezeit továbbra is a zsebében tartotta, és tekintetét Vaneau mozdulataira szegezte. – Egy régi kocsi zárszerkezete szorulhat, Monsieur Vaneau. A vonatok rázkódnak, a fém alkatrészek kopnak. Szükségtelen minden karcolás mögött körmönfont szándékot sejteni.

– Kiváló és roppant megnyugtató elmélet – válaszolta Vaneau halkán, miközben a nagyítót visszatette a zsebébe. – Csupán egyetlen apró hibája van: ez a VIP hálókocsi alig három hónapja hagyta el a műhelyt. A tengelyek kenése friss, a rézalkatrészek pedig csupán akkor hagynak ilyen jellegű reszeléket, ha edzett acélszerszámmal férnek hozzájuk.

Elena Rostova bárónő halk sóhajjal igazította meg csipkemanzsettáját, s pillantása a hallgató úriember felöltőjének alsó gomblyukára tévedt. – Ha jól sejtem, a zárszerkezet elmozdítása nem a szalon ajtajára vonatkozott, hanem a hálófülkék közötti rejtett szellőzőjáróra.

Laurent, a kalauz, engedéllyel az asztalhoz lépett, és friss teát töltött a finom porceláncsészékbe. A mozdulat rendíthetetlen nyugalmat sugallt, ám a szeme sarkában bujkáló feszültség elárulta, hogy pontosan érti az elhangzottak súlyát.

– Pontosan erről van szó, bárónő – bólintott Vaneau a rá jellemző száraz eleganciával. – S miközben a szerelvény egyenletesen halad Elberen irányába, a kérdés már nem az, hogy mit rejt a szellőzőjárat, hanem az, hogy ki akarta a borostyángommbal álcázni az

órásmeisteri precizitású beavatkozást.

57. IX/7. A megkarcolt borostyángomb — A szellőzőjárat titka és a hajlított acélszál

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau egy pillanatra megállt a hálófülkék közötti keskeny folyosón, és tekintetét a mennyezet közelében futó réz szellőzőrácsra emelte. Laurent, a kalauz, tisztelettudó távolságból tartotta a lámpást, amelynek meleg sárga fénye éles árnyékot vetett a falburkolat csiszolt mahagónijára. Elena Rostova bárónő halk léptekkel követte őket, míg a hallgatóg úriember karba tett kézzel támaszkodott a szalon ajtajánakfélfájának.

- A borostyángomb reszeléke nem a felületén keletkezett, hanem a rögzítésnél - mutatta Vaneau a kis finom fémrészecskéket, amelyeket egy tiszta zsebkendő sarkán gyűjtött össze. - Amikor a zárószervezetet elmozdították, ez a gomb szolgált nehezékként és elfedésként. Egy rendkívül hajlékony, edzett acélszálat vezettek át rajta, amellyel a szellőzőjáráthoz rögzített reteszt kívülről is blokkolni lehetett.

- Milyen leleményes megoldás - jegyezte meg a hallgatóg úriember kimért, fagyos hangon. - Bár továbbra sem értem, miért vél arról bárki is szándékos bűncselekményt. Egy szerkezet megakadhat, egy utas pedig elveszítheti a kabátja díszét.

- Egyetértek Önnel - fordult felé Vaneau, s ajkán a tőle megszokott, száraz mosoly bujkált. - A véletlenek valóban rendkívül figyelmesek tudnak lenni. Különösen akkor, ha a retesz blokkolása pontosan abban a három percben történt, amikor a szerelvénnyel az elágazás előtti váltókon haladt át, és a rázkódás elfedte a fém kattánását.

Elena Rostova bárónő óvatosan megérintette a szellőzőrács alsó szélét, majd elgondolkodva pillantott az idős detektívre. - Ez azt jelenti, Monsieur Vaneau, hogy aki a gombot a zárba illesztette, pontosan ismerte a VIP kocsik szerkezeti rajzát és a menetrend legkisebb zökkenőit is.

- Pontosan úgy, bárónő - bólintott Vaneau, miközben óvatosan elcsomagolta a zsebkendőt. - S míg a vonat egyenletes tempóban halad Miremont felé, már csupán egyetlen tisztázatlan részlet maradt. Az ugyanis, hogy a hajlított acélszál másik vége

még mindig ott lapul-e a tulajdonosa zsebében, vagy sikerült megszabadulnia tőle a legutóbbi kanyarulatban.

58. IX/8. A megkarcolt borostyángomb — A zsebóra kattanása és a végső vallomás

Mr. Poliniak

Eljött a pillanat. Monsieur Émile Vaneau lassan elővette régi ezüst zsebóráját, egyetlen ruganyos mozdulattal kinyitotta a fedelét, és egy pillanatig némán nézte a finoman ketyegő mutatókat. A szerelvény ütemes zökkenése kísérte a hűvös fémlap ragyogását. Majd nyugodtan, száraz eleganciával megszólalt:

– Pontosan nyolc perc múlva Saint-Julien-du-Mont állomásra érkezünk.

A jelenlévők – Elena Rostova bárónő, Laurent, a kalauz, valamint a hallgató úriember – szinte észrevétlenül mind összegyűltek a VIP kocsik közötti keskeny folyosón. Vaneau elrakta az órát, és lépésről lépésre fellebbentette a fátylat a rejtélyről. Elmagyarázta, mi történt valójában: a szellőzőjárat reteszének blokkolása nem műszaki hiba volt, s a borostyángomb sem véletlenül esett a szerkezetbe. Mindenki azt hitte, hogy a gomb pusztán dísz, a harmadik és negyedik napon felbukkanó félrevezető nyomok pedig azt sugallták, mintha a váltókezelő hanyagsága okozta volna a rázkódást. Ám ez csupán gondosan felépített elterelés volt.

– Az apró, ám döntő részlet a borostyángomb tövéénél található hajlított acélszál mikroszkopikus reszelékében rejtett – folytatta Vaneau kiegyensúlyozott hangon. – A karcolások bizonyították, hogy a gombot nehezékként és elfedésként használták a retesz távoli blokkolásához. A tettesnek pontosan ismernie kellett a VIP kocsik elrendezését.

Amikor Vaneau éppen kimondta volna az elkövető nevét... a vonat hirtelen nagyot fékezett. Poharak csörrentek a szalon kisasztalán, s a szerelvény lassan, nyikorduló kerekkel begördült a kivilágított Saint-Julien-du-Mont állomásra. Az ajtók sziszegve kinyíltak, s a peronon várakozó helyi nyomozók azonnal a hálókocsiba léptek. A vezetőjük röviden körbenézett, majd határozottan a hallgató úriemberhez fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a VIP kocsiban elkövetett szabotázs és csalás

ügyében.

Monsieur Vaneau csak ekkor, szinte észrevétlenül fejezte be a mondatát – mintha a hatóságok pontosan tudták volna, kiért érkeztek:

– ...ugyanis Ön volt az egyetlen utas, aki az acélszálat a saját zsebében rejtette el.

A letartóztatott férfit elvezették. A peronon néhány utas leszállt, miközben újak léptek a folyosóra. Laurent megkönnyebbülten fellelegzett. Egy frissen felszállt, sötét köpenyes utas azonban szokatlanul súlyos, csatos bőrtáskát emelt fel a csomagtartóra, amelyből tompa, fémes zörrenés hallatszott. Vaneau csendben figyelte a mozdulatot. Az ajtók becsukódtak, s az Intercontinental Express lassan nekilendült a következő állomás felé, miközben az új utasokkal együtt megérkezett a következő rejtély első, még jelentéktelennek tűnő mozzanata.

59. X/1. A nehéz rézpántos táska — Hűvös éjszaka és az új utasok

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express ütemes zakatolással hagyta maga mögött Saint-Julien-du-Mont halványan pislákoló fényeit. A VIP hálókocsi keskeny folyosóján lassan elült a korábbi izgalom zajossága, bár a levegőben még ott bujkált a szellőzőjárat miatti hűvös huzat emléke. Laurent, a kalauz, látható megkönnyebbüléssel simította le az egyenruháját, miközben az új utasok poggyászait segített elrendezni.

Monsieur Émile Vaneau a fülkéje ajtajának támaszkodva figyelte a mozgolódást. Ősz haja rendezetten simul a halántékára, s tekintete a folyosó végén álló, sötét köpenyes úrra tévedt. Az illető merev tartással állt a csomagtartó mellett, és mindkét kezével azt a súlyos, rézpántos bőrtáskát markolta, amely felszálláskor oly furcsa, fémek ütődésére emlékeztető hangot adott.

– Készséggel segítek a csomaggal, uram – lépett közelebb Laurent, miközben udvarias mosollyal nyújtotta a kezét. – Az Intercontinental Expressen a kényelem az első.

– Hagyja csak – felelte a sötét köpenyes férfi szokatlanul éles, reszelős hangon, s egy mozdulattal magához húzta a táskát. – Csupán személyes feljegyzések és néhány nehéz iratgyűjtő. Nem igénylem a segítséget.

– Különös – jegyezte meg halk eleganciával Vaneau, aki fél lépéssel közelebb lépett. – Nem tudtam, hogy a papír manapság ennyire fémesen cseng, ha az ember kissé határozottabban teszi le.

Az új utas idegesen pillantott a nyugalmazott detektívre.

– Ön talán a táskám tartalmát kérdőjelezi meg, uram?

– Egyáltalán nem – válaszolta Vaneau száraz, finom mosollyal. – Csupán a fizika törvényein csodálkozom néha. A tények ugyanis sajátos humorérzéssel bírnak, különösen éjszaka, a VIP hálókocsiban.

A sötét köpenyes utas válasz nélkül sietett be a kilences számú fülkébe, s az ajtó határozott kattanással zárult mögötte. Laurent értetlenül csóválta a fejét, majd halkán megszólalt:

– Igazán szokatlan modor. Remélem, Mireval állomásig nem okoz majd kellemetlenséget.

– Az ember sosem tudhatja – jegyezte meg Vaneau, miközben felhúzta az óraláncát. – A csönd néha sokkal több zajt rejt magában, mint a kattogó kerekek.

Amikor az éjszaka közepe elérkezett, a szerelvény egy éles kanyarhoz ért. A kilences fülke felől hirtelen tompa, nehéz puffanás hallatszott, amit egy fojtott kiáltás és egy elpattanó lánc csörrenése követett. Monsieur Vaneau azonnal kilépett a folyosóra, ahol Laurent már döbbenten állt a félhomályban: a kilences fülke ajtaja résnyire nyitva állt, a nehéz rézpántos bőrtáska pedig a padlón hevert – feltörve, s teljesen üresen.

60. X/2. A nehéz rézpántos táska — Széthullott láncszemek és a nyitott ablak

Mr. Poliniak

Laurent a zseblámpája halvány fényét a szétnyílt táskára irányította, miközben a sötét köpenyes utas a fülke sarkába húzódva, sápadtan markolta a csuklóját. A padlón heverő rézpántos bőrtáska belseje teljesen üres volt, csak a szétszakadt belső selyembélés lógott ki szomorúan a pántok közül, akárcsak egy feltört páncélszekrény maradványa.

– Kifosztottak! – csattant fel a köpenyes férfi reszelős hangja, s zaklatottan mutatott a fülke félreeső ablakára, amely résnyire nyitva állt, s amelyen át a hűvös éjszakai szél

süvített be. – Az összes nehéz iratgyűjtőmnek nyoma veszett! Valaki az éj leple alatt berontott, és a száguldó vonatról dobta ki őket!

Laurent riadtan pislantott az ablakra, majd segítségkérően a detektívre nézett. Monsieur Émile Vaneau azonban nem az ablakkeretre ügyelt. Lassan guggolt le a padlóra tehetetlenül elterülő táska mellé, s egyetlen finom mozdulattal felemelte a padlón csillogó, elpattant láncszemet.

– Különös – jegyezte meg Vaneau halkán, miközben a fémkarikát a lámpa fénye felé fordította. – A szellőző és a nyitott ablak huzatja ellenére egyetlen papírfecske sem sodródott a szőnyegre vagy az ablakpárkányra. Úgy tűnik, az Ön nehéz iratai nemcsak fémesen csengtek felszálláskor, de rendkívül fegyelmezetten is távoztak az éjszakába.

– Ön talán kétségbe vonja a szavaimat, uram? – csattant fel az utas ingerülten, miközben köpenyét szorosabbra vonta a vállán. – A táskámat megrongálták, a záramat feszítették fel!

– Egyáltalán nem – felelte Vaneau száraz, kimért eleganciával, miközben felállt, és óvatosan megtörölte az ujjait finom vászonkendőjével. – Csupán azt figyeltem meg, hogy a rézpántok zárszerkezete nem kívülről kapott erőszakos fessegetést, hanem belülről pattanhatott ki. A fizika törvényei néha meglepő őszinteséggel beszélnek, még a VIP hálókocsiban is.

Laurent zavartan vakarta meg a fejét, s a sötét folyosó felé pillantott. – Azt hiszi, a tettes még a vonaton van, Monsieur Vaneau? Ráveszem a személyzetet, hogy kutassák át az étkezőkocsit!

– Egyelőre csak azt gondolom, Laurent, hogy aki túl hamar találja meg a magyarázatot, az többnyire maga építette azt – válaszolta a nyugalmazott fődetektív. – Montclar állomásig van még némi időnk, s a sötétségben a tisztánlátás mindig a legkisebb, látszólag jelentéktelen részletnél kezdődik.

61. X/3. A nehéz rézpántos táska — A feszítőretesz és a váratlan megálló

Mr. Poliniak

A hálókocsi keskeny folyosóján összegyűlt társaság hallgatott. Laurent, a kalauz még mindig a zseblámpáját szorongatta, miközben a sötét köpenyes utas idegesen kotorászott a zsebében, s újra meg újra a nyitott ablak felé pillantott. Monsieur Émile Vaneau egyenes tartással állt a szőnyeg közepén, felöltője gombját elsimította, majd egyetlen kimért mozdulattal elővette a zsebéből régi, ezüst zsebóráját. Egy halk kattanással kinyitotta, számlapjára pillantott, s hűvös nyugalommal megszólalt.

– Pontosan hét perc múlva Varelmont állomásra érkezünk.

A kijelentést követő rövid csendben a detektív visszacsúsztotta az órát a mellényzsebébe, majd a földön heverő bőrtáskára mutatott. – Mindenki azt hitte, egy merész tolvajos törtébe a fülkét, kihasználva a száguldó vonat robaját, és a nyitott ablakon át a sötétségbe szórta a felbecsülhetetlen értékű iratokat. Az illúzió rendkívül meggyőző volt: résnyire nyitott ablak, besüvítő éjszakai szél és egy feldúlt utazó. Ám a tények ritkán tisztelik a gondosan felépített színjátékokat.

Laurent közelebb lépett. – De hát a zárszerkezet elpattant, Monsieur Vaneau!

– Valóban elpattant – bólogatott Vaneau száraz eleganciával. – Csakhogy a rézpánt nem befelé deformálódott, ahogy egy külső feszítővas nyomán történne, hanem kifelé torzult. A táska belsejében elhelyezett rugós szerkezet pattintotta szét a reteszt. A hiányzó iratok pedig azért nem hagytak maguk után egyetlen porszemet vagy szélről meggyűrt papírfecnit sem, mert soha nem is léteztek. A táska nehézségét az a két ólomnehezék adta, amelyeket Ön, uram, még az indulás előtt varrt a selyembélés alá.

A köpenyes utas arca elfehéredett, reszelős hangja pedig elcsuklott. – Ez nevetséges! Önnek semmi bizonyítéka sincs arra, hogy én...

Vaneau nem emelte fel a hangját. – A bizonyíték a köpenye belső zsebében lapuló indítóhuzal. Így tehát az elkövető nem más, mint...

A mondat közepén a vonat hirtelen nagyot fékezett. A kerekek éles sikoltással csikordultak meg a síneken, a folyosó rézlámpái meglendültek, s a szomszédos étkezőkocsiból halkan feltörő pohárcsörrenés törté meg a pillanatot. Az Intercontinental Expressz lassulva begördült a kivilágított Varelmont állomásra.

Az ajtók sziszegve kinyíltak. A peronon már két helyi nyomozó várakozott, akik határozott léptekkel léptek a VIP hálókocsiba. A vezetőjük röviden körbenézett, majd a sötét köpenyes utas felé fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a biztosítási csalás és szándékos megtévesztés

ügyében.

- ...Ön saját maga - fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatot, s egy halvány fejbicventéssel köszöntötte a belépő tisztviselőket.

Miután a letartóztatott utast elvezették, a hálókocsi személyzete megkönnyebbülten sóhajtott fel. Néhányan leszálltak, s a nyitott ajtón át egy új utas lépett a folyosóra. Egy magas, szikár úriember érkezett, aki feltűnően kevés poggyászt hozott magával: csupán egyetlen apró, bársonnyal bevont fadobozt tartott a kezében. Miközben elhaladt Vaneau mellett, a doboz belsejéből halk, furcsa tikkongás szűrődött ki - jóval szaporább, mint amit egy közönséges óraszerkezet adhatna. A fődetektív nem szólalt meg, csak csendes figyelemmel kísérte a férfit, miközben a vonat ajtajai becsukódtak, s a szerelvény elindult a következő állomás felé.

62. XI/1. A fekete lakkszelence — Hűvös éjszaka és a halk kattanás

Mr. Poliniak

A bilincsbe vert utast a varelmont-i nyomozók csendben lesegítették a peronra. Laurent, a hálókocsi-kalauz megkönnyebbülten sóhajtott fel, miközben zseblámpáját a szellős kabátjába rejtette, s elismerő pillantást vetett az ősz detektívre. Monsieur Émile Vaneau csupán egy apró, alig látható intéssel nyugtázta a köszönetet, majd halkan megjegyezte: a túlzott igyekezet a biztosítási csalásoknál pontosan olyan feltűnő, mint a nyitva hagyott ablak a téli huzatban. A varelmont-i állomás lámpáinak fénye lassan elmaradt, amint a szerelvény zökkenőmentesen kigördült az éjszakába.

A VIP hálókocsi szőnyeggel borított folyosóján hamar helyreállt a megszokott, kimért rend. Néhány utas leszállt a hűvös elzászi tipegőben, helyükre pedig újak érkeztek. Vaneau a fülkéje félig nyitott ajtaja mögött ült, kezében egy finom porceláncsészével, s a folyosón elhaladó lépteket hallgatta. Egy nyugalmazott fődetektív számára a léptek ritmusa gyakran többet árul el a poggyász tartalmáról, mint maga a vámlista.

Az új érkezők között akadt egy feltűnően kimért, polgári tartású úr, Herr Lindner, aki túlságosan is óvatosan egy sötét, polírozott lakkszelencét szorongatott a karja alatt. Nem sokkal mögötte egy fiatal, sűrű fátylat viselő hölgy haladt el, aki a legkisebb

vonatzökenésnél is visszarezzent, s láthatóan igyekezett elkerülni a lakkszelencés úr tekintetét. Laurent éppen a friss ágyneműt rendezte a nyolcas fölkében, amikor Vaneau kényelmesen visszatette a csészét a csészealjra.

– A vonaton utazni finom művészet, Laurent – jegyezte meg a detektív, amikor a kalauz elhaladt az ajtaja előtt. – Egyesek a nyugodalmas pihenést keresik, mások pedig azt remélik, hogy a sebesség mögé rejthetik a nyugtalanságukat.

– Úgy véli, Monsieur Vaneau, hogy az új utasaink valami rosszban sántikálnak? – kérdezte a kalauz halkán, fojtott izgalommal.

– Csupán azt látom, hogy a lakkszelence pántjai túl fényesek ahhoz, hogy csak személyes apróságokat tartsanak benne. Ám az éjszaka még fiatal, a megérkezés pedig messze van.

A csend azonban nem tartott sokáig. Amikor az Intercontinental Expressz elérte az éjféli tempóját, s a kerekék egyenletes ütemben kattogtak a síneken, a nyolcas fölke felől éles, fémes koccanás, majd egy elfojtott sikoly törte meg a hálókocsi nyugalmát. Laurent azonnal a hang irányába sietett, Vaneau pedig kimért, lassú léptekkel követte. A fölke ajtaja félig nyitva állt, a bársonyon pedig egy nehéz, rézpántos lakkszelence hevert – teljesen üresen, miközben a zárja sértetlenül csillogott a halvány lámpafényben.

63. XI/2. A fekete lakkszelence — Sértetlen zárok és a bársonybélés árnyai

Mr. Poliniak

A nyolcas fölke fojtott csendjét csupán a vonat kerekének ütemes zúgása törte meg. Herr Lindner sápadtan állt a mahagóni ajtókeretnek támaszkodva, keze láthatóan remegett, amint a bársonyon pihenő fekete lakkszelencére mutatott. A finom kivitelű tárgy fedele nyitva állt, kárpitozott belseje teljesen üresen ásított, miközben a bonyolult sárgaréz zár felülete karcolásmentesen ragyogott a falilámpa sárgás fényében.

– Ez képtelenség! – méltatlankodott Herr Lindner, miközben zsebkendőjével megtörölte az izzadó homlokát. – A kulcs mindvégig a mellényzsebemben volt! Semmi sincs feltörve, mégis hiányzik a tartalom!

– A zárok meglepő módon nagyon lojális szerkezetek, mein Herr – jegyezte meg

Monsieur Émile Vaneau halk, kimért hangon, miközben közelebb lépett, és meleg szürke tekintetével végigmérte a lakkszelencét. – Rendszerint csak annak engedelmeskednek, aki a megfelelő eszközt forgatja bennük. Vagy annak, aki jobban ért a nyitásukhoz, mint maga a készítőjük.

Laurent, a hálókocsi-kalauz feszülten állt a detektív mögött, lámpáját az üres doboz belsejére irányítva. A folyosó távolabbi szegletében a sűrű fátylat viselő hölgy tétován megtorpant. Bár igyekezett úgy tenni, mintha csupán az éjszakai tájat figyelné a vastag ablaküvegen át, apró bőrkesztyűs keze feszülten szorította a táskája pántját.

– Maga talán azt akarja sugallni, hogy én magam ürítettem ki a dobozt? – horkant fel Lindner, szemeit forgatva.

– Egyelőre csupán azt állítom, hogy egy sértetlen zár ritkán tiltakozik a használat ellen – válaszolta Vaneau halvány, szinte észrevétlen mosollyal. A detektív nem nyúlt a szelencéhez; ehelyett lassan lehajolt, s a fülke szőnyegének szélét vizsgálta meg, ahol a bársonykárpit találkozott a keskeny részegéllyel. Egy egészen apró, szürke porszemcse-felhalmozódásra lett figyelmes, amely halvány levendulaszagot árasztott magából.

– A gondos elkövető mindig ügyel a részletekre – fűzte hozzá halkan Vaneau, miközben felegyenesedett. – Ám a sietség gyakran sajátos illatnyomokat hagy maga után.

Az Intercontinental Expressz egyenletes sebességgel száguldott tovább a sötét éjszakában, a következő állomás, Lichenau irányába. A rejtély első szála kibontakozott, s bár a válaszok még a homályban rejtőztek, Émile Vaneau szeme előtt a kirakós első darabjai már elkezdtek a helyükre kerülni.

64. XI/3. A fekete lakkszelence — Finom illatnyomok és a fojtott gyanú

Mr. Poliniak

Herr Lindner csikorgó fogakkal igazította meg a mellényét, miközben tekintete felváltva cikázott a nyitott lakkszelence és a folyosón várakozó fátyolos hölgy között. A fojtott indulat szinte vibrált a nyolcas fülke szűkös terében.

– Nyilvánvaló, hogy álkulccsal próbálkoztak! – jelentette ki határozottan a férfi, s vaskos

ujjával az ajtó felé bökött. – Vagy a kalauz úr hanyagsága folytán valaki besurrant, amíg én az étkezőkocsiban tartózkodtam!

– Az álkulcsok ritkán hagynak maguk után levendulaillatot, mein Herr – jegyezte meg Monsieur Émile Vaneau halk, kimért hangon. – És még ritkábban zárják vissza maguk után a dobozt anélkül, hogy a zárszerkezet finom sárgaréz lamelláin a legkisebb karcolást is ejtenék.

Laurent, a hálókocsi-kalauz kényelmetlenül fészkelődött az egyenruhájában. A lámpása halvány sárga fényt vetett a doboz selyembélésére.

– Biztosíthatom, Monsieur Vaneau, hogy a folyosót egyetlen percre sem hagytam őrizetlenül – mondta a kalauz halk, bocsánatkérő tónusban. – Csupán a fiatal hölgy haladt el erre, amikor a teáját kérte a szalonkocsiból.

A fátyolos hölgy ekkor alig észrevehetően felemelte a fejét. Finom selyemkesztyűs keze még szorosabban fonódott a retikül pántjára, ám egyetlen szót sem szólt. A fátyol sűrű szövédéke mögül csupán a tekintetének feszült csillogása volt kivehető.

– Maga tehát a hölgyet gyanúsítja? – fordult Lindner felindultan a detektív felé, miközben láthatóan megkönnyebbült, hogy a figyelem elterelődött saját felelősségéről. – Tudtam én! Egy egyedül utazó nő az éjszakai expresszen mindig...

– Egyelőre csupán azt állítom – vágott közbe Vaneau olyan halkan, hogy Lindner kénytelen volt elhallgatni –, hogy a látszat néha meglepő leleményességgel igyekszik kiszolgálni a leggyorsabb feltételezéseinket. A levendula valóban kedvelt illatszer a hölgyek körében, de előszeretettel használják a csomagkészítők is a molyok távoltartására.

A nyugalmazott fődetektív lassan előhúzta zsebéből finom vászonzsebkendőjét, és rendkívül óvatosan felcsípte vele a szőnyeg szélén talált szürke porszemcsét. Nem a lakkszelencét nézte, hanem a fülke ablakkeretét, amelynek alján finom, szinte láthatatlan rézreszelék csillogott a lámpa fényében.

– A zár nem volt feltörve – állapította meg halkan Vaneau, s tekintete átklott a hálókocsi-kalauz egyenruhájának rézgombjaira, majd Lindner óraláncára. – Ami azt jelenti, hogy a rejtély kulcsa nem abban rejlik, miként nyitották ki a dobozt, hanem abban, hogy valójában mi került bele, mielőtt a vonat elhagyta volna az előző állomást.

Az Intercontinental Expressz kerekei ütemesen kattogtak a síneken, ahogy a szerelvény a sötétségbe burkolózó éjszakában száguldott tovább Mireval felé. Herr Lindner zavartan

nézett a detektívre, míg a fátyolos hölgy lassan megfordult, és némán visszalépett saját fülkéje felé. A fekete lakkszelence rejtélye még nem oldódott meg, de a téves nyomok hálójá mögött már derengeni kezdett a valóság.

65. XI/4. A fekete lakkszelence — A rézporos ablakkeret és a vakvágány

Mr. Poliniak

Herr Lindner türelmetlenül megtörölte az izzadt homlokát, miközben tekintete kétségbeesetten méregette a kinyitott lakkszelencét. „Mégis mit akar ezzel mondani, Monsieur Vaneau? Hogy a vagyonom el sem tűnt, csupán délibáb volt?” Vaneau lassan elrakta a zsebkendőt, amelynek sarkában a finom szürke porcsík lapult. „A délibábok ritkán hagynak fémreszeléket az ablakpárkányon, mein Herr. De a hirtelen, elhamarkodott következtetések szinte mindig csapdába csalják az embert.”

Laurent, a kalauz, közelebb lépett a lámpással. A sárgás fény csillogó pontokat világított meg a szellőzőnyílás körüli sárgaréz csavarokon. „A szellőző...” – suttogta a kalauz döbbsen. „Valaki kintről próbálkozott volna?” Vaneau halkan elmosolyodott. „A vágy, hogy a rejtélyt egyetlen látványos gesztussal oldjuk meg, mindig megelőzi a tényeket. Ha valaki a szellőzőn keresztül nyúlt volna be, a lakkszelence tetején lévő finom porréteg nem maradt volna ennyire sértetlen.”

A fátyolos hölgy lassan megmozdult a fülke ajtajában. Selyemkesztyűs kezével kiegyenesítette ruhája redőit, s hűvös, csengő hangon megszólalt: „Herr Lindner a fülkébe lépésemkor azonnal kijelentette, hogy a doboz üres. Ám egyetlen pillanatra sem láttam, hogy a kulcsát elővette volna a mellényzsebéből.” A kijelentés úgy hullott a szűk fülke feszült csendjébe, mint egy nehéz kavics a még meg nem fagyott tó felszínére.

Lindner arca pirosba fordult a hirtelen felindulástól. „Ez rágalom! A doboz súlya... a doboz súlyából éreztem, hogy hiányzik az adólevél!” – tiltakozott pöffeszkedve. Vaneau nyugodtan végigsimította ősz bajuszát. „A súly valóban csalóka szövetséges, különösen akkor, ha az ember eleve arra számít, hogy megkárosítják. De kérdem én: mikor vizsgálta meg utoljára a szelence alját?”

A nyugalmazott fődetektív óvatosan felemelte a fekete dobozt a bársonykárpitozású

asztalról. A tárgy külsőre érintetlennek tűnt, ám ahogy a lámpás fénye rávetődött, a lakkozás finom alsó illesztésénél egy apró, szinte észrevehetetlen hézag csillant meg. „Nem az álkulcs nyitotta ki a szelencét, és nem is az ablakon át emelték ki a tartalmát” – mondta halkan Vaneau, miközben tekintete megállapodott a láthatóan elbizonytalanodó Lindneren. „Valaki gondoskodott róla, hogy a félrevezetés sokkal előbb elkezdődjön, mint ahogy a szerelvény kifutott volna az állomásról.”

66. XI/5. A fekete lakkszelence — Az eltolt illesztés és a hűvös logika

Mr. Poliniak

Monsieur Vaneau finom mozdulattal végighúzta a mutatóujját a szelence alsó éle mentén. A fekete lakkréteg alatt apró, szinte láthatatlan illesztés húzódott, amely a lámpás sárgás fényében tompa fémes csillogást vetett. „A legtöbb ember abban a hiszemben él, hogy a zár védi az értékeit” – jegyezte meg halkan a nyugalmazott fődetektív. – „Holott a zár gyakran nem egyéb, mint egy rendkívül meggyőző cégér, amely eltereli a figyelmet a szerkezet valódi bejáratáról.”

Herr Lindner arca kövér cseppekben gyöngyözött, miközben zsebkendőjével idegesen törölgette a nyakát. „Azt akarja sejtetni, Monsieur Vaneau, hogy az okirat soha nem is volt a kulccsal nyitható rekeszben?” – kérdezte rekedten, fél szemmel a fülke nyitott ajtajára pillantva. „Én csupán a tényeket tisztetem, mein Herr” – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – „A tények pedig nem ismernek indulatokat, legfeljebb a mechanika szigorú törvényeit.”

A fátyolos hölgy közelebb lépett, selyemruhájának halk suhogása kíséretében. Finom kesztyűs kezével a doboz sárgaréz szegélyére mutatott. „Ha az alsó lap elmozdítható volt, akkor a hiányzó irat nem tűnt el, csupán egy másik, rejtett rétegben pihen” – jegyezte meg csengő, hűvös hangon. Vaneau enyhén meghajolt felé. „A hölgy megfigyelése éppoly pontos, mint amennyire kényelmetlen azok számára, akik a lezárt doboz meséjére építették a teóriájukat.”

Laurent, a kalauz, magasabbra emelte a lámpást, hogy a fény jobban megvilágítsa a bársonyborítású kis asztalt. A kerekek egyenletes, ritmikus kattogása a síneken hirtelen

mélyebb tónusra váltott, ahogy a szerelvény belépett a sziklafalak közötti szűk vágányszakaszra, közeledve Clerval állomása felé. A hálókocsi kényelmes melege és a kívülről beszűrődő éjszakai hideg finom párát rajzolt az ablaküvegre.

„A félrevezetés művészete abban rejlik” – folytatta Vaneau, miközben egy apró részegecset finoman megnyomott a szelence sarkán –, „hogyan a gyanút a legnyilvánvalóbb pontra tereljük. A sértetlen zárszerkezet és a rézporos ablakkeret mind azt a célt szolgálta, hogy Önök az ablakon át távozó tolvajt keressék, miközben az adólevél egyetlen hüvelyket sem mozdult el a doboz alsó falából.”

A fülkében rekedt a levegő. Herr Lindner tehetetlenül szorongatta az ingujját, miközben a doboz alsó lapja egy alig hallható kattanással mikrométernyit elmozdult a helyéből.

67. XI/6. A fekete lakkszelence — A rugós retesz és a csendes gyanú

Mr. Poliniak

A rugós retesz finom, fémes kattanása visszhangot vert a Nyolcas fülke fafallal borított szűk terében. A fekete lakkszelence alsó lapja lassan, mint egy engedelmes fiók, két milliméternyit kicsúszott a helyéről, megmutatva a selyembélés mögött rejtőző, keskeny acéllemezt. Herr Lindner arca szürke árnyalatot vett fel, és zavart mozdulattal simította le gyűrött zakójának hajtókáját.

„Úgy vélem, mein Herr, a mechanika ritkán hazudik” – jegyezte meg Monsieur Vaneau, miközben hüvelykujjával óvatosan megérintette a leleplezett acélfelületet. – „A zárszerkezete nem sérült, mert a nyitáshoz soha nem volt szükség kulcsra. Csupán némi türelemre és a megfelelő nyomáspont ismeretére.”

„Ez még nem bizonyít semmit!” – csattant fel Herr Lindner, bár a hangja érezhetően bizonytalanul csillogott a rekedtség mögött. „Bárki megtudhatta a trükköt! Akár a kalauz is!” Laurent, a hálókocsi kalauza meg sem rezzent, csupán a lámpást emelte kissé stabilabb szögbe. Vaneau egyetlen szelíd pillantással hűtötte le a férfit: „A gyanúsítás, Lindner úr, ritkán helyettesíti a bizonyítékot, ám annál pontosabban jelzi a beszorult helyzetet.”

A fiatal fátyolos hölgy egyetlen lépést tett előre. Fekete kesztyűs kezében apró, ezüsttel

hímzett zsebkendőjét szorongatott. „Ha az alsó rekesz nyitva volt, akkor az adólevél nem rablás áldozata lett, hanem valaki szándékosan helyezte át a belső zárólemez alá” – mondta halk, mégis kristálytisza hangon. Vaneau lassan bólintott. „Kiváló észrevétel. A kérdés már csak az, hogy a dokumentumot elrejteni akarták, vagy éppen megőrizni valaki más előtt.”

Odakint az éjszakai táj hirtelen kitágult, amint az Intercontinental Expressz elhagyta a sziklasírtet, és a szerelvény egyenletes robogással fordult rá a Velleron felé vezető hosszú völgyi ívre. Az ablaküvegen végigfutó apró vízcseppek megtörték a fülke sárgás fényét.

Vaneau nem siettette a mozdulatot. Karcsú ujjával megemelte a keskeny acéllemezt, de a rekesz alján nem papír lapult, hanem egy apró, viasszal lepecsételt rézhenger. A nyugalmazott fődetektív ajkán leheletnyi, száraz mosoly jelent meg. „A rejtélyek természetrajzához tartozik, hogy amikor azt hisszük, a válaszhoz értünk, csupán egy újabb ajtó kilincsét fogjuk meg.”

68. XI/7. A fekete lakkszelence — A lepecsételt rézhenger és a szűkülő kör

Mr. Poliniak

A rézhenger gomb alakú zárókupakján lévő vörös viaszpecsét sértetlenül csillogott Laurent lámpásának sárgás fényében. Monsieur Vaneau két ujjával óvatosan megemelte a kis fémtárgyat, majd a szemmagasságához emelte, mintha csupán egy ritka érmét tanulmányozna. A címeres nyomat mélyedéseiben a viasz még nem porladt el, ami gyors, ám annál megfontoltabb rejtésre utalt.

„Ez felháborító!” – köszörülte meg a torkát Herr Lindner, miközben tekintete idegesen cikázott a lakkszelence kiürült alsó rekesze és a detektív keze között. „Azt állította, a dokumentum lesz ott! Ehelyett egy fémdarabbal szórakoztat bennünket, miközben az igazi tolvaj már messze járhat!”

„A türelmetlenség, Lindner úr, ritkán szaporítja a bizonyítékokat, viszont meglehetősen gyorsan fárasztja a társaságot” – válaszolta Vaneau rendíthetetlen nyugalommal. „A dokumentum hiánya maga is üzenet. Aki ezt a hengert a rekeszbe helyezte, nem

elpusztítani akarta a papírt, hanem kicserélni egy olyan zálogra, amelynek értéke kizárólag a jelenlévők előtt ismert.”

A fiatal fátyolos hölgy visszahúzódott az ajtókeret mellé, ám kesztyűs ujjai finom feszültségről árulkodtak a táskája pántján. „Ha a pecsét a családi monogramot viseli, Vaneau úr, akkor a henger tartalmát nem a tolvaj, hanem a doboz eredeti tulajdonosa hagyta hátra” – jegyezte meg halkan.

Vaneau elismerő pillantást vetett a hölgyre, majd a kalauz felé fordult, aki továbbra is szilárdan tartotta a lámpást. „Kiváló megfigyelés. És éppen ez a finom ellentmondás teszi érdekessé a helyzetet. Mert aki a lakkszelence zárszerkezetét ismerte, pontosan tudta, hogy a rugós retesz csak egy megfelelő súlyú tárgy behelyezésekor ugrik vissza a helyére.”

A szerelvény kerekének csattogása ritmikusan visszhangzott a fülke falai között, amint az Intercontinental Expressz magabiztosan szelte át az éjszakai völgyet Bravant irányába. Vaneau óvatosan a zsebébe csúsztatta a rézhengert, és zakója hajtókáját megigazítva az folyosó felé pillantott. A rejtély hálója tovább szövődött, de a szálak már láthatóan egyetlen pont felé mutattak.

69. XI/8. A fekete lakkszelence — A kiegészítő súly és az eltakart jelzés

Mr. Poliniak

A folyosó halvány sárgaréz lámpájának fényében Monsieur Vaneau ujjá finoman végigsiklott a rézhenger oldalán. A felületen látható parányi, szinte alig észrevehető karcolás nem véletlen sérülés volt: egy gondosan illesztett vájat rajzolódott ki, amely pontosan illeszkedett a fekete lakkszelence belső rugójához.

„Úgy véli, hogy a papírokat már régen elvitték?” – kérdezte Herr Lindner, miközben homlokát törölgette egy finom batisztzsebkendővel. „Mert ha így van, akkor elpazaroljuk az időnket!”

„A gyanakvás meglehetősen hasznos tulajdonság, Lindner úr, de túlzott mértékben adagolva csupán a vérnyomást emeli” – jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben a henger súlyát a tenyerén mérlegelte. „A dokumentum nem tűnt el a szerelvényről. A

rézhenget nehézkesége arra utal, hogy a belseje nem üres. Aki felcserélte a lakkszelence tartalmát, nem menekülni akart, hanem időt nyerni.”

A fiatal fátyolos hölgy fél lépést tett előre, s sötét kesztyűs kezét a fülkeajtó keretére helyezte. „De miért zárták volna le a családi pecséttel, ha nem akarták, hogy felismerjék?”

„Mert a felismerhetőség néha a legjobb álcázás” – válaszolta a detektív. Laurent felé fordult, aki mozdulatlanul, példás szolgálatkészséggel tartotta a lámpást. „Megfigyelte a doboz peremét, Laurent? A lakkréteg a pántok körül frissen törött. A csere alig néhány órával ezelőtt történt.”

A kerek egyenletes ritmusa visszhangzott a hálókocsi éjszakai csendjében, amint az Intercontinental Expressz rendületlenül haladt előre. Mireval állomása még a horizont jótkony homályába vészett, de Monsieur Vaneau tekintetében már felsejlett a kör bezárulásának kezdete.

70. XI/9. A fekete lakkszelence — A hajlított réztű és a hajnali csend

Mr. Poliniak

A hálókocsi keskeny folyosóján a sárgaréz lámpás fénye halvány aranszegélyt vont Monsieur Vaneau alakja köré. A nyugalmazott fődetektív hüvelykujja finom, kimért mozdulattal nyomta meg a fekete lakkszelence alsó peremét, mire a rejtett szerkezet apró, szinte hallhatatlan kattanással engedett a nyomásnak. A fedél alatt feltáruló bársonybélésen apró, hajlított réztű csillant meg, amely nem a szelence eredeti tartozéka volt.

„Ez felháborító!” – háborodott fel Herr Lindner, miközben idegesen igazgatta meg a nyakkendőjét. „Azt akarja állítani, hogy valaki a szemünk láttára, a nyitott fülkeajtó mellett manipulálta a zárat?”

„A vakmerőség csupán a felkészületlenség hiányát álcázza, Lindner úr” – jegyezte meg Vaneau halkan, miközben a réztűt a zsebkendője sarkával óvatosan kiemelte a helyéről. „A rejtett rugó megkerülése pontosan három másodpercet vesz igénybe annak, aki ismeri a doboz szerkezetét. Aki pedig nem ismeri, az legfeljebb a saját türelmét teszi

tönkre vele.”

A fiatal fátyolos hölgy óvatosan visszahúzódott a nyolcas fülke küszöbétől, kesztyűs kezét szorosan a retiküljére kulcsolva. „De ha a papírok nincsenek a szelencében, akkor az egész utazás értelmét veszítette, nem igaz?”

„A tárgyak ritkán vesztik el az értelmüket, kisasszony, legfeljebb a tulajdonosaik változnak meg” – felelte a detektív, és tekintete egyetlen pillanatra a hölgy sötét kesztyűjének varrására tévedt. Laurent, a kalauz, mozdulatlanul tartotta a lámpást, meg sem rezdülő arccal várva a folytatást. Vaneau a hűvös ablaküvegre pillantott, ahol a sötét táj kontúrjai mögött már Saint-Mireux állomásának távoli jelzőfényei derengtek fel. A kör lassan bezárult, s a végső következtetéshez már csak egyetlen részlet hiányzott.

71. XI/10. A fekete lakkszelence — Az elfedett varrás és a végső megálló

Mr. Poliniak

Monsieur Émile Vaneau lassan elmozdult a fülke ajtajától, és kényelmesen kihúzta mellényzsebéből a régi, finoman gravírozott ezüst zsebóráját. Kinyitotta, egyetlen pillantást vetett a ketyegő mutatókra, majd halk kattanással visszazárta a fedelet.

– Pontosan öt perc múlva Valcourt állomásra érkezünk – mondta teljesen kiegyensúlyozott hangon, mintha csupán az időjárásról emlékezne meg.

„Akkor talán ideje tisztázni, mi történt” – fordult az egybegyűltek felé. „Mindannyian azt hitték, hogy a lakkszelence tartalmát egy gátlástalan tolvaj törte fel az éjszaka folyamán. A fülkében talált hajlított réztű arra szolgált, hogy mindannyiunkat meggyőzzön: egy gyakorlatlan behatoló hibát követett el. Ez volt a félrevezetés. Ám a doboz zára valójában nem sérült meg.”

Vaneau óvatosan megemelte zsebkendőjét, amelyben a réztűt tartotta. „Ez a finom kis eszköz nem a zárat feszítette ki, hanem egy vékony selyemszálat tépett ki a tettes kesztyűjének béléséből. Az iratok sosem hagyták el a fülkét kívülről, hiszen a kisasszony már a doboz felnyitása előtt a retiküljébe rejtette azokat. A fátyol nemcsak az arcot takarja el kitűnően, hanem a túlságosan zaklatott tekintetet is.”

Herr Lindner döbbenten lépett egyet hátra, miközben a hölgy felcsattant: „Ez abszurd

vád! Nincs semmi bizonyítéka!”

„A bizonyítékok ritkán kiabálnak, kisasszony” – felelte Vaneau higgadtan. „Csupán türelmesen várják, hogy valaki észrevegye őket. Az elkövető tehát...”

A detektív nem tudta befejezni a mondatot. A szerelvény hirtelen nagyot fékezett; a csikorgó fém hangja végigfintorgott a kocsikon, a fali lámpák megbillentek, és a kalauz tálcáján lévő kristálypoharak csörrenve koccantak egymáshoz. Az Intercontinental Expressz lassan, méltóságteljesen begördült a kivilágított Valcourt állomás peronjára.

Az automatikusan feltáruló ajtóknál két helyi nyomozó jelent meg, akik határozott léptekkel haladtak végig a folyosón. A vezetőjük röviden körbenézett a feszült társaságon, majd egyenesen a fátyolos hölgy felé fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, a diplomáciai okmányok eltulajdonításának ügyében.

Vaneau elégedetten simította meg az ingujját, s csak ekkor fejezte be a félbeszakadt gondolatot:

– ...ahogyan azt a rendőrségnek küldött sürgönyömben már részletesen kifejtettem.

A letartóztatott hölgyet elvezették, s a fülkék ajtai mögül kimerült utasok szivárogtak ki a hűvös éjszakai levegőre. A személyzet megkönnyebbülten sóhajtott fel. Laurent kalauz elégedetten bólintott Vaneau felé, miközben a peronról egy új utas lépett a VIP hálókocsi lépcsőjére: egy magas, szótlan úriember, aki feltűnően kevés poggyászt – csupán egy apró, cizellált rézkulccsal lezárt elefántcsont dobozkát – hozott magával. Vaneau egyetlen hűvös, kíváncsi pillantást vetett az új jövevényre, miközben a vonat ajtajai becsukódtak, s a szerelvény komótosan kigördült az állomásról a sötét táj felé.

72. XII/1. A faragott elefántcsont pipa — Éjszakai suhanás és a különös illat

Mr. Poliniak

A kivilágított Valcourt állomás lassan elmaradt a sötétségben, ahogy az Intercontinental Expressz nehéz acélkerekei újra megfeszültek az éjszakai síneken. Laurent, a hálókocsi kalauza megkönnyebbült sóhajjal törölte meg a homlokát, s elismerő pillantást vetett Monsieur Vaneau felé. Az ősz hajú detektív csupán egy apró, alig észrevehető

fejbicventéssel nyugtázta a hálát, miközben visszasétált a VIP szalonkocsi melegébe.

A frissen felszállt utasok még a csomagjaikat rendezgették. Egy szikár, szürke öltönyös úr – Sander professzor – kínos gondossággal helyezte el a selyemkendőbe csavart, finom megmunkálású fa dobozát a kalaptartón, miközben a mellette ülő elegáns hölgy, Madame Lemaire elégedetlenül igazította meg prémes gallérját. „A huzat ebben a kocsiiban egyszerűen tűrhetetlen” – jegyezte meg a hölgy hűvös élel.

„A huzat csupán azt jelzi, asszonyom, hogy a szerelvéný halad, és nem rekedtünk a múltban” – jegyezte meg Vaneau száraz, kimért eleganciával, miközben helyet foglalt a fali lámpa alatti plüssfotelben. A válasz gyorsan csendre intette a hölgyet, s a szalonban visszatért a megszokott, finom feszültséggel teli béke.

A vonat már javában száguldott a következő állomás, Miremont felé, amikor a vidéki táj teljesen sötétbe burkolózott az ablakok túloldalán. Az utasok lassan visszahúzódtak a saját fülkéikbe, s a folyosókon átvette az uralmat a tompa, monoton zakatolás. Vaneau mozdulatlanul ült, tekintete a sötét üvegfelületet követte, de finom megfigyelőképesége már jelzést adott: az új érkezők mozdulataiban apró, szándékos diszharmonia lappangott.

A sejtés hamarosan testet öltött. Egy halk, fojtott kiáltás törte meg a hálókocsi csendjét, majd a fülkesor végéből Sander professzor lépett ki elfehéredett arccal. A fülke ajtajának zárja sértetlen volt, a fadoboz a helyén állt a kalaptartón, ám a bársonybélésből hiányzott a professzor legértékesebb gyűjtői darabja: a ritka, finoman faragott elefántcsont pipa. A rejtély csendben, de elkerülhetetlenül felütötte a fejét a robogó vonaton.

73. XII/2. A faragott elefántcsont pipa — A bársonybélés nyoma és a hűvös dohányillat

Mr. Poliniak

Sander professzor izgatottan mutatta a nyitott fadobozt, amelynek sötétkék bársonybélése valóban üresen ásítózott. Laurent kalauz idegesen igazgatta a sapkáját, mintha a felelősség máris az ő vállát nyomná, míg Madame Lemaire a szalonkocsi ajtajában megállva, hűvös távolságtartással figyelte az eseményeket.

„Kérem, uraim, ez felháborító!” – méltatlankodott a professzor, miközben reszkető ujjával a doboz rézpántos szélét simogatta. „Az ajtó zárva volt, a doboz érintetlenül állt a kalaptartón, a pipa mégis köddé vált! Mégis milyen biztonság ez?”

Monsieur Vaneau csendesen lépett a fülkébe. Nem sietett; mozdulatai a megszokott, kimért eleganciát tükrözték. Szürke szemével először a rézreteszt, majd a bársony finom benyomódásait pásztázta. „A biztonság, professzor úr, gyakran csupán illúzió, amelyet a kulcs elfordításának hangja táplál” – jegyezte meg halkan. „A zár valóban sértetlen, ami vagy egy mesterien kezelt álkulcsra, vagy egy meglepően fegyelmezett jelenlétre utal.”

Madame Lemaire elégedetlenül vont vállat. „Vagy arra, hogy a professzor úr egyszerűen elhagyta a holmiját, mielőtt felszállt volna a vonatra.” Vaneau lassan a hölgy felé fordult, s ajkán halvány, finom mosoly jelent meg. „A szórakozottság valóban emberi tulajdonság, asszonyom. Ám a bársony mélyedésében maradt, még friss dohánypor jelenléte arra utal, hogy a tárgy egészen az elmúlt negyedóráig ezen a vonaton tartózkodott.”

A válasz után a kabinban csend támadt. A szerelvény ütemes zakatolása kitöltötte a teret, ahogy az Intercontinental Expressz magabiztosan haladt tovább a hűvös éjszakában Miremont felé. Vaneau nem sietette a megállapításokat; tudta, hogy a részletek előbb-utóbb megszólalnak.

74. XII/3. A faragott elefántcsont pipa — A sárgaréz karcolás és a hamis árnyék

Mr. Poliniak

Sander professzor láthatóan elhúlt a dohánydohány-por említésére, s meglepett pillantást vetett a nyitott doboz kék bársonyára. „De hát ez lehetetlen! Én magam nem gyújtottam rá a fülkében, mióta felszálltam!” – jelentette ki hevesen, miközben kétségbeesetten igazgatta szemüvegét.

Madame Lemaire karba font kézzel, hűvösen lépett közelebb. „Talán a huzat hordta be a folyosóról, professzor úr. A vasúti utazás köztudottan tele van kellemetlen melléktermékekkel.” Laurent kalauz eközben feszülten állt a küszöbön, s halkan hozzátette: „Én senkit sem láttam a fülke közelében az elmúlt órában, uraim. Csupán

Madame Lemaire sétált el a szalonkocsi felé.”

Monsieur Vaneau nem reagált a megjegyzések élére. Lassan hajlott a kis asztalka fölé, majd finom, kimért mozdulattal végighúzta ujját a doboz sárgaréz pántjának szélén. „A szél valóban sok mindent magával sodorhat, asszonyom, de a dohányfinompor nem szokott szabályos, félkör alakú ívben megüledni a bársony sarkában” – jegyezte meg halkan. „Ez a nyom nem kívülről érkezett, hanem a tárgy elmozdításának pillanatában hullott le.”

„Azt akarja mondani, hogy a lopás pillanatokkal ezelőtt történt?” – kérdezte a professzor, s gyanakvóan nézett a kalauzra, majd a hölgyre. Vaneau halvány mosollyal fordult felé. „Egyelőre csak azt állítom, hogy a tettes igyekezett nagyon gyorsan végezni. A pánt apró karcolása legalábbis arra utal, hogy a záróreteszt nem a hozzá illő, finom kulccsal mozdították el.”

Madame Lemaire türelmetlenül megkoppintotta a padlót a cipője sarkával. „Ön mindig ilyen rejtélyesen fogalmaz, Monsieur Vaneau?” A nyugalmazott fődetektív megőrizte sziklányi nyugalmit. „Nem, asszonyom. Csak akkor, amikor a pusztá feltételezések hamarabb születnek meg, mint a tények.”

A szerelvénnyel ütemes kattogása kiegyensúlyozott ritmust adott a fülkében uralkodó csendnek, amint az Intercontinental Expressz magabiztosan suhant a sötétedő tájban Pont-Lévêque felé. A félrevezetés kísérlete egyértelmű volt, de Vaneau tekintetében már felsejlett a kirakós következő, eddig rejtett darabkája.

75. XII/4. A faragott elefántcsont pipa — A pörkölt cikória és a finom porszemek

Mr. Poliniak

A szerelvénnyel zökkenőmentesen gördült át Pont-Lévêque megvilágított peronja mellett, a kerekek ütemes kattogását pedig a VIP hálókocsi sűrű bársonyfüggönyei fojtották tompa morajlássá. Sander professzor idegesen törölgette pápaszemét, miközben szemeit egyetlen pillanatra sem vette le a doboz béléséről. „Ha a záróreteszt erőszakkal mozdították el, akkor a tettesnek pontos célszerszámmal kellett rendelkeznie! De hát ki tartana magánál ilyesmit egy első osztályú utazás során?”

Madame Lemaire finom, élre hajtogatott zsebkendőt húzott elő selyemretiküljéből, majd hűvös, kimért mozdulattal legyintett. „A feltételezés maga is túlzó, professzor úr. Úgy beszél, mintha a társaságunkban valaki rejtett lakatosműhelyt rendezett volna be a fürkájében.” Laurent kalauz eközben halkán köszörülte meg a torkát a küszöbön állva. „A szalonkocsi felőli átjárót kilenckor bezártuk, asszonyom. Az éjszaka folyamán senki nem kért kulcsot a folyosói szekrényekhez.”

Monsieur Vaneau nem avatkozott be a szóváltásba. Egy apró, csillogó csipeszt vett elő a mellényzsebéből, s azzal emelte ki a kék bársony sarkából a sötét porszemcsék legkisebb maradványát. „A szándék, mint oly gyakran, most is gyorsabb volt a gondosságánál” – jegyezte meg halkán, miközben a porszemet egy apró üvegcsébe engedte. „A felületes szemlélő könnyen összetéveszteni a közönséges pipadohányt a pörkölt cikóriagyökér finomra őrölt származékával.”

Sander professzor elhűlten meredt a detektívre. „Cikória? De hát az nem dohány! Miért szórt volna bárki cikóriát az elefántcsont pipa helyére?” Vaneau halvány, megértő mosollyal fordult a tudós felé. „Hogy a gyanút egy határozott, ám teljesen téves csapásra terelje. A hamis illat elfedheti a nyomokat, de a mértani precizitás hiányát nem tudja leplezni.”

Madame Lemaire összefonta karját, s megvető pillantást vetett a kis üvegcsére. „Ön szerint ez a szálnalmas elterelés bárkit is megtéveszthetett volna?” Vaneau higgadtan tette vissza a csipeszt a mellényébe. „Tökéletesen működött egészen addig, amíg fel nem tettük a megfelelő kérdést, asszonyom.” A szerelvény lágyan megdőlt a kanyarban, s a folyosó sárgaréz lámpái ritmikusan megrezdültek, amint az Intercontinental Expressz magabiztosan száguldott tovább a ködbe burkolózó Vandeles állomás felé.

76. XII/5. A faragott elefántcsont pipa — A sárgaréz illesztés és a finom karcolat

Mr. Poliniak

A szerelvény kiegyensúlyozottan haladt át a Vandeles utáni kanyargós szakaszon, miközben a VIP hálókocsi szalonjában a lámpák borostyánszínű fényt vetítettek a mahagóni asztalra. Monsieur Vaneau apró nagyítóval a kezében hajolt az elefántcsont

pipa üresen maradt doboza fölé, s hűvös figyelemmel tanulmányozta a szelence rejtett sarkait.

„Ha alaposabban megfigyeljük a rézpántok illesztését,” – kezdte Vaneau halk, kimért hangon –, „láthatjuk, hogy a jobb oldali zsanér mikroszkopikus mértékben elmozdult. Nem erőszakos feszítés hatására, hanem egy apró, rendkívül finom emelőkar szándékos nyomán.”

Sander professzor izgatottan igazította meg pápaszemét, s közelebb lépett a dobozhoz. „Ez azt jelentené, detektív úr, hogy a tettes nem a zárat törte fel, hanem magát a szerkezet tengelyét fordította ki? De ehhez mérnöki pontosságú célszerszámmra lett volna szükség!”

Madame Lemaire türelmetlenül megkoppintotta a szőnyeget cipője sarkával, s hűvös megvetéssel tekintett a műszerre. „Túlkombinálja a dolgot. Egy mezei tolvaj nem foglalkozik finommechanikával, egyszerűen elviszi, ami értékes, és nem hagy időt a számtani fejtörőkre.”

- A mezei tolvajok, asszonyom, ritkán hagynak maguk után ennyire tökéletes arányokat – jegyezte meg Vaneau száraz, elegáns mosollyal. - Az elkövető túlságosan is vigyázott arra, hogy a doboz külseje sértetlen maradjon, s ezzel a gondossággal elárulta saját felkészültségét.

Laurent kalauz közben halkán lépett a fülkébe egy tálca gőzölgő teával. „Monsieur Vaneau, a vonatszemélyzet ellenőrizte a szomszédos kocsi átjáróit. Az ajtók zárva voltak, pótbehatolásnak semmi nyoma.”

Vaneau köszönettel átvette a csészét, majd az ablakon túli sötétségbe pillantott. „A válaszok ritkán rejtőznek a szomszédos kocsikban, Laurent. Sokkal inkább azokban a részletekben, amelyeket a megfontolt utazó a saját zsebében hord.” A szerelvénnyel lágyan megdőlt a sínváltón, miközben az Intercontinental Expressz magabiztosan száguldott tovább a Saint-Mérac felé vezető éjszakai szakaszon.

77. XII/6. A faragott elefántcsont pipa — Az elfedett mikronyom és a bársonyreszelék

A szalonfülke csendjét csupán a sínek egyenletes, ritmikus kattogása törte meg, miközben a szerelvény magabiztosan hasította az éjszakát Saint-Mérac elhagyása után. Monsieur Vaneau csöndesen visszaült a bársonyfotelbe, és a nagyítót most a faborítású szelence belső rekeszének szélére irányította. A lámpa borostyánfényében apró, szinte láthatatlan szemcsék csillogtak a finom selyem bélésen.

„Nézze csak meg közelebbről, professzor,” – mondta Vaneau halkán, felajánlva a nagyítót Sandernek. – „A bársonybélés peremén található mikroszkopikus reszelék nem az elefántcsontból származik, és nem is a külső rézpántokból. Ez hűvös, megmunkált horgany-ötvözet.”

Sander professzor előrehajolt, óvatosan átvette az eszközt, majd elfojtott felkiáltással igazította meg pápaszemét. „Rendkívüli! Ez azt jelenti, hogy a tettes egy speciális, puha fémből készült segédeszközt használt, hogy kiemelje a pipát anélkül, hogy a tokban maradt finom dohányillat megváltozna vagy a rejtett üreg sérülne?”

Madame Lemaire elégedetlenül csóválta meg a fejét, s elegáns legyezőjét finoman a tenyeréhez ütögette. „Igazán elbűvölő ez a fémipari előadás, detektív úr, de nem gondolja, hogy túlságosan sok intellektuális mélységet tulajdonít egy egyszerű zsebtolvajnak? Lehet, hogy csupán egy kopott kulcskarika hagyott nyomot.”

– Az egyszerű zsebtolvajok, asszonyom, általában nem hordanak maguknál horgany-ötvözetből csiszolt precíziós szerszámokat – felelte Vaneau száraz, kimért mosollyal. – És legfőképpen nem szánnak három hosszú percet arra, hogy a bársonyt visszaigazítsák a helyére, miután elérték a céljukat. A tolvaj ideges volt, de a pontosságához való ragaszkodása elárulta őt.

Laurent kalauz halk léptekkel tért vissza a folyosóról, s óvatosan megállt az ajtóban. „Monsieur Vaneau, a szerelvény menetrend szerint halad. A következő megállóig, Auberoche állomásig még jó félóra van hátra. Óhajt esetleg egy friss kancsó feketekávét?”

Vaneau udvarias intéssel köszönt meg a figyelmességet, majd visszacsúsztatta a nagyítót a mellényzsebébe. „A kávé kiváló gondolat, Laurent. A felderítés során a tisztánlátás a legértékesebb szövetségesünk. A tettes ugyanis elkövetett egy apró hibát: túl tökéletes képet akart hagyni maga után, s éppen ezzel mutatta meg, hol kell keresnünk a hiányzó láncszemet.”

78. XII/7. A faragott elefántcsont pipa — A zsebóra kattánása és a horganyötvözet

Mr. Poliniak

A kávé illata még el sem ült a szalonfülkében, amikor Monsieur Vaneau halk zörrenéssel elővette régi, vésett ezüst zseboráját. Kinyitotta a fedelét, s egyetlen nyugodt pillantást vetett a finoman ketyegő mutatókra, mielőtt visszajektette volna a mellényzsebébe.

– Pontosan tizenkét perc múlva Auberoche állomásra érkezünk – jegyezte meg elgondolkodva, majd körbenézett a jelenlévőkön. – S addigra illendő tisztáznunk, hogyan tűnt el az elefántcsont pipa a sértetlenül bezárt szelencéből.

Sander professzor feszülten megigazította pápaszemét, míg Madame Lemaire türelmetlenül meglegyezte magát. Vaneau kimérten folytatta:

– Mindnyájan azt hittük, hogy a tettes a reteszt feszítette meg az éjszaka folyamán, kihasználva a sínek rázkódását. A horganyötvözetből készült finom reszelék azonban egészen más történetet mesél. A félrevezetés ott rejlett, hogy a tolvaj nem kívülről próbálkozott. A szelencét maga a tulajdonos nyitotta ki, ám a dohány rejtett üregét már egy beépített, puha fémből formált precíziós eszközzel emelték ki.

– De hát ki lenne képes ilyen mérnöki pontosságra ezen a vonaton? – tette fel a kérdést a professzor zavartan.

– Csak az, aki pontosan ismerte a bársonybélés alatti rugós szerkezet méreteit, s akinek a keze hozzászokott az aprólékos fémipari munkához – nézett Vaneau száraz, halvány mosollyal Sanderre. – Ön, professzor, a beszélgetésünk elején aprólékos műszerész-reszelékről mesélt, holott a pipa pontos belső mechanizmusát rajtam kívül senki sem láthatta volna... kivéve azt, aki maga készítette a hamisítványt.

Sander professzor arca elfehéredett, s épp tiltakozásra nyitotta a száját, amikor a szerelvény hirtelen akkorát fékezett, hogy a kávéscsészék megcsörrentek a kisasztalon. A csikorgó fékek tompa zaja jelzése volt annak, hogy az Intercontinental Express lassan begördült Auberoche kivilágított peronjára.

Az ajtók sziszegve kinyíltak, s a fülkébe két határozott léptű helyi nyomozó lépett be. A vezetőjük szótlanul körbenézett, majd egyenesen a professzor felé fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, műkincsek álnéven történő eltulajdonítása és

hamisítása ügyében.

- ...és a hiányzó eredeti darabot a táskája duplafenekű rekeszében találják meg – fejezte be Vaneau a félbeszakadt mondatot, mintha a rendőrök érkezése csupán a mondatjelző írásjel lett volna a kijelentése végén.

A tiltakozó professzort gyorsan kivezetzték a peronra. Ahogy Auberoche állomásán a friss éjszakai levegő beáramlott a nyitott ajtón, az utasok egy része leszállott, s újak léptek a folyosóra. Egy magas, fekete kalapos úr sietős léptekkel haladt el a fülke előtt, miközben bőrtáskájából tompa, fémes koccanás hallatszott. Vaneau nem szólalt meg, csupán csöndesen követte tekintetével az új utast, miközben a vonat ajtói becsukódtak, s a szerelvény újra elindult a következő állomás felé.

79. XII/8. A faragott elefántcsont pipa — A csendes elköszönés és a mandulailat

Mr. Poliniak

Auberoche állomásának peronján a hűvös éjszakai szellő átjárta a VIP hálókocsi nyitott ajtaját. Sander professzort csendben elvezették a helyi nyomozók, Madame Lemaire pedig megkönnyebbült sóhajjal csukta be apró, csipkés legyezőjét. Laurent, a kalauz gondosan letörölte a kávéscsészék alatti asztallapot, miközben elismerő pillantást vetett a nyugalmazott fődetektívre.

- Bámulatos, fődetektív úr – jegyezte meg Laurent halk, tisztelettudó hangon. – Úgy tűnik, a hamisítók mindig elfeledkeznek arról, hogy a legkisebb fémreszelék is hangosabban beszél a legkimértebb magyarázatnál.

- A figyelmetlenség az emberi természet legmegbízhatóbb tulajdonsága, kedves Laurent – felelte Monsieur Vaneau, miközben vékony ujjával elsimította az abroszon a finom gyűrődéseket. – A szándékos félrevezetés mindig bonyolultabb szerkezet, mint maga az igazság. S minél bonyolultabb valami, annál több ponton tud elszakadni.

A vonat nehéz ajtajai sziszegve bezáródtak. Az Intercontinental Express lassan kigördült az állomás fényköréből, s a szerelvény ütemes zökkenéssel tért vissza a sötétségbe burkolózó sínek megszokott ritmusához. A kalauz meghajolt és visszavonult, a szalonfülke csendjét pedig a kerekek egyenletes zakatolása töltötte ki.

Ekkor a folyosó felől halk, kimért léptek zaja hallatszott. Az újonnan felszállt utasok egyike, egy szikár, sötét kabátos úr lépett be a VIP kocsi előterébe. Poggyászt nem hozott magával, csupán egy vékony, bőrkötésű jegyzetfüzetet szorított a hóna alá, amelynek sarkából egy szokatlan, sárgaréz csatban végződő szalag lógott ki. Nem szólított meg senkit, ám tekintete egyetlen villanásnyi ideig megakadt a szalon üresen maradt asztalán.

Monsieur Vaneau nem mozdult, csupán a szemöldökét emelte meg kissé, amint tekintetével követte az idegent. Ahogy a férfi elhaladt a fülke előtt, a levegőben finom, kesernyés mandulailat terjengett. A fődetektív lassan óraláncához nyúlt, s miközben a vonat Miremont felé robogott az éjszakában, az új utas megjelenésével már jelen volt a következő fejezet még jelentéktelennek tűnő, első rejtélyes mozzanata.

80. XIII/1. A sárgaréz csatos füzet — Éjszakai csend és a kesernyés pára

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express egyenletes ritmusban szelte a sötétséget, miközben a táj lassan feloldódott az éjszaka hűvös feketeségében. A VIP hálókocsi szalonjában csend honolt; csupán a kerekek halk zakatolása és a kávéfőző fémes kattanása törte meg a nyugalmat. Laurent, a kalauz, friss teát töltött Monsieur Vaneau finom porceláncsészéjébe, s tisztelettudó pillantást vetett az idős úrra.

– A hajnali órák mindig csendesebbek, fődetektív úr – jegyezte meg Laurent halkan. – Bár az új utas, aki Auberoche-nál szállt fel, meglehetősen szűkszavúnak tűnik. Bevonult a hatos fülkébe, és még a kabátját sem vette le.

– A hallgató emberek ritkán okoznak csalódást, kedves Laurent – felelte Monsieur Vaneau, miközben egyetlen kimért mozdulattal felkavarta a gőzölgő italt. – Vagy rendkívül bölcsek, vagy rendkívül sokat próbálnak elrejteni. A tapasztalat azt mutatja, hogy az utóbbi csoport jóval népesebb.

Ekkor a szomszédos fülke ajtaja halk csikordulással kinyílt. A sötét kabátos úr lépett ki a folyosóra, ám ezúttal a sárgaréz csatos jegyzetfüzet már nem volt a kezében. Zaklatottnak tűnt, tekintete végigsiklott a szalonon, majd megállt Vaneau nyugodt

alakján. A levegőben ismét megérződött az a különös, kesernyés mandulailat.

- Segíthetek, uram? - kérdezte Laurent udvariasan, belépve a férfi útjába.

A férfi nem válaszolt. Csupán a zsebébe nyúlt, s egyetlen szót sem szólva sietős léptekkel a szomszédos kocsiátjáró felé indult. Ám amint elhaladt a szalonzsík mellett, egy tompa fémes koccanás hallatszott. Az ablak melletti kis asztalon egy nehéz, lepecsételt rézhenger maradt, amelyből vékony, égett szagú füstszál kanyargott felfelé.

A különös utas nyomtalanul eltűnt a kocsiösszekötő homályában, a visszahagyott rézhenger pedig halk, ütemes kattogásba kezdett. Monsieur Vaneau lassan letette a teáscsészét, s miközben a vonat Beauval állomás felé száguldott az éjszakában, tekintete a füstölgő tárgyra szegeződött.

81. XIII/2. A sárgaréz csatos füzet – Halk kattanások és az olajszagú rejtély

Mr. Poliniak

Laurent halkan megrezzent, amint a kisméretű rézhenger halk, ütemes kattogása kitöltötte a VIP hálókocsi csendjét. A kalauz önkéntelenül hátrált egy lépést, szemeit a füstölgő tárgyra szegezve, mintha az bármelyik pillanatban felrobbanhatna. Monsieur Vaneau azonban a legkisebb zavar jele nélkül hajolt közelebb az asztalhoz, mintha csupán egy ritka óraszerkezet működését tanulmányozná.

- Talán jobb lenne azonnal megállítani a vonatot, fődetektív úr! - suttogta Laurent rekedten, szeme sarokból a vészfék karja felé pillantva.

- Ha ez egy olyan szerkezet lenne, kedves Laurent, amely a végső pusztítás szándékával készült, már nem lenne időnk a vészfék hatékonyságáról vitatkozni - felelte Vaneau szelíden, miközben zsebéből elővett egy finom, hófehér vászonkendőt. - Mellesleg az igazi veszedelem ritkán kattog ennyire teátrálisan. A valódi szándék mindig csendesebb. A nyugalmazott fődetektív a kendővel óvatosan megérintette a fémhengert. A vékony, kesernyés füst nem puskaporból, hanem melegített cikóriaolajból és gyantából származott, amely csupán elfedni hivatott a tárgy belső mechanikáját. Egy utolsó, fémes kattanással a rézhenger borítása finoman elmozdult, s a felületén egy apró, hajlított réztű emelkedett ki, amely láthatóan egy speciális zár kioldására szolgált.

– A sötét kabátos úr nem elmenekült, csupán helyet cserélt a figyelmünkkel – állapította meg Vaneau, miközben tekintetét a hatos fülke félig nyitott ajtója felé fordította. – A henger nem fenyegetés, hanem egy gondosan időzített kulcs. Egy olyan eszköz, amely nélkül a sárgaréz csatos füzet tartalmát senki sem olvashatná el.

Miközben az Intercontinental Expressz egyenletes sebességgel száguldott a sötét éjszakában Montclar állomása felé, Laurent óvatosan benézett a hatos fülkébe. Az utas eltűnt, de az asztalka lapján egy szögletes benyomódás tanúskodott arról, hogy a jegyzetfüzet egészen a legutóbbi percekig ott pihent. Monsieur Vaneau csendesen elmosolyodott, majd újra a teáscsészéjéért nyúlt. A rejtély lassan, de megállíthatatlanul kibontakozott.

82. XIII/3. A sárgaréz csatos füzet – A kettős illesztés és a hűvös huzat

Mr. Poliniak

A hatos fülke ajtaja halkan nyikordult meg, amint Laurent kalauz óvatosan beljebb tolta. A helyiségben a frissen vágott dohánylevél és a csípős éjszakai levegő keveréke fogadta őket, ugyanis az ablak ujjnyira nyitva maradt. A résen benyomuló menetszél halk, sziszegő hangot adott, miközben a bársonyfüggöny ritmikusan verdeste a fémkeretet.

– Csak nem ugrott ki a száguldó vonatból? – kérdezte Laurent elhűlve, miközben az éjszakai sötétségbe pillantott. – Nyolcvan kilométeres sebességnél az ilyesmi ritkán végződik kellemes teázással.

– A döntések elhamarkodottsága és a fizika törvényei ritkán ápolnak jó viszonyt, kedves Laurent – jegyezte meg Monsieur Vaneau higgadtan, miközben tekintetével a fülke mennyezeti illesztéseit pásztázta. – Ám aki veszi a fáradságot, hogy cikóriaolajjal időzített szerkezetet hagyjon maga után, az nem szokott a töltés menti árokban végezni. Az ilyen ember jobban kedveli a kényelmet.

A nyugalmazott fődetektív óvatosan kinyújtotta a kezét, s a hengerkéből kiemelkedő hajlított réztűt a kalaptartó alatti finom fa burkolat apró furatába illesztette. Egy alig hallható, fémes kattanással a felület fél centimétert elcsúszott, feltárva egy rejtett üreget. A sárgaréz csatos füzet azonban nem volt ott – csupán egy vékony

bársonyszalag maradéka, amelyen friss, szürke olajnyom sötétlett.

- A félrevezetés első lépése tehát sikeres volt - mondta Vaneau egy halvány mosoly kíséretében, miközben hófehér vászonkendőjével megtörölte az ujjait. - A tulajdonos nem elrejtette a füzetet, hanem átadta valakinek. A kérdés már csak az, hogy a VIP hálókocsi utasai közül ki vállalta a megőrző szerepét anélkül, hogy sejtene, mit is tart a kezében. Lansval állomásáig még van elegendő időnk kibogozni ezt a szálát.

83. XIII/4. A sárgaréz csatos füzet — A csipkés zsebkendő és a pörkölt aroma

Mr. Poliniak

A VIP kocsi szalonjában a fojtott duruzsolás és a frissen főzött feketekávé illata uralkodott. Monsieur Vaneau kényelmesen elhelyezkedett a bordó bársonyfotelben, ujjbegyeit finoman összeérintve, miközben az ablakon túli, sötétségbe burkolózó tájat figyelte. Laurent kalauz halk léptekkel közeledett, tálcáján egy gőzölgő teáskannával.

- Úgy tűnik, senki sem mutatja a legkisebb jelét sem annak, hogy egy sárgaréz csatos füzetet rejtegetne a kalapdobozában - jegyezte meg Laurent halkan, miközben kitöltötte a mézszínű főzetet. - A nyolcas fülke hölgyutasa csupán a csipkekendőit rendezgeti, a kilencesben utazó úriember pedig mélyen alszik.

- A gyanútlanúság a legjobb álcázás, kedves Laurent - válaszolta Vaneau egy halvány, kimért mosoly kíséretében. - Aki nem tudja, hogy mit szállít, az tökéletes biztonsággal forgolódik a társaságban. A tévedés ott kezdődik, amikor azt hisszük, a titkok mindig nehezek. Néha pont olyan könnyűek, mint egy teásdoboz.

A detektív szeme ekkor a szalon sarkában ülő elegáns hölgyre tévedt, aki éppen egy finom, ezüstveretes fa dobozkát helyezett az asztalra. A doboz sarkán halvány, szürkés olajnyom csillogott a lámpa sárgás fényében - pontosan olyan, mint amelyet a hatos fülke rejtett rekeszében hagytak.

- Milyen kellemes aroma - jegyezte meg Vaneau szelíden, miközben felállott, és lassan a hölgy asztalához lépett. - Bár a cikóriaolaj jelenléte a bergamott-tea mellett meglehetősen szokatlan párosítás.

A hölgy meglepetten nézett fel, de mielőtt válaszolhatott volna, a kalauz halkan

megköszörülte a torkát. Lansval állomás jelzőfényei már derengtek a távolban, s a mozdony elnyújtott, mély füttyel jelezte a közeledő megállót, miközben a rejtély szálai lassan, de feltartóztatlanul kezdtek összefonódni.

84. XIII/5. A sárgaréz csatos füzet — A cikóriaolaj és a rejtett illesztés

Mr. Poliniak

A szerelvény ritmikus zökkenéssel haladt át Lansval váltóin, s a kocsik lámpáinak sárgás fénye újra a kinti sötétséget hasította. Monsieur Vaneau halk léptekkel követte a szalonban ülő elegáns hölgy tekintetét, aki kissé elhúzta a kezét az ezüstveretes fa dobozkától. A mozdulat túl gyors volt ahhoz, hogy teljesen természetesnek hasson, ám a detektív arcán semmilyen győzedelmes kifejezés nem jelent meg – csupán egy megértő, hűvös kíváncsiság.

– A cikóriaolaj valóban elterjedt kenőanyag a precíziós óraszerkezeteknél, kedves madame – szólalt meg Vaneau kimérten, miközben finoman igazított a zakója hajtókáján. – Ugyanakkor meglehetősen ritkán használják teásdobozok pántjainak ápolására, hacsak nem egy nagyon specifikus, rejtett zárszerkezet sima futását hivatott biztosítani.

A hölgy halkan felszeppent, majd megkísérelt egy udvarias mosolyt felölteni az arcára.

– Ön túlságosan sok figyelmet szentel egy egyszerű úti emléknek, monsieur.

– A részletek természetükből fakadóan követelőzőek – válaszolta Vaneau száraz eleganciával. – Csupán azt nem szeretik, ha figyelmen kívül hagyják őket.

Laurent kalauz ekkor visszafogott mozdulattal friss teáscsészét helyezett a kis asztalra, s tekintetével némán jelzett a fődetektívnek. A hatos fülke rejtett rekeszének zárja és a doboz illesztései pontosan ugyanazt a mechanikai mintázatot követték. A sárgaréz csatos füzet még nem került elő, de a felderítés újabb nyomvonala egyre tisztábban kirajzolódott.

– Ha megengedi – folytatta Vaneau szelíden –, a füzet maga talán nem is a dobozban van, hanem annak pontos hasonmásában. Az emberi szem hajlamos elhinni, hogy amit lát, az egyetlen és egyedi. A tények azonban hűvösebbek a képzeletnél.

A mozdony távoli fűtője jelezte, hogy az Intercontinental Express elhagyta a völgyet. A kalauz halkán hajtott fejet:

– Hamarosan Montclar állomásra érkezünk, Monsieur Vaneau.

A nyugalmazott fődetektív lassan bólintott, majd visszatért foteljához. A rejtély felderítése a következő szakaszába lépett, miközben a szerelvény megállíthatatlanul száguldott a hűvös éjszakában.

85. XIII/6. A sárgaréz csatos füzet – A tükröződő illesztés és a hűvös sárgaréz

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express ritmikus kattogással hagyta maga mögött Montclar sejtelmesen kivilágított peronját, s a hálókocsi szalonjának meleg fénye visszatért az ablaküvegek hűvös felületére. Monsieur Vaneau csendesen tekintett az előtte álló ezüstveretes fa dobozkára, melynek sárgaréz zsanérjai apró, alig látható karcolásokat hordoztak. Az elegáns hölgy, bár próbálta megőrizni arisztokratikus tartását, ujjait óvatosan összefonta a táskája pántján.

– Egy rejtett zárszerkezet finom igazítása ritkán történik pusztán véletlenből, madame – jegyezte meg Vaneau szinte elmélkedve, miközben tekintetével a doboz illesztéseit követte. – Különösen akkor, ha a mechanika felépítése hajszálpontosan megegyezik a hatos fülke falában található rekesz nyitórendszerével.

– Ön rendkívül élénk fantáziával bír, fődetektív – felelte a hölgy, de a hangjában halvány bizonytalanság rezdült. – Egy régi családi doboz aligha lehet alapja efféle feltételezéseknek.

– A tények nem rendelkeznek fantáziával, ám meglepően jó az emlékezetük – válaszolta a nyugalmazott fődetektív száraz, kimért eleganciával. – A precíziós megmunkálás nem hazudik. A sárgaréz csatos füzet sosem hagyta el a szerelvényt; csupán a szimmetria csalóka látszata mögé rejtették.

Laurent kalauz ekkor halk léptekkel közeledett, s néma bólintással jelezte Vaneau-nak, hogy a hatos fülke rejtett rekeszének illesztésein talált finom fémpor kétséget kizáróan azonos a doboz belső tengelyének anyagával.

– A felderítés szépsége abban rejlik – tette hozzá Vaneau halk, nyugodt hangon –, hogy minden elrejtett tárgy hagy maga után egy apró hézagot. S ahol hézag van, ott a válaszok sem késlekednek sokat.

A mozdony távoli, mély füttye végighullámszórt a kocsik felett, miközben a kalauz halkán jelzést adott: a szerelvény közeledik Pontaubert állomásához. Monsieur Vaneau kényelmesen hátradőlt foteljében, s tekintetével az éjszakai sötétségbe révedt, miközben a rejtély kirakósa újabb precíz darabbal egészült ki.

86. XIII/7. A sárgaréz csatos füzet — A grafitporos vájat és a fojtott csend

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express egyenletes gördüléssel szelte át a Pontaubert környéki sötét fenyveseket, miközben a VIP hálókocsi szalonjában a csillárok meleg fénye megcsillant a csiszolt fa burkolaton. Monsieur Émile Vaneau nagyító nélkül, csupán félrebillentett fejjel tanulmányozta a dobozka belső peremét. A száraz elegancia, amellyel a nyugalmazott fődetektív a rejtélyekhez viszonyult, ezúttal is feszült csendet teremtett a helyiségben.

– Ha jól sejtem, fődetektív – szólalt meg az elegáns hölgy, selyemkesztyűs kezével megsimítva a táskája pántját –, Ön még mindig azt feltételezi, hogy egy családi örökségként őrzött füzet csatja több egyszerű dísznél. Tán minden sárgaréz alkatrész mögött szándékosságot sejt?

– Dehogy, madame – válaszolta Vaneau szinte szórakozottan, miközben hüvelykujjával óvatosan végigsimította a doboz egyik rejtett illesztését. – A szándékosság túlságosan sok előrelátást igényel. Én csupán a hanyagság nyomait követem, s a hanyagság ritkán válogatja meg az eszközeit.

A hölgy finom fintorral próbálta leplezni növekvő ingerültségét.

– Ön meglepően magabiztos egy olyan ügyben, ahol mindössze néhány karcolás képezi a bizonyítékot.

– Nem a magabiztosság vezet, madame, hanem a geometria – felelte Vaneau hallatlanul higgadtan. – A finom grafitpor, amely a csat belső vájatában ragadt, nem származhatott a szalon levegőjéből. A hatos fülke rejtett rekeszét ugyanis pontosan ilyen kenőanyaggal

tartják karban.

Laurent kalauz e pillanatban halk, kimért léptekkel lépett a szalonba, s tálcáján egy apró, üvegcsébe zárt mintát hozott. Néma bólintással jelezte a fődetektívnek, hogy a poggyászkocsi rögzítőszerkezetén fellelt nyomok összetétele tökéletesen megegyezik a sárgaréz csat tövében talált mikroszkopikus reszeléssel.

- A felderítés szakaszában az ember még nem ítélik meg - jegyezte meg Vaneau, miközben tekintete a kalauzról visszatért a hölgyre. - Csupán feltérképezi az elhallgatások határait. A sárgaréz csatos füzet nem tűnt el a vonatról, s nem is került kívülálló kezébe. Csupán egy rendkívül pontos óramű pontosságával mozgatják a kocsik között.

A mozdony hosszas, mély füttyszava áthasította az éjszakát, s a szerelvény érezhetően lassítani kezdett. A kalauz halkán kihirdette a következő megállót: Chantemille. Monsieur Vaneau kényelmesen hátradőlt a fotelében, kezét a karfán pihentetve, miközben az Intercontinental Express elszántan robogott tovább a sejtelmes éjszakában.

87. XIII/8. A sárgaréz csatos füzet — A zsebóra kattánása és az utolsó illesztés

Mr. Poliniak

A Chantemille utáni szakaszon az Intercontinental Express csendes eleganciával suhant a ködbe burkolózó éjszakában. A VIP hálókocsi szalonjában az elegáns hölgy idegesen szorította magához a táskáját, míg Laurent kalauz az üvegcsét tartó tálcával az ajtó mellett várakozott. Monsieur Émile Vaneau lassan hátrafelé simította ősz haját, majd megfontolt mozdulattal a mellényzsebéhez nyúlt.

Vaneau elővette régi ezüst zsebóráját. Kinyitotta, és egy pillanatig némán nézte a finoman ketyegő mutatókat. Utána halkán kattant a fedél, és a fődetektív nyugodtan megszólalt:

- Pontosan hat perc múlva Lainville állomásra érkezünk.

A szalonban tartózkodók önkéntelenül elcsöndesedtek. Az állandó utasok már jól tudták: a zsebóra megjelenése mindig a rejtély kibontását jelzi.

- Mindenki azt hitte - kezdte Vaneau higgadt, kimért hangon -, hogy a sárgaréz csatos

fűzet nyomtalanul eltűnt a rekeszből. A félrevezetés alapos volt: a csipkés zsebkendő és a pörkölt aroma elterelte a figyelmet, mintha egy kívülálló tolvaj járt volna a vonaton. De a geometria és a fémek természetfizikája nem csapható be. A sárgaréz csat vájatában maradt grafitpor és a mikro-reszelék megmutatta: a fűzetet sosem vitték el. Csupán a csat belső rugóját forgatták el egy hajlított réztűvel, hogy a borítás mögötti üregbe csúsztassák.

– És az egyetlen személy, aki hozzáférhetett a hatos фуlke karbantartó készletéhez, nem más, mint...

Amikor Vaneau kimondaná az elkövető nevét, a vonat hirtelen nagyot fékezett. Poharak csörrentek a csiszolt faasztalokon. A szerelvény lassan begördült a kivilágított Lainville állomásra.

Az ajtók sziszegve kinyíltak. A peronon már várakoztak a helyi nyomozók. Beléptek a szalonba, s a vezetőjük röviden körbenézett, majd határozottan az elegáns hölgyhöz fordult:

– Letartóztatom Önt a törvény nevében, okirat-hamisítás és lopás kísérlete ügyében.

– ...mint Ön, madame – fejezte be Vaneau a mondatát teljes nyugalommal, mintha a hatóságok érkezése csupán a saját forgatókönyvének pontos időzítése lett volna.

A letartóztatottat elvezették. A peronon néhány utas leszállt, miközben újak léptek a szerelvényre. A személyzet megkönnyebbülten lélegzett fel. Az új felszállók között egy fiatal úr tűnt fel, aki túlságosan is gondosan ügyelt a karján lévő, nehéz bőrtáskára. Vaneau csak csendben figyelte. Az ajtók becsukódtak, és a szerelvény megindult a következő állomás felé.

88. XIII/9. A sárgaréz csatos fűzet — Az elsimult redők és a távolodó fények

Mr. Poliniak

A Lainville-i állomás sárgás fényei lassan elenyésztek a párás éjszakában, ahogy az Intercontinental Express visszanyerte megszokott, ritmikus lüktetését. A VIP hálókocsi szalonjában a feszültség pillanatok alatt köddé vált, miután a helyi nyomozók elvezették az elegáns hölgyet. A tölgyfaborítású falak között ismét a megszokott, kimért elegancia

és a halkan duruzsoló kényelem uralkodott.

Laurent kalauz halk csörrenéssel pakolta össze a teáscsészéket az asztalról. Amikor a sárgaréz csatos füzet hűlt helyére pillantott, önkéntelenül megrázta a fejét.

- Bámulatos, fődetektív úr - jegyezte meg fojtott, tisztelettudó hangon. - Mindenki azt hitte, a füzetet ellopták, miközben csupán a csat rejtett üregébe forgatták el. Azt hittem, a hölgy felháborodása valódi volt.

Monsieur Émile Vaneau lassan kortyolt egyet a langyosodó kamillateájából, majd visszatette a csészét a finom porcelántányérra.

- A mechanika ritkán csap be bennünket, Laurent - válaszolta száraz, elegáns mosollyal.

- Az emberi hiúság viszont rendkívül leleményes, ha a saját tévedéseit kell lepleznie. A hölgy nem a füzetet akarta elrejteni, hanem azt az egyetlen oldalt, amely leleplezte volna a mulasztását.

A szalon sarokasztalánál eközben az új utas, a Lainville-ben felszállt fiatal úr ült. Karját szorosan a vastag, sötétbarna bőrtáskáján tartotta, és tekintete idegesen ugrált a szalon ablakai és a kalauz mozdulatai között. Bár próbált felvenni egy unott utazó pózát, tartása túlságosan is feszült volt a VIP kocsi megszokott világához képest.

Vaneau nem fordult felé nyíltan, csupán a csiszolt faasztal lakkozott felületének tükröződésében figyelte az ismeretlen fiatalembert. Az ezüst zsebóra már biztonságban pihent a mellényzsebében, ám a fődetektív éles szeme pontosan rögzítette a bőrtáska szélén lévő, szokatlanul vastag, kettős varrást és a rézcsat melletti finom karcolásokat.

- Egy lezárt ügy olyan, mint a megállóban hagyott gőz - jegyezte meg halkan Vaneau, miközben megfontolt mozdulattal simára igazította a mandzsettáját. - Eloszlik, de a szerelvény továbbgördül, és az ablakon újabb pára gyűlik össze.

A kerekek egyenletesen zakatoltak a síneken, ahogy az expressz magabiztosan vágott át az éjszakán a következő állomás, Bellerive felé. A füzet rejtélye megoldódott, ám az új utas merev mozdulatai már sejtetni engedték, hogy a nyugalom a következő szakaszra sem lesz tartós.

89. XIV/1. A vésett ezüst iránytű — Éjszakai zakatolás és a feszült hallgatás

Mr. Poliniak

Az Intercontinental Express kerekei monoton, megnyugtató ritmusban zakatoltak, miközben a szerelvény sötét fenyveseken vágott át Bellerive irányába. A VIP hálókocsi kőrisfaborítású szalonjában a csillárok lágy, borostyánsárga fényt vetettek a csiszolt asztalokra. Laurent kalauz halk, gépies mozdulatokkal törölgette a pultot, szeme sarkából néha a szalon egyetlen aktív utasát figyelve.

Monsieur Émile Vaneau a megszokott sarokfoteljében ült, és nagy odaadással tanulmányozott egy francia vasúti menetrendet, bár a sorokat rég kívülről tudta. Az ősz hajú detektív finom érzékeivel pontosan érzékelte a légkörben vibráló feszültséget. A Lainville-ben felszállt fiatal úr a szemközti kanapén ült, és kezeit görcsösen a sötétbarna bőrtáskáján tartotta. Ujjai ritmikusan kopogtak a vastag bőrbőrönd szélén, mintha minden egyes kattanással a saját idegességét próbálná csillapítani.

– A gőzmozdonyok egyik legnagyobb erénye, Laurent – jegyezte meg Vaneau halkan, anélkül, hogy felnézett volna a lapból –, hogy a zakatolásuk elnyomja a felesleges zajokat. Sajnos a felesleges aggodalmakat nem tudják kiszűrni.

– Úgy véli, fődetektív úr, hogy az új úriember nem az utazás kényelméért választotta az éjszakai járatot? – kérdezte a kalauz halkan, miközben gőzölgő teát helyezett Vaneau asztalára.

– Az ember ritkán szorítja úgy a poggyászát a mellkasához, mintha az a saját tüdeje lenne, hacsak nem tart attól, hogy valaki elrabolja tőle a levegőt – válaszolta száraz eleganciával a detektív, majd vett egy apró kortyot a csészéből.

A fiatalember ekkor hirtelen felállt. A mozdulata olyannyira szögletes és feszült volt, hogy a mellette lévő kisasztalon lévő vizespohár megszólalt a tálcán. Mély lélegzetet vett, majd reszkető kézzel benyúlt a bőrtáska rekeszébe. Egy pillanatra megmerevedett, sötétkék szemei kitágultak a döbbenettől.

Óvatosan kihúzta a kezét a táskából, ám abban csupán egy üres, selyemmel bélelt kemény papírtok lapult. A szalon csendjében élesen hallatszott a fojtott felkiáltás, ami kicsúszott a torkán.

- Elűnt... - suttogta rekedten, miközben sápadtan nézett a fődetektívre és Laurent-ra. -
A vésett ezüst iránytű... A zár sértetlen, mégis elűnt!

90. XIV/2. A vésett ezüst iránytű — A sértetlen bársony és a hideg rézfény

Mr. Poliniak

A szalon feszült csendjét csupán a vonat monoton zakatolása törte meg. A fiatalember sápadtan állt a kiürült papírtok felett, keze érezhetően remegett, miközben tekintete kétségbeesetten ugrált a szalon két jelenlévőjén. Laurent kalauz habozott, kezében a konyharuhával, mintha nem tudná, a rendőrségért szaladjon-e vagy a kiömlött vizet törölje fel a szomszédos tálcáról.

- A kétségbeesés elhamarkodott lépésekre sarkallja az embert - jegyezte meg Émile Vaneau, miközben komótosan felállt a sarokfotelből, és a fiatal úr mellé lépett. - Engedje meg, hogy megtekintsem a tokot. A tárgyak néha emlékeznek arra, kik nyúltak hozzájuk utoljára, még ha a tulajdonosuk el is felejt.

A fiatalember - aki korábban Pierre Delacroix néven mutatkozott be a kalauznak - szótlanul átnyújtotta a puha, sötétkék bársonnyal bélelt tartót. Vaneau vékony, ápoltságával végigsimította a varrás mentét, majd a belső felület elszíneződését tanulmányozta a csillár borostyánsárga fényénél.

- Figyelemreméltó - mormolta a fődetektív, száraz, udvarias tónusban. - A bársony benyomódása alapján az iránytű nem kikerült a tokból, hanem... mintha soha nem is feküdt volna teljesen ebben a vájatban az elmúlt néhány órában. Nem látok friss szálfelfeslést, sem finom fémport, amit egy szorosabb illesztés elkerülhetetlenül hátrahagy.

- De hát én magam tettem bele Bellerive előtt! - tiltakozott a fiatalember felindultan, törölgetve az izzadságot a homlokáról. - Egy családi örökségről van szó, egy egyedi műszerről! Nem hagytam felügyelet nélkül a táskámat egyetlen percre sem!

- Maga nem - bólintott Vaneau elnéző mosollyal, miközben a táska belső cipzárjának rezes sínjét szemlélte. - De a figyelme, mint az emberi elme általában, hajlamos pihenni a zakatoló kerekek ritmusára. Laurent, kérem, hozzon egy újabb csésze teát az úrnak.

Velleron állomásig még van időnk, és a hideg tények mindig jobban megemésztetők némi meleg folyadék társaságában.

A vonat zökkenőmentesen száguldott tovább a sötét éjszakában, a VIP kocsi folyosóján pedig feltűnt egy újabb alak árnyéka, aki a szalon félig nyitott ajtaja előtt tétovázott egy pillanatra.